

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO DLA PROJEKTU STRATEGII
TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH
INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO
OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA
PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030**

Opracowanie z dnia 23.10.2023 r.

Autor: Agnieszka Kopańska

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY *

Zgodnie z art. 51 ust. 2 lit. g ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

- ☐ ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:
- a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,
 - b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
 - c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,
 - d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych
- ☐ ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, studia pierwszego stopnia lub drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, i posiadam co najmniej 3-letnie doświadczenie w pracach w zespołach autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub byłam/-em co najmniej pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis autora Prognozy oddziaływania na
środowisko projektu dokumentu, a w
przypadku zespołu autorów - kierującego
tym zespołem)

/*oświadczenie przedkłada się wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko /

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	5
2.	MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE ORAZ METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY.....	7
3.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
4.	OCENA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI W INNYCH DOKUMENTACH.....	11
5.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY	14
5.1.	INFORMACJE OGÓLNE.....	14
5.2.	OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA.....	15
5.3.	ZAGROŻENIE HAŁASEM.....	27
5.4.	POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM)	30
5.5.	GOSPODAROWANIE WODAMI.....	32
5.6.	GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	45
5.7.	GLEBY	48
5.8.	ZASOBY GEOLOGICZNE.....	53
5.9.	GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	57
5.10.	ZASOBY PRZYRODNICZE	62
5.11.	ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI.....	71
6.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŚNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	72
7.	WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROGRAMU	74
8.	ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU PROGRAMU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	74
8.1.	ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM NATURA 2000 ORAZ RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA.....	82
8.2.	ODDZIAŁYWANIE NA WODY, ICH JEDNOLITE CZĘŚCI ORAZ GZWP	108
8.3.	ODDZIAŁYWANIE NA GLEBY, POWIERZCHNIĘ ZIEMI I ZASOBY NATURALNE	114
8.4.	ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE I ZMIANY KLIMATU.....	118
8.5.	ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT AKUSTYCZNY	121
8.6.	ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	123
8.7.	ODDZIAŁYWANIE NA DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE.....	124
8.8.	ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE CZŁOWIEKA.....	126
8.9.	ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE.....	128
9.	ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ WYBRANYCH DZIAŁAŃ UJĘTYCH W STRATEGII NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	129
10.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	129
11.	PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	131
12.	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII.....	132
13.	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	133
14.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	133
	WPROWADZENIE.....	133
	PODSTAWY PRAWNE I ZAKRES	133

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM PLANEM	134
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	134
ANALIZA MOŻLIWOŚCI ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNEGO	136
OCENA SKUTKÓW W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ZIT ORAZ KORZYŚCI Z JEGO REALIZACJI.....	136
PREZENTACJA WARIANTÓW ALTERNATYWNYCH	137
PROPOZYCJE METOD OCENY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ZIT.....	137
WNIOSKI.....	137
15. SPIS TABEL	138
16. SPIS RYSUNKÓW	139
17. SPIS WYKRESÓW	139

1. WPROWADZENIE

Obowiązek opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Strategii Terytorialnej Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy na lata 2023 -2030 (zwanego dalej „Strategią ZIT”) wynika z następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2022 r. poz. 1029), (zwana dalej „ustawą ooś”);
- ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz.U. 2022 poz. 2556),
- dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Pozostałe akty prawne, które uwzględniono przy sporządzaniu niniejszego opracowania:

- Ustawa o ochronie przyrody (Dz.U. 2022 poz. 916);
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2020 poz. 2187).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2022 poz. 2336, ze zmianami);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2022 poz. 2625)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. 2023 poz. 633)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2022 poz. 2630);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2022 poz. 96);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz.U. 2022 poz. 2739);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)

W niniejszej Prognozie dokonano oceny skutków realizacji Strategii ZIT na poszczególne komponenty środowiska, przedstawiono potencjalne zagrożenia dla środowiska wynikające z realizacji działań zaplanowanych w Strategii ZIT, a także zaproponowano rozwiązania zamierzające do poprawy istniejącego i projektowanego sposobu prowadzenia działań służących prowadzeniu polityki niskoemisyjnej na terenie MOF Miasta Północy.

Ogólny zakres Prognozy wynika z ustawy ooś, według której prognoza:

1. Określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
2. Przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienia brak rozwiązań alternatywnych, w tym wskazuje napotkane trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Na potrzeby niniejszego opracowania, przeanalizowano zadania ujęte w projekcie Strategii ZIT pod kątem ich zgodności z środowiskowymi uwarunkowaniami. Analizę oddziaływania na środowisko, krajobraz, zdrowie ludzi i oraz dobra materialne tych zadań dokonano w oparciu o następujące kryteria:

- charakter zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia);
- intensywność przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne);
- bezpośredniość oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane);
- okres trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe);
- częstotliwość oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne);
- zasięg oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne);

-
- trwałość przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do waloryzacji).

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy został określony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach pismem z dnia 22 lutego 2023 r. (znak: WOO-III.410.9.2023.ML).

2. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE ORAZ METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORĄDZENIU PROGNOZY

Materiały źródłowe, które stanowiły podstawę do sporządzenia analizy stanu istniejącego środowiska na terenie MOF Miasta Północy to przede wszystkim dane monitoringowe w ramach PMŚ oraz innych programów monitoringowych, dane GUS, ISOK, GDOŚ, PIG.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu: metod opisowych, analiz jakościowych opartych na danych źródłowych oraz identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku.

W pierwszej kolejności zastosowano metodę opisową polegającą na analizie tekstu projektu Strategii ZIT. Przeprowadzono również analizy dokumentów strategicznych ustanowionych na poziomie krajowym i regionalnym oraz aktów prawnych uwzględnionych podczas opracowania prognozy.

Ocenę stanu środowiska na analizowanym terenie przeprowadzono w oparciu o raporty sporządzane okresowo przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz inne badania prowadzone przez pozostałe służby ochrony środowiska i służby sanitarne.

Metody macierzowe przyjęto do oceny spójności celów wyznaczonych w projekcie Strategii ZIT z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz do oceny wpływu realizacji inwestycji celu publicznego oraz innych zadań o znaczeniu ponadlokalnym. Ocena oddziaływań obejmowała wpływ na: poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego (wody podziemne i powierzchniowe, gleby, powietrze atmosferyczne, florę i faunę), walory kulturowe oraz zdrowie i jakość życia ludzi. Przy ocenie rodzaju i intensywności oddziaływania na środowisko posłużono się analogiami do stanu obecnego oraz analogicznymi ocenami sporządzanymi dla innych podobnych przedsięwzięć.

Niniejsza Prognoza zawiera:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze MOF Miasta północy oraz określenie istniejących zagrożeń i problemów w zakresie poszczególnych obszarów interwencji;
- ocenę oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań zaplanowanych w ramach harmonogramu zadań (matryca oddziaływań);
- wskazanie na przedsięwzięcia o negatywnym oddziaływaniu na środowisko, zaproponowanych do realizacji w ramach projektowanego Strategii ZIT i określenie działań minimalizujących oraz kompensujących dla tych przedsięwzięć.

Analiza poszczególnych zadań zaplanowanych do realizacji w ramach Strategii ZIT została przedstawiona

w formie matrycy oddziaływań i zawiera:

- proponowane działania;
- komponent środowiska;
- identyfikację potencjalnych oddziaływań;
- czas trwania;
- rodzaj;
- informację o możliwym oddziaływaniu skumulowanym.

W prognozie określono, przeanalizowano i oceniono przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na poszczególne elementy środowiska zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy ooŚ.

3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

W ramach wspólnego Porozumienia Międzygminnego z dnia 24.05.2021 r. MOF Miasta Północy 17 samorządów, tj.: Gmina Skarżysko – Kamienna, Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, Gmina Ćmielów, Gmina Bałtów, Gmina Bodzechów, Gmina Waśniów, Gmina Kunów, Gmina Starachowice, Gmina Brody, Gmina Pawłów, Gmina Wąchock, Gmina Mirzec, Gmina Skarżysko Kościelne, Gmina Stąporków, Gmina Bliżyn, Gmina Suchedniów, Gmina Końskie, zobowiązały się do opracowania dokumentu strategicznego określającego wzajemne powiązania i komplementarne cele, kierunki rozwoju i zasady współpracy jako miasta i obszary tracące swoje dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

Strategia Terytorialna Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy określa wspólne obszary problemowe i potrzeby w zakresie realizacji zadań publicznych na terenie obszarów tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Celem Strategii jest również wskazanie zintegrowanego podejścia do rozwiązywania problemów i spójne planowanie inwestycji 17 gmin współtworzących obszar funkcjonalny. Strategia terytorialna jest podstawowym dokumentem umożliwiającym wdrażanie ZIT.

Wizja Strategii ZIT brzmi:

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Północy stanowi zintegrowany i rozpoznawalny w kraju obszar rozwijający swój potencjał bazując na tradycjach przemysłowych oraz atrakcyjnych walorach naturalnych. Podjęte wspólne działania Partnerów MOF Miasta Północy sprzyjają pobudzeniu gospodarczemu i społecznemu, co daje mieszkańcom różnorodne możliwości rozwoju oraz pracy. Wysoka jakość środowiska naturalnego w połączeniu z bogatą ofertą spędzania czasu wolnego tworzy z „Miast Północy” zarówno wspaniałe miejsce do zamieszkania, jak i interesujący cel turystyczny.

Misją Strategii ZIT jest:

Zapewnienie obecnym oraz przyszłym mieszkańcom Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego „Miasta Północy” warunków do godnego życia, dzięki nieustającemu rozwojowi wysokiej jakości usług, konkurencyjnej gospodarce, włączeniu komunikacyjnemu oraz dbałości o środowisko naturalne.

Strategia ZIT wyznacza trzy obszary wsparcia, które wynikają z przeprowadzonej diagnozy, a w ramach tych obszarów zostały wytyczone następujące cele strategiczne i operacyjne:

Obszar wsparcia: Jakość życia:

- Cel strategiczny 1: Wysokiej jakości usługi społeczne
 - Cel operacyjny 1.1: Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości usług opiekuńczych dla dzieci i usług edukacyjnych na każdym etapie życia
 - Cel operacyjny 1.2: Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości usług medycznych
 - Cel operacyjny 1.3.: Zapewnienie wysokiej jakości usług opiekuńczych świadczonych lokalnie, w tym w formie desinstytucjonalnej
 - Cel operacyjny 1.4.: Rozwój i dostosowanie do potrzeb lokalnej społeczności oferty spędzania czasu wolnego, w tym oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej
 - Cel operacyjny 1.5.: Wspieranie działań przyczyniających się do wzrostu osiedlania się nowych mieszkańców na terenie MOF i zapobieganie odpływowi młodych osób z terenu MOF
 - Cel operacyjny 1.6.: Niwelowanie niedogodności wpływających na komfort życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Obszar wsparcia: Gospodarka, cyfryzacja, turystyka

Cel strategiczny 2: Rozwój cyfryzacji oraz konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

- Cel operacyjny 2.1: Rozwój przedsiębiorczości i kapitału ludzkiego dostosowanego do potrzeb rynku pracy
- Cel operacyjny 2.2: Zwiększenie wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach i wśród podmiotów świadczących usługi publiczne
- Cel operacyjny 2.3: Wzmocnienie potencjału badawczo- rozwojowego przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie MOF

- o Cel operacyjny 2.4: Zapewnienie dobrych warunków do inwestowania, w tym wzmocnienie potencjału IOB

Cel strategiczny 3: Zwiększony poziom atrakcyjności turystycznej MOF Miasta Północy

- o Cel operacyjny 3.1. Rozwój sieci szlaków turystycznych i efektywne zarządzanie nimi
- o Cel operacyjny 3.2. Wykorzystanie turystyczne cieków i zbiorników wodnych
- o Cel operacyjny 3.3. Rozwój atrakcji turystycznych i dostosowanie obiektów muzealnych/kulturalnych/turystycznych do potrzeb współczesnego odbiorcy muzeów, w tym dla osób o szczególnych potrzebach
- o Cel operacyjny 3.4. Prowadzenie skutecznej promocji walorów przyrodniczych i kulturowych oraz tradycji przemysłowych całego MOF

Obszar wsparcia: Przestrzeń i środowisko

Cel strategiczny 4: Zapewniona wysoka jakość środowiska dla obecnych mieszkańców i przyszłych pokoleń

- o Cel operacyjny 4.1.: Zwiększenie efektywności energetycznej i wspieranie zrównoważonego wykorzystywania instalacji OZE
- o Cel operacyjny 4.2.: Skuteczne przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatycznych
- o Cel operacyjny 4.3.: Wprowadzenie rozwiązań nastawionych na zrównoważoną gospodarkę odpadami
- o Cel operacyjny 4.4.: Promowanie i realizacja rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym
- o Cel operacyjny 4.5.: Rozwój infrastruktury sieciowej na terenie MOF Miasta Północy

Cel strategiczny 5: Zapewniona wysoka spójność i dostępność przestrzenna całego MOF Miasta Północy.

- o Cel operacyjny 5.1.: Rozwój infrastruktury transportowej
- o Cel operacyjny 5.2. Zapewnienie zrównoważonej i efektywnej komunikacji publicznej na terenie MOF

Strategia ZIT została opracowana zgodnie z dokumentami wyższego szczebla tj.:

- Umową Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027;
- Długookresową Strategią Rozwoju Kraju Polska 2030;
- Strategią Turystyki Województwa Świętokrzyskiego;
- Strategią Krajową Rozwoju Regionalnego 2030;
- Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego +2030;
- Programem Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego 2021-2027;
- Programami operacyjnymi na lata 2021-2027 (a do czasu ich zatwierdzenia z aktualną wersją projektów programów);

- Raportem „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”;
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

4. OCENA ZGODNOŚCI PROGRAMU Z CELAMI OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYMI W INNYCH DOKUMENTACH

W niniejszej części dokonano analizy zgodności celów Strategii ZIT z celami innych dokumentów strategicznych na poziomie międzynarodowym, w tym unijnym. Porównanie ma za zadanie ocenę spójności celów Strategii ZIT z celami innych dokumentów strategicznych pod kątem ochrony środowiska oraz zasady zrównoważonego rozwoju.

Tabela 1: Powiązania projektowanego z dokumentami nadrzędnymi ustanowionymi na szczeblu krajowym i wojewódzkim

Dokument	Cele strategiczne określone w dokumencie nadrzędnym	Ocena zgodności
WYMIAR KRAJOWY		
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym; Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych; Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.	Projekt Strategii ZIT wyznacza następujące cele strategiczne: Cel strategiczny 1 Wysokiej jakości usługi społeczne Cel strategiczny 2 Rozwój cyfryzacji oraz konkurencyjności i innowacyjności gospodarki Cel strategiczny 3 Zwiększony poziom atrakcyjności turystycznej MOF Miasta Północy Cel strategiczny 4 Zapewniona wysoka jakość środowiska dla obecnych mieszkańców i przyszłych pokoleń Cel strategiczny 5 Zapewniona wysoka spójność i dostępność przestrzenna całego MOF Miasta Północy. Wszystkie wyżej wymienione cele wpisują się w założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030
Polityka Ekologiczna Państwa 2030	Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I) Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone	Projekt Strategii ZIT realizuje cele Polityki Ekologicznej Państwa 2030. Cele i kierunki działań projektowanego dokumentu wpisują się w założenia dokumentu wyższego szczebla.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

	gospodarowanie zasobami środowiska (II) Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III) Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV) Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V)	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski	Poprzez realizację celów i kierunków interwencji zaplanowanych w ramach projektowanej Strategii ZIT możliwe będzie zrealizowanie założeń dokumentu o charakterze krajowym na szczeblu regionalnym. Wszystkie cele projektowanego dokumentu są spójne z opracowaniem nadrzędnym.
Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko”	Cel 1. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska Cel 2. Zapewnienie gospodarce krajowej bezpiecznego i konkurencyjnego zaopatrzenia w energię Cel 3. Poprawa stanu środowiska	Projekt Strategii ZIT wyznacza cele i kierunki działań m.in. w zakresie poprawy efektywności energetycznej, promowania energii ze źródeł odnawialnych a także szeroko pojętej modernizacji infrastruktury technicznej zmierzającej do poprawy stanu środowiska i bezpieczeństwa użytkowania.
WYMIAR WOJEWÓDZKI		
Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Cel 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie Cel 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region Cel 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi Cel 4. horyzontalny – Sprawne zarządzanie regionem	Projekt Strategii ZIT jest zgodny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. Wszystkie cele, które zakłada projektowany dokument pokrywają się z celami i kierunkami działań w przyjętym dokumencie nadrzędnym.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego	Cel generalny: Kształtowanie zrównoważonej, harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF OW, sprzyjającej poprawie atrakcyjności i spójności terytorialnej oraz efektywnemu wykorzystaniu potencjałów rozwoju, przy jednoczesnym wsparciu dla rozwiązań innowacyjnych i przyjaznych środowisku przyrodniczemu	Projekt Strategii ZIT stanowi kontynuację celu generalnego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego w wymiarze regionalnym. Zaplanowane cele i kierunki działań wpisują się w główne założenie dokumentu nadrzędnego.
Regionalna Strategia Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+	Cel strategiczny 1 - Wzrost innowacyjności świętokrzyskich przedsiębiorstw Cel strategiczny 2 - Transformacja świętokrzyskiej gospodarki Cel strategiczny 3 - Zwiększenie kompetencji kadr regionalnej gospodarki	Projekt Strategii ZIT zakłada m.in. wysokiej jakości usługi społeczne oraz Rozwój cyfryzacji oraz konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Cele te wpisują się w założenia Regionalnej Innowacji Województwa Świętokrzyskiego 2030+ i przyczynią się do wdrożenia założeń tego dokumentu na szczeblu regionalnym, tj. na terenie MOF Miasta Północy.

opracowanie własne

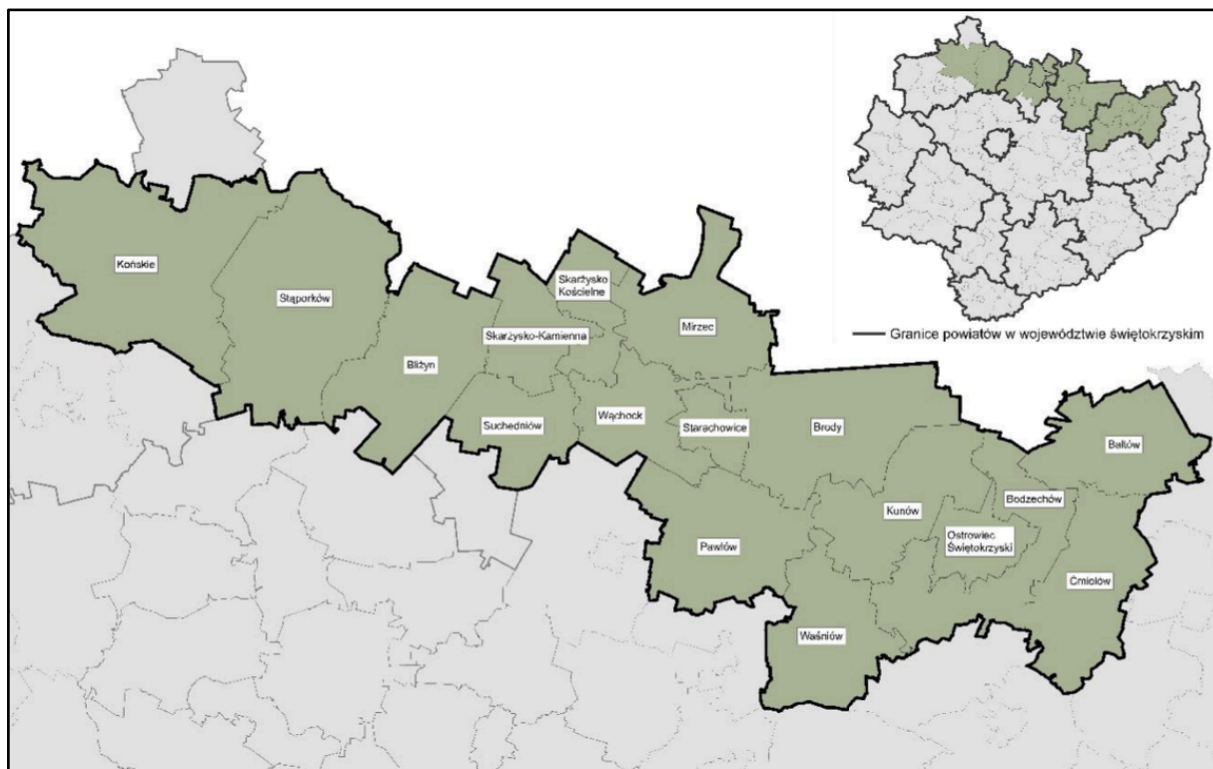
Podsumowując, zaproponowane w ramach projektowanej Strategii ZIT cele strategiczne oraz kierunki interwencji i działań stanowią przedłożenie celów strategicznych dokumentów wyższego szczebla na wymiar regionalny. Zaplanowane kierunki zmian zmierzające do poprawy jakości życia na terenie MOF Miasta Północy nie stoją w sprzeczności z obowiązującymi już opracowaniami na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY

5.1. INFORMACJE OGÓLNE

W ramach wspólnego Porozumienia Międzygminnego z dnia 24.05.2021 r. MOF Miasta Północy 17 samorządów, tj.: Gmina Skarżysko – Kamienna, Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, Gmina Ćmielów, Gmina Bałtów, Gmina Bodzechów, Gmina Waśniów, Gmina Kunów, Gmina Starachowice, Gmina Brody, Gmina Pawłów, Gmina Wąchock, Gmina Mirzec, Gmina Skarżysko Kościelne, Gmina Stąporków, Gmina Bliżyn, Gmina Suchedniów, Gmina Końskie, zobowiązały się do opracowania dokumentu strategicznego określającego wzajemne powiązania i komplementarne cele, kierunki rozwoju i zasady współpracy jako miasta i obszary tracące swoje dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze.

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Północy zlokalizowany jest w północnej części województwa świętokrzyskiego, graniczy z województwem mazowieckim i łódzkim.

Rysunek 1: Położenie MOF Miasta Północy na mapie województwa świętokrzyskiego

Tabela 2: Gminy wchodzące w skład MOF Miasta Północy - podstawowe parametry

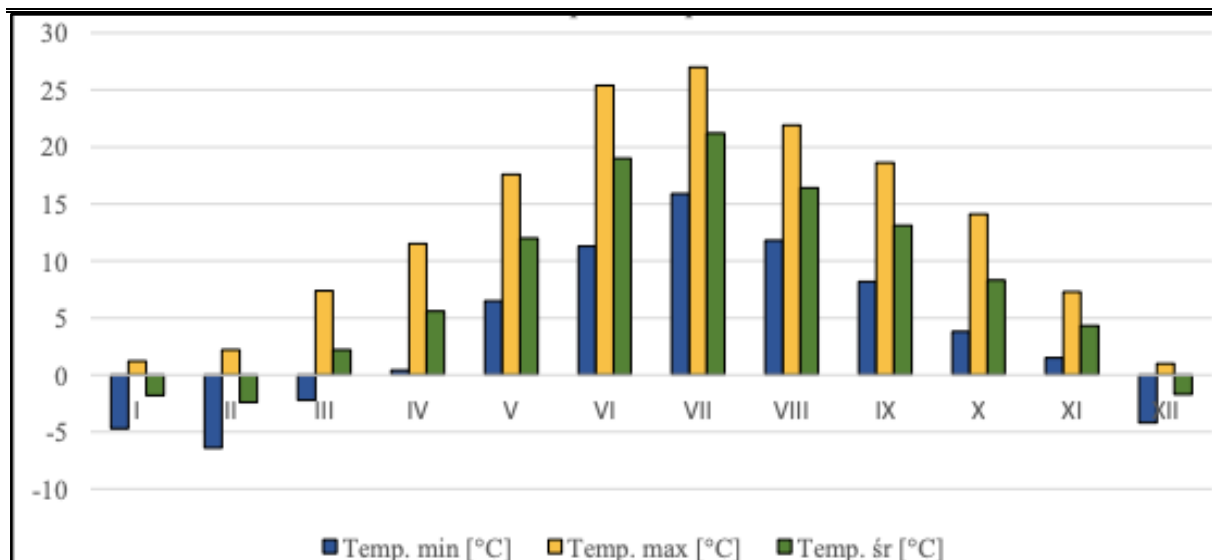
Lp.	Nazwa gminy	liczba ludności [stan na 31.12.2021 r.]	powierzchnia [km ²]
1	Skarżysko-Kamienna	42 458	64
2	Ostrowiec Świętokrzyski	63 932	46
3	Ćmielów	6 861	118
4	Bałtów	3 215	105
5	Bodzechów	12 758	122
6	Waśniów	6 452	112
7	Kunów	9 334	114
8	Starachowice	45 684	32
9	Brody	10 347	161
10	Pawłów	14 912	137
11	Wąchock	6 457	82
12	Mirzec	8 024	111
13	Skarżysko Kościelne	5 589	53
14	Stąporków	15 721	232
15	Bliżyn	7 628	141
16	Suchedniów	9 434	75
17	Końskie	33 204	250

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS, stan na 31.12.2021 r.

5.2. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

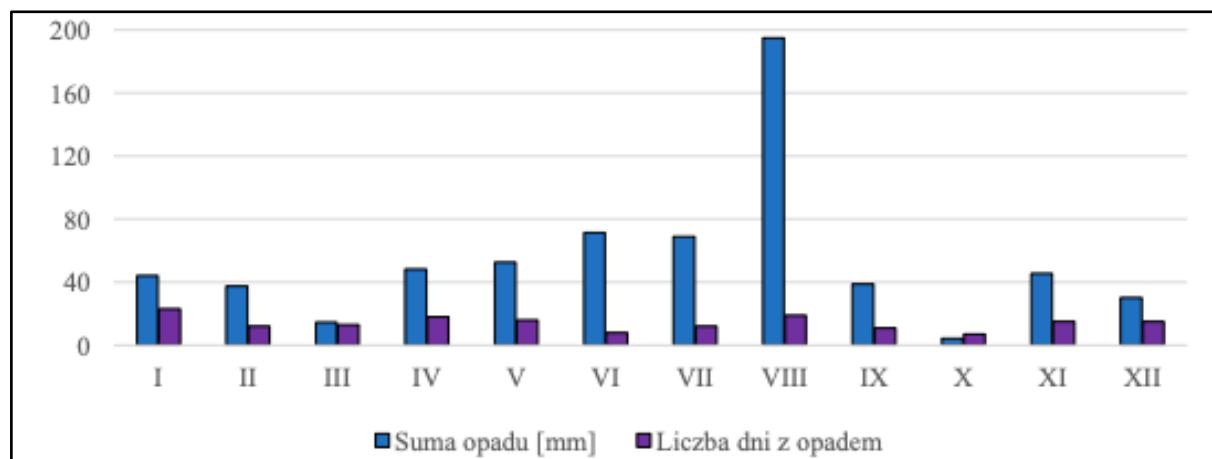
Analizy stanu powietrza oraz klimatu panującego na terenie MOF Miasta północy dokonano na podstawie *Rocznej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2021*, opublikowanej w 2022 roku przez Głównego Inspektora Ochrony Środowisk, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu w Kielcach.

Rok 2021 pod względem meteorologicznym był najzimniejszym od 11 lat, szczególnie widoczne jest to w porównaniu do dwóch poprzednich lat (2019 i 2020), które zostały sklasyfikowane jako ekstremalnie ciepłe. Wpływ na to miały głównie niskie temperatury w miesiącach zimowych i wiosennych oraz wysoka suma opadów atmosferycznych. Najchłodniejszym miesiącem w 2021 roku był luty, natomiast najcieplejszym - lipiec. Szczególnie ciepłe były dwa pierwsze miesiące lata, czyli czerwiec i lipiec. Okresem charakteryzującym się najsilniejszymi odchyleniami od normy klimatologicznej była wiosna. Temperatura w tym sezonie była niższa od normy klimatologicznej. Szczególnie anomalny pod tym względem był maj.

Rysunek 2: Miesięczna temperatura powietrza w województwie świętokrzyskim w 2021 roku

Roczna suma opadów atmosferycznych w 2021 roku na terenie województwa świętokrzyskiego wynosiła 650,5 mm. Najwyższe opady odnotowano w sierpniu – 194,8 mm, natomiast najniższe w październiku – 4,3 mm. W porównaniu do 2020 roku roczna suma opadów była wyższa o 57,9 mm.

Rysunek 3: Miesięczny opad atmosferyczny w województwie świętokrzyskim w 2021 roku

Okres zimowy oraz wiosenny w 2021 roku w porównaniu do ostatnich dwóch lat był zimny. W styczniu oraz lutym występowały fale mrozu, które sprzyjały utrzymywaniu się wysokich stężeń pyłu zawieszonego. Natomiast sezon letni oraz jesienny charakteryzował się wysokimi temperaturami i dużym nasłonecznieniem. Takie warunki sprzyjały występowaniu wysokich stężeń ozonu.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie świętokrzyskim, i tym samym na terenie MOF Miasta Północy jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), mniejszy udział stanowią emisje z transportu (emisja liniowa) oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa).

Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia zanieczyszczeń zwłaszcza na obszarach

bezpośrednio sąsiadujących z drogami o dużym natężeniu ruchu. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa świętokrzyskiego, głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość kominów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji niezorganizowanej (zakłady przemysłu cementowo-wapienniczego oraz kopalnie surowców wapienniczych) lub emitowanej poprzez niskie emitery mogą bezpośrednio wpływać na jakość powietrza w sąsiedztwie.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Zgodnie z art. 87 ustawy - Prawo ochrony środowiska obecnie dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Nazwy i kody stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914).

W województwie świętokrzyskim wydzielone są dwie odrębne strefy, dla których dokonuje się oceny jakości powietrza: miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska, która obejmuje pozostałą część województwa. Analizowany teren MOF Miasta Północy Położony jest w strefie świętokrzyskiej.

Rysunek 4: Podział województwa świętokrzyskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2021 r.

Roczną ocenę jakości powietrza w województwie świętokrzyskim wykonano przede wszystkim w oparciu o wyniki pomiarów realizowane w 2021 roku na stacjach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ocenie wykorzystano dane uzyskane na łącznie 14 stacjach monitoringu powietrza, spośród których na 9 pomiary były wykonywane metodami automatycznymi lub automatyczno-manualnymi, a na 5 prowadzono pomiary wyłącznie manualne.

Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie.

Charakterystykę strefy świętokrzyskiej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3: Zestawienie stref w województwie świętokrzyskim

Nazwa strefy	Typ strefy	Kod strefy	Powierzchnia strefy [km ²]	Liczba mieszkańców strefy
Strefa świętokrzyska	Reszta województwa	PL2602	11 600	1 031 211

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2022*, Autor: RWMŚ GIOŚ, Rok wydania: 2022.

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z *Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Świętokrzyskim* z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego oraz ochrony roślin, dla strefy świętokrzyskiej przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 4: Wynikowe klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
Strefa lubelska	SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2.5
	A	A	C	A	A	A	A ¹	A	A	A	C	C ²

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2022*, Autor: RWMŚ GIOŚ, Rok wydania: 2022.

Wynik oceny strefy świętokrzyskiej za rok 2021, w której położony jest analizowany MOF Miasta Północy, wskazuje, że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- ☐ dwutlenku siarki,
- ☐ dwutlenku azotu,
- ☐ ołowiu,

¹ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2.

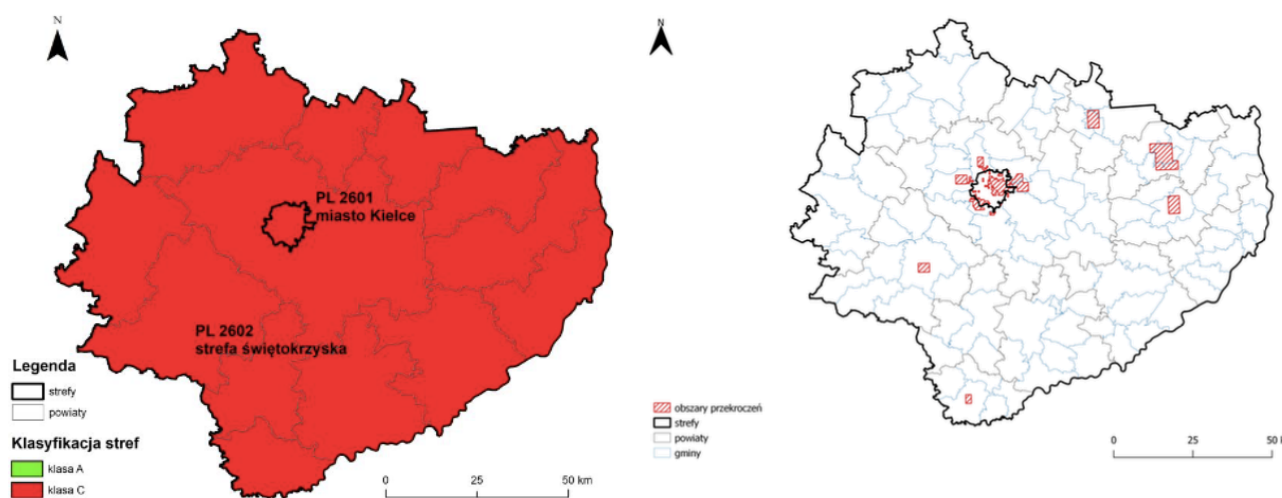
² Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A.

- ☐ benzenu,
- ☐ tlenku węgla,
- ☐ kadmu,
- ☐ niklu,
- ☐ ozonu,
- ☐ arsenu.

Roczna ocena jakości powietrza dla strefy świętokrzyskiej wskazała, iż przekroczone zostały docelowe poziomy dla:

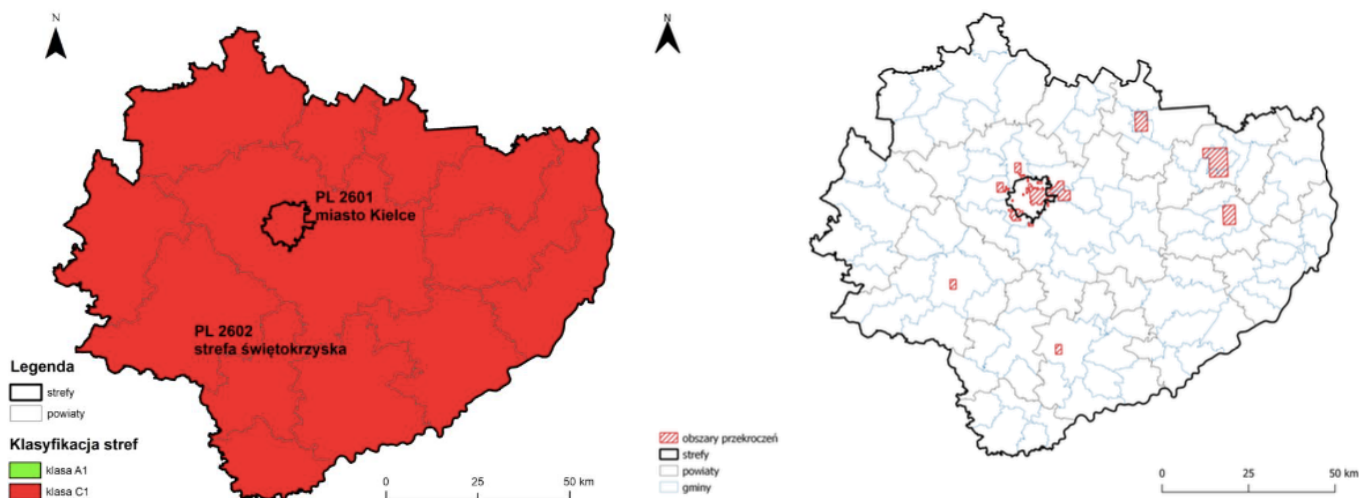
- ☐ benzo(a)pirenu,
- ☐ pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5.

Graficzne przedstawienie odnotowanych przekroczeń przedstawiono na poniższych rysunkach.

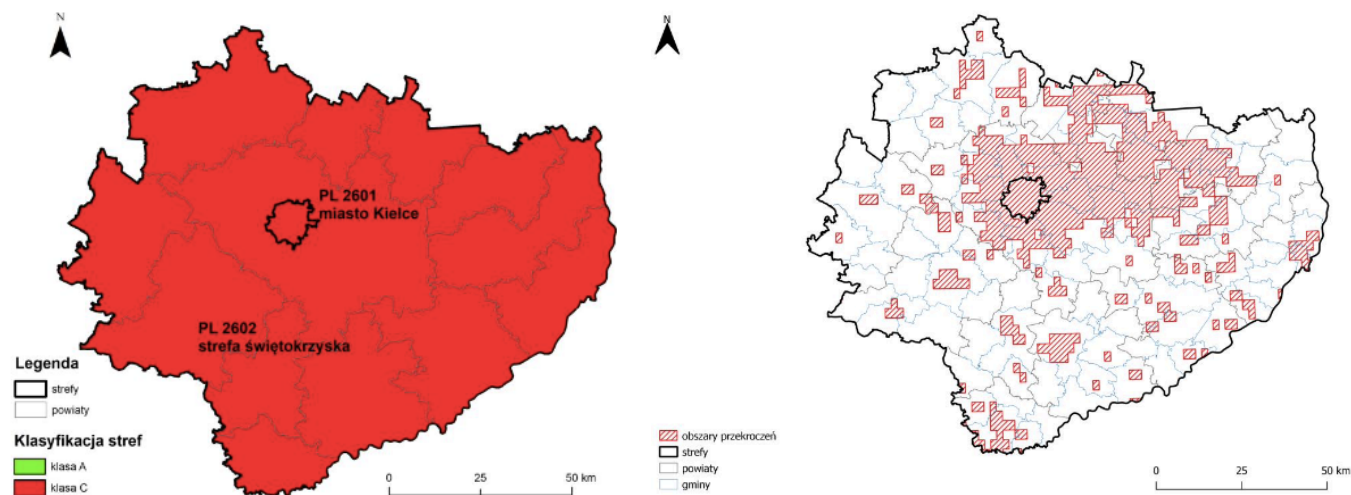
Rysunek 5: Klasyfikacja stref w województwie świętokrzyskim dla pyłu zawieszonego PM10 oraz zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w 2021 roku

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2022, Autor: RWMŚ GIOŚ, Rok wydania: 2022.

Rysunek 6: Klasyfikacja stref w województwie świętokrzyskim dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} określonego ze względu na ochronę zdrowia w 2021 roku

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2022, Autor: RWMŚ GIOŚ, Rok wydania: 2022.

Rysunek 7: Klasyfikacja stref w województwie świętokrzyskim dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ określonego ze względu na ochronę zdrowia w 2021 roku

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport wojewódzki za rok 2022, Autor: RWMŚ GIOŚ, Rok wydania: 2022.

Podsumowując wyniki oceny rocznej i klasyfikacji stref dla kryterium ochrony zdrowia ludzi obie strefy uzyskały klasę C z powodu przekroczeń poziomu dopuszczalnego określonego dla pyłu zawieszonego PM₁₀ dla stężeń 24-godzinnych oraz przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀.

W przypadku pyłu zawieszonego PM_{2,5} przekroczenia poziomu dopuszczalnego w klasyfikacji podstawowej (faza II) skutkowały nadaniem obu strefom klasy C1. Dodatkowa klasyfikacja pod kątem zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM_{2,5} (poziom dopuszczalny określony dla fazy I) skutkowało nadaniem klasy A dla obu stref.

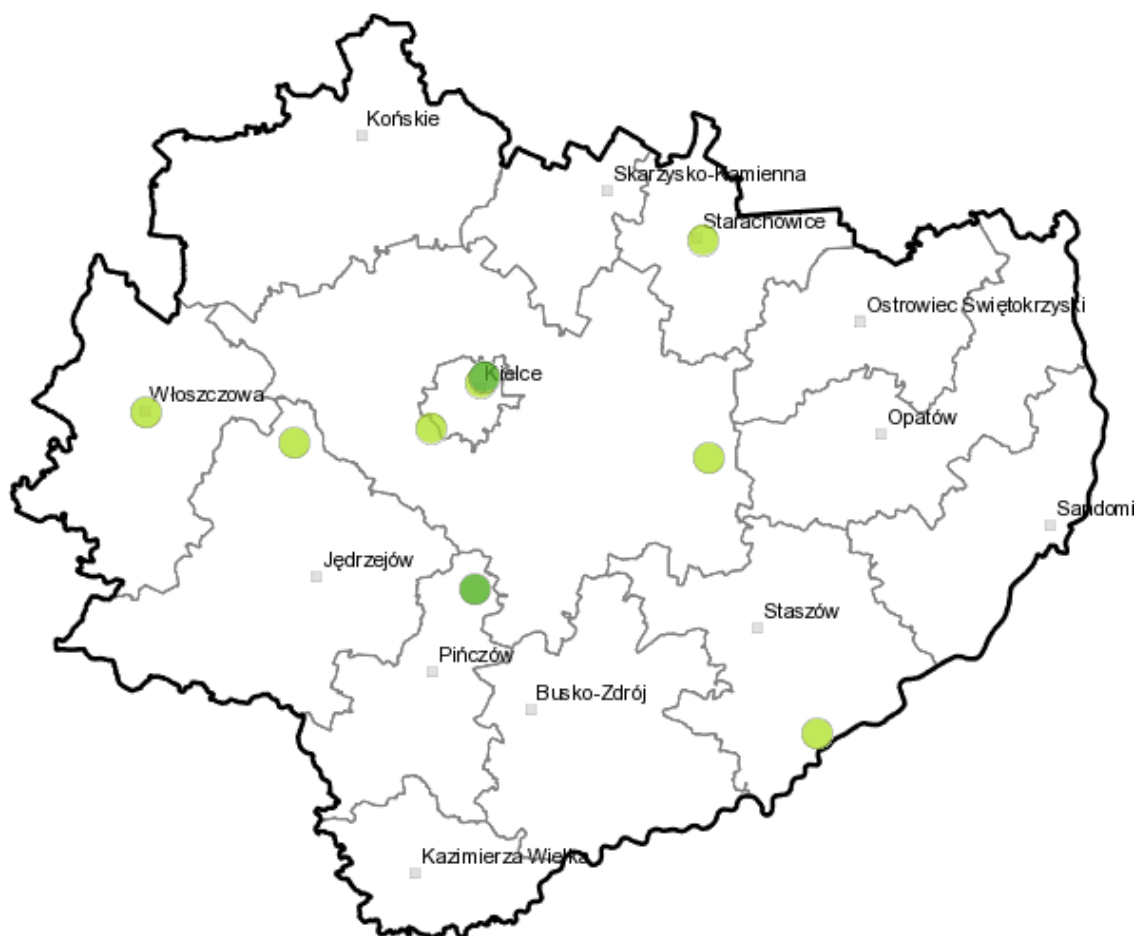
Przekroczenie poziomu celu długoterminowego określonego dla ozonu skutkowało nadaniem obu strefom klasy D2.

Dla pozostałych zanieczyszczeń, z uwagi na dotrzymanie poziomu dopuszczalnego lub docelowego, strefom nadano status klasy A.

W ocenie pod kątem ochrony roślin przekroczenia wystąpiły w zakresie: - w strefie świętokrzyskiej:

- poziom celu długoterminowego ozonu – klasa D2.

Na terenie MOF Miasta północy zlokalizowany jest punkt monitoringu powietrza PMŚ, który zlokalizowany jest w Starachowicach, przy ul. Żółtej (SkStaraŻółta).

Rysunek 8: Rozmieszczenie punktów pomiarowych jakości powietrza w ramach PMŚ na terenie województwa świętokrzyskiego.

W punkcie monitoringowym w Starachowicach dokonuje się pomiarów stężenia w powietrzu następujących substancji:

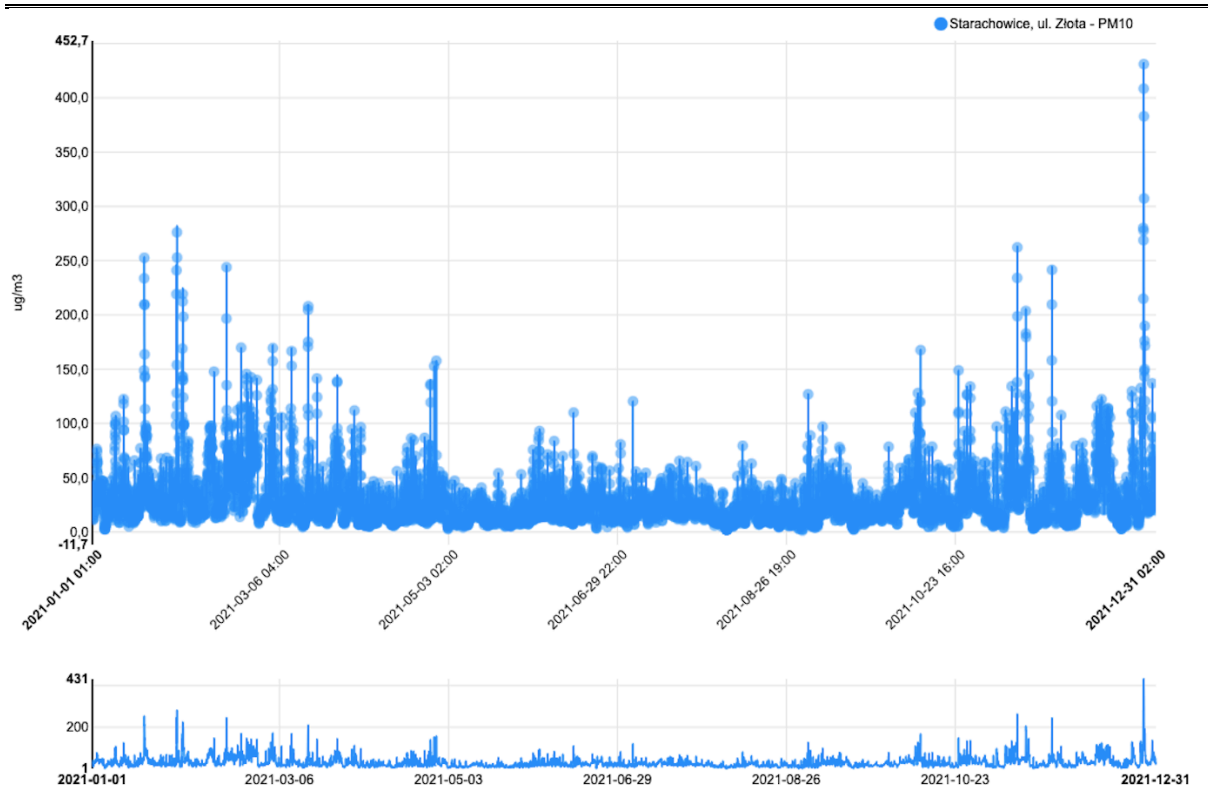
Tabela 5: Zestawienie substancji podlegających monitoringowi na stacji w Starachowicach

Substancja	Czas uśredniania	Typ pomiaru
benzo(a)piren w PM10	24-godzinny	próby łączone
pył zawieszony PM10	24-godzinny	codzienny
pył zawieszony PM10	1-godzinny	ciągły (automatyczny)
pył zawieszony PM2.5	1-godzinny	ciągły (automatyczny)
kadm w PM10	24-godzinny	próby łączone
arsen w PM10	24-godzinny	próby łączone
ołów w PM10	24-godzinny	próby łączone
nikiel w PM10	24-godzinny	próby łączone
benzen	1-godzinny	ciągły (automatyczny)

źródło: https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/current/station_details/info/785, dostęp 11.04.2023 r.

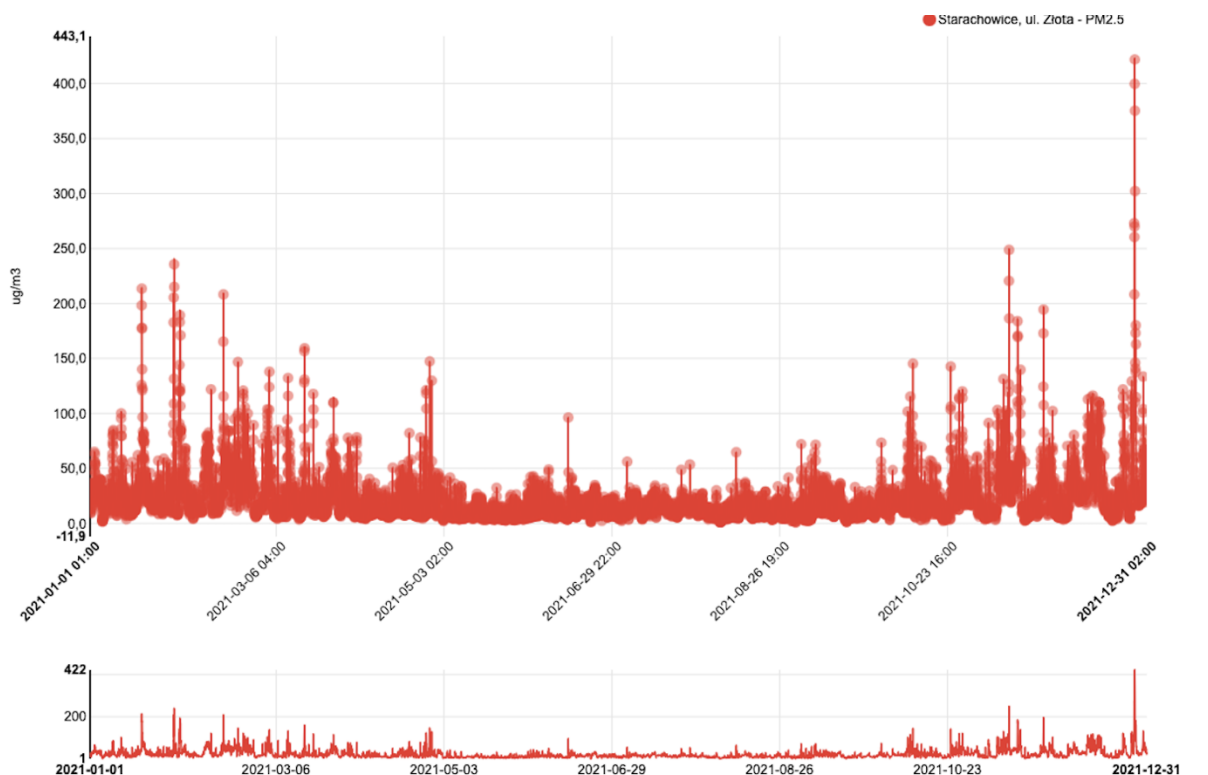
Poniższe wykresy przedstawiają wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM10 i PM 2,5, a także benzo(a)pirenu w 2021 roku na stacji pomiarowej w Starachowicach.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

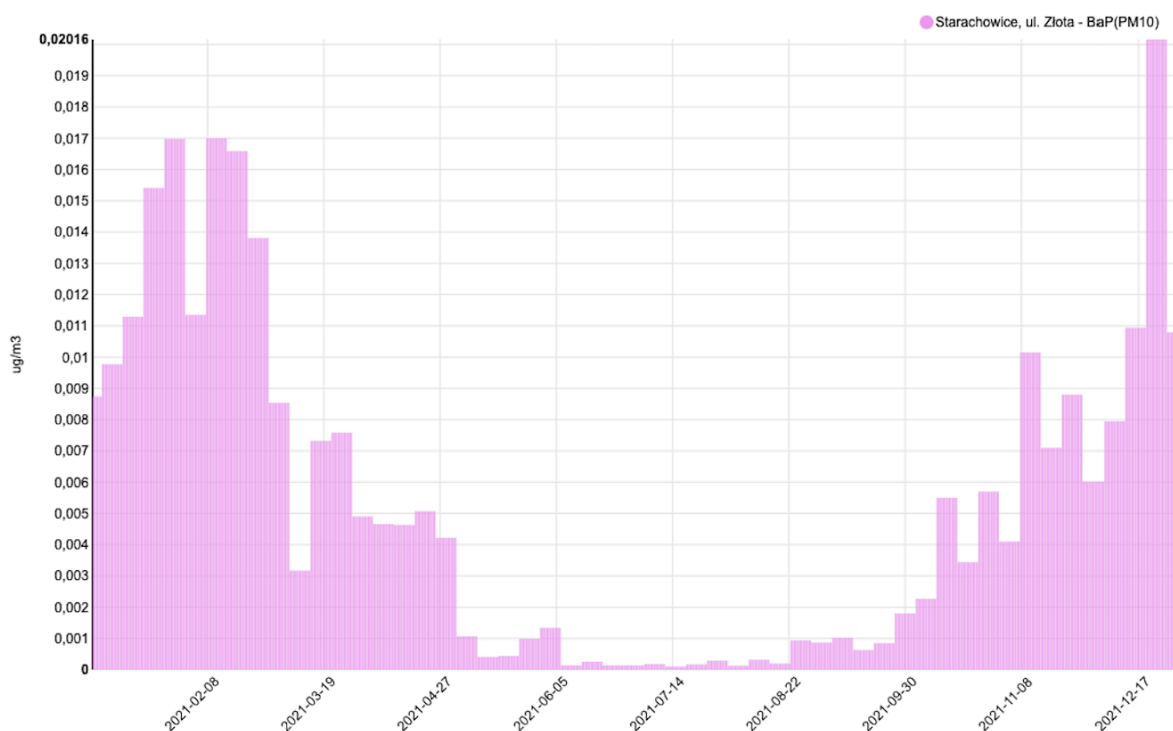
Wykres 1: Zestawienie pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, odnotowane na stacji pomiarowej
w Starachowicach, w okresie styczeń-grudzień 2021 roku

źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl>

Wykres 2: Zestawienie pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu, odnotowane na stacji pomiarowej
w Starachowicach, w okresie styczeń-grudzień 2021 roku

źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl>

Wykres 3: Zestawienie pomiarów stężenia B(a)P w powietrzu, odnotowane na stacji pomiarowej w Starachowicach, w okresie styczeń-grudzień 2021 roku

źródło: <https://powietrze.gios.gov.pl>

Na podstawie powyższych wykresów można jednoznacznie stwierdzić, iż najwyższe stężenia substancji zanieczyszczających powietrze występują w miesiącach jesienno-zimowych, kiedy to trwa okres grzewczy.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA

Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego w dniu 29 czerwca 2020 r., a obowiązuje od 24 lipca 2020 r.

Program ochrony powietrza wskazuje przyczyny wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych i docelowych dla pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu oraz wskazuje działania naprawcze, których skuteczna realizacja na przestrzeni sześciu lat korzystnie wpłynie na poprawę jakości powietrza w województwie świętokrzyskim.

Harmonogram przewiduje realizację poniższych zadań, jednocześnie wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych działań naprawczych: samorządy lokalne, właściciele, zarządzający budynkami i nieruchomościami, organizacje pożytku publicznego, jednostki oświatowe, jednostki prowadzące działalność edukacyjną oraz zarządcy dróg wojewódzkich i krajowych z terenu województwa.

Działania ujęte w POP dla województwa świętokrzyskiego, dla strefy świętokrzyskiej zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 6: Działania naprawcze przewidziane dla strefy świętokrzyskiej w ramach POP dla województwa świętokrzyskiego

Strefa	Kod działania naprawczego	Działanie naprawcze
Strefa świętokrzyska	PL2602_ZSO	Ograniczenie emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych
	PL2602_EE	Prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjnych i szkoleniowych
	PL2602_KPP	Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów
	PL2602_BDO	Ograniczenie oddziaływania transportu drogowego poprzez wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza tereny miejskie

źródło: Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

Uchwała nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 roku w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw wprowadziła na terenie całego województwa ograniczenia i zakazy dotyczące eksploatacji instalacji, służących do spalania paliw. Przyjęty dokument uwzględnia szczegółowy harmonogram dotyczący procesu likwidacji nieekologicznych źródeł ciepła. Głównym celem wprowadzonych zapisów jest zmniejszenie emisji pyłów PM_{2,5}, PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu, powstających podczas spalania paliw niskiej jakości.

ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju wielu krajów na świecie, w tym także dla Polski. W Polsce przygotowano „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA 2020) z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również wzrost gospodarczy.

Wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwójaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. Wzrost średniej temperatury powietrza będzie miał pozytywne skutki m.in. w postaci wydłużenia okresu wegetacyjnego, skrócenia okresu grzewczego oraz wydłużeniu sezonu turystycznego. Dominujące są jednak przewidywane negatywne konsekwencje zmian klimatu. Ze zmianami klimatycznymi wiążą się niekorzystne zmiany warunków hydrologicznych. Wprawdzie roczne sumy opadów nie ulegają zasadniczym zmianom, jednak ich charakter staje się bardziej losowy i nierównomierny, czego skutkiem są dłuższe okresy bezopadowe, przerywane gwałtownymi i nawałnymi opadami. Poziom wód gruntowych będzie się obniżał, co negatywnie wpłynie na różnorodność

biologiczną i formy ochrony przyrody, w szczególności na zbiorniki wodne i tereny podmokłe. Zmiany będą do zaobserwowania również w porze zimowej, gdzie skróci się okres zalegania pokrywy śnieżnej i jej grubość. Jednocześnie efektem zmian klimatu będzie zwiększanie częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i katastrof, które będą miały istotny wpływ na obszary wrażliwe i gospodarkę kraju. Podstawowe znaczenie będą miały ulewne deszcze niosące ryzyko powodzi i podtopień, a także osuwisk – głównie na obszarach górskich i wyżynnych, ale również na zboczach dolin rzecznych. Coraz częściej będzie można zaobserwować silne wiatry, a nawet towarzyszące im incydentalnie trąby powietrzne i wyładowania atmosferyczne, które mogą znacząco wpłynąć m.in. na budownictwo oraz infrastrukturę energetyczną i transportową. Bezpośrednie negatywne skutki zmian klimatu to również nasilenie się zjawiska eutrofizacji wód śródlądowych, zwiększenie zagrożenia dla życia i zdrowia w wyniku stresu termicznego i wzrostu zanieczyszczeń powietrza, większe zapotrzebowanie na energię elektryczną w porze letniej, zmniejszenie potencjału chłodniczego elektrowni czego skutkiem będzie spadek mocy produkcyjnej i wiele innych.

Wpływ zmian klimatu:

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna.

Biorąc pod uwagę aktualnie postępujące ocieplenie klimatu trzeba liczyć się z tym, iż występowanie tego rodzaju zagrożeń może być coraz częstsze. Zasoby wodne tworzą się na obszarach nieurbanizowanych, powstają z opadów atmosferycznych (deszczu, śniegu, lodu), które wsiąkając w glebę lub spływając po powierzchni terenu zasilają rzeki i zbiorniki. Na tych obszarach są retencjonowane, wykorzystywane bezpośrednio dla pokrycia potrzeb roślin, zwierząt i ludzi. Naturalna zdolność terenu do przyjmowania i przetrzymywania wody, zwana retencją, może być przez człowieka odpowiednio kształtowana.

Retencja umożliwia zmagazynowanie wody w okresach jej nadmiaru i wykorzystanie zgromadzonej wody w okresach deficytowych. Działanie takie zwiększa dyspozycyjne zasoby wodne i poprawia strukturę bilansu wodnego.

Odbudowa przynajmniej części zlikwidowanych zbiorników, jak również budowa nowych, ma duże znaczenie zarówno z punktu widzenia bilansu wodnego, jak i zachowania walorów przyrodniczych. Rola i zadania małych zbiorników wodnych mogą być bardzo różne w zależności od głównego celu, dla którego zostały utworzone – hodowla ryb, cele przeciwpowodziowe, nawodnienia rolnicze, rekreacja i walory krajobrazowe, cele przeciwpowodziowe, podniesienie jakości wody (osadniki). Bez względu jednak na wiodącą funkcję zbiorniki zawsze stanowią czynnik zwiększający zasoby wodne w zlewni.

5.3. ZAGROŻENIE HAŁASEM

Charakterystyki klimatu akustycznego na analizowanym terenie dokonano w oparciu o publikację Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Departamentu Monitoringu Środowiska, Regionalnego Wydziału Monitoringu w Kielcach pn.: Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa świętokrzyskiego w roku 2021 (opracowane w Kielcach, w grudniu 2022 r.).

Zgodnie z definicją określoną w ustawie Prawo ochrony środowiska, hałas to dźwięki o częstotliwości od 16 do 16 000 Hz. Hałas jest jednym z poważniejszych zagrożeń wpływających na stan zdrowia człowieka i jego otoczenia. Nadmierny hałas może wywoływać niekorzystne zmiany w organizmie człowieka, m.in. zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów. Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- ☐ mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB,
- ☐ średnia uciążliwość $52 \text{ dB} < L_{Aeq} < 62$ dB,
- ☐ duża uciążliwość $63 \text{ dB} < L_{Aeq} < 70$ dB,
- ☐ bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB.

Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- ☐ komunikacyjne,
- ☐ przemysłowe i rolnicze,
- ☐ pozostałe.

Wartości dopuszczalnych poziomów hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

Tabela 7: Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku – poziom długookresowy

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{DOWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy	L _{DOWN} przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku	L _N przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy
a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży ²⁾ c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe ²⁾ d) Tereny mieszkaniowo- usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	70	65	55	45

¹⁾ Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

²⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

³⁾ Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

HAŁAS KOMUNIKACYJNY

Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

W 2021 roku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach realizował zadania dotyczące pomiarów i oceny hałasu drogowego oraz kolejowego emitowanego do środowiska na terenie

województwa świętokrzyskiego, w ramach PMŚ. Pomiary monitoringowe hałasu wykonywało Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Kielcach łącznie w 10 punktach, w tym hałasu drogowego w 9 punktach: w Stąporkowie, Piekoszowie, Radkowicach i Brzezinach. Hałas kolejowy natomiast badano w miejscowości Sprowa, w jednym punkcie pomiarowym.

W poniższej tabeli przedstawione zostały wyniki pomiaru hałasu drogowego, który został przeprowadzony w Stąporkowie przy drodze krajowej nr 42.

Tabela 8: Zestawienie wyników pomiarów monitoringowych hałasu komunikacyjnego na terenie MOF Miasta Północy w 2021 roku

Rejon badań	Data pomiaru	Odległość od krawędzi jezdni [m]	Wysokość punktu pomiarowego [m]	Wskaźnik poziomu dźwięku	Wynik [dB]	Dopuszczalny poziom hałasu	Przekroczenie	Rodzaj terenu
P1 Stąporków, ul. J. Piłsudskiego, DK42	2021 r.	10	4	LDWN	69,6	64	5,6	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
				LN	61,3	59	2,3	
P2 Stąporków, ul. J. Piłsudskiego, DK42	6-7.07. 2021 r.	10	4	LDWN	64,6	-	-	inne tereny
				LN	60,5	-	-	
P3 Stąporków, ul. J. Piłsudskiego, DK42	8-9.07. 2021 r.	10	4	LDWN	67,3	61	6,3	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
				LN	63,0	56	7,0	

Analizując dane przedstawione w powyższej tabeli należy stwierdzić, iż poziom hałasu komunikacyjnego generowany przez transport odbywający się drogą krajową nr 42, może powodować uciążliwości dla mieszkańców i środowiska, ze względu na przekroczenie poziomów dopuszczalnych.

W 2021 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Kielcach zleciła w 2021 roku wykonanie pomiarów hałasu od drogi ekspresowej S7 na odcinku od granicy województw mazowieckiego i świętokrzyskiego do węzła Skarżysko-Kamienna w granicach administracyjnych miasta. Badanie przeprowadzono w 30 punktach i nie wykazano przekroczeń poziomu dopuszczalnego hałasu w żadnym punkcie.

HAŁAS KOLEJOWY

Hałas kolejowy powstaje podczas eksploatacji linii kolejowych. Na wielkość tego rodzaju hałasu wpływa m.in. prędkość, z którą poruszają się pociągi, ich długość, stan torowiska czy lokalizacja torowiska względem istniejącego terenu. W 2021 roku pomiary hałasu kolejowego prowadzone były w 4 punktach pomiarowych na terenie województwa świętokrzyskiego (punkty zlokalizowane poza MOF Miasta Północy). Wyniki pomiarów nie wykazały przekroczeń.

HAŁAS PRZEMYSŁOWY

Hałas przemysłowy pochodzi ze źródeł znajdujących się na terenie zakładów przemysłowych, wytwórczych i rzemieślniczych. Emitorami hałasu przemysłowego są maszyny i urządzenia przemysłowe, procesy technologiczne, a także różnego rodzaju instalacje oraz transport wewnątrzzakładowy.

W 2021 roku, według danych zgromadzonych w bazie EHAŁAS, liczba podmiotów prowadzących działalność będącą źródłem hałasu przemysłowego, które objęto pomiarami wyniosła 75. Analizy wykazały, że 88% przebadanych obiektów dotrzymywało dopuszczalne poziomy hałasu.

Badania przeprowadzone łącznie w 188 punktach wykazały naruszenia dopuszczalnych norm w 4 zakładach w porze dnia, w 2 przedziałach: 0,1- 5 dB, >5-10 dB, a w przypadku pory nocy w 8 zakładach, w następujących przedziałach: 0,1 – 5 dB, >5-10 dB, >10-15 dB oraz >15-20 dB.

Uchwała Nr 4/63/19 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie określenia „Aktualizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne”

Program ten stanowi aktualizację „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych w pobliżu dróg krajowych z terenu województwa świętokrzyskiego, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne” Część I - Drogi Krajowe, Część II – Drogi Wojewódzkie, (SGS Eko-Projekt Sp. z o.o., Pszczyna, 2014); przyjętego uchwałą Nr III/72/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2014 roku.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa świętokrzyskiego obejmuje swym zakresem 56 odcinków dróg krajowych na terenie województwa świętokrzyskiego, o łącznej długości 320.824 km. Analizowane w opracowaniu odcinki dróg znajdują się na terenie następujących powiatów: buskiego, jędrzejowskiego, kieleckiego, koneckiego, opatowskiego, ostrowieckiego, sandomierskiego, skarżyskiego i starachowickiego oraz miasta Kielce (miasto na prawach powiatu).

Program zakłada realizację działań zmierzających do ograniczenia hałasu. Projekt Strategii ZIT nie stoi w sprzeczności z zapisami tego programu.

5.4. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE (PEM)

Analizę stanu istniejącego w zakresie promieniowania elektromagnetycznego dokonano w oparciu o opracowanie opublikowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu w Kielcach pn.: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w 2021 r. w województwie świętokrzyskim, opracowane w Kielcach w czerwcu 2022 r.

Głównymi źródłami pól elektromagnetycznych pochodzenia antropogenicznego w środowisku są elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia oraz instalacje radiokomunikacyjne takie jak: stacje bazowe radiokomunikacji ruchomej w tym telefonii komórkowej i stacje nadawcze programów radiowych i telewizyjnych.

W 2021 roku przeprowadzono pomiary PEM w 44 punktach pomiarowych na terenie województwa świętokrzyskiego. W żadnym z punktów wartość wskaźnika m nie przekroczyła wartości 1, a tym samym nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów zakresie częstotliwości objętych monitoringiem (tj. 3 MHz - 3 GHz) wynoszących od 28 do 61 V/m.

Średnia arytmetyczna natężeń pól elektromagnetycznych otrzymana z pomiarów na terenie miast wyniosła 0,41 V/m, natomiast na terenie gminy wiejskich 0,18 V/m. Średnia dla województwa świętokrzyskiego w roku 2021 liczyła 0,3 V/m.

Na terenie analizowanego MOF Miasta Północy zlokalizowane są punkty pomiarowe PEM. Wykaz tych punktów oraz prezentacja wyników pomiarów pochodzących z 2021 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9: Wykaz punktów pomiarowych stałej sieci monitoringu wraz z wynikami pomiaru w 2021 roku

Lp.	Kod punktu pomiarowego	Adres punktu pomiarowego	Wynik 0,5 godz. pomiaru [V/m]	Niepewność Pomiaru [V/m]	Wartość wskaźnika WMe
1	T_2021_C_1	Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Mikołaja Reja	0,3	0,12	0,02
2	T_2021_C_2	Ostrowiec Świętokrzyski ul. Iłżecka, Jasińskiego	0,6	0,24	0,04
3	T_2021_D_3	Końskie, ul. Piłsudskiego	1	0,42	0,05
4	T_2021_D_6	Skarżysko-Kamienna, ul. A. Mickiewicza	<0,03 (wynik poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej)	-	-
5	T_2021_D_7	Starachowice, ul. Lipowa	<0,03 (wynik poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej)	-	-
6	T_2021_E_3	Ćmielów, ul. Ostrowiecka	<0,03 (wynik poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej)	-	-

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

7	T_2021_E_14	Suchedniów, ul. Fabryczna	<0,03 (wynik poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej)	-	-
8	T_2021_E_16	Wąchock, ul. Św. Rocha	<0,03 (wynik poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej)	-	-

źródło: Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w 2021 r. w województwie świętokrzyskim, opracowane w Kielcach w czerwcu 2022 r.

Podsumowując dane przedstawione w powyższej tabeli, w większości punktów badawczych poziom pola elektromagnetycznego kształtował się poniżej progu oznaczalności sondy pomiarowej. Najwyższy wynik uzyskano dla stacji pomiarowej w Końskich, jednak nie zostały stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych poziomów PEM.

W 2021 roku WIOŚ w Kielcach przeprowadził 3 kontrole w terenie z pomiarami, w wyniku których nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM. Ponadto przeprowadzono 15 kontroli dokumentacyjnych z pomiarów automonitoringowych PEM.

5.5. GOSPODAROWANIE WODAMI

WODY PODZIEMNE

o Główne zbiorniki wód podziemnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) stanowią struktury geologiczne zasobne w wodę, aktualnie lub w przyszłości będące strategicznymi zasobami wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości.

GZWP to najcenniejsze fragmenty jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych. Ze względu na ich status rezerwuarów wód podziemnych, wymagają szczególnej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych.

Na terenie MOF Miasta Północy zidentyfikowano 5 GZWP, a ich rozmieszczenie przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 9: Lokalizacja GZWP na terenie MOF Miasta Północy

opracowanie własne na podstawie danych Państwowego Instytutu Geologicznego - Państwowego Instytutu Badawczego

o **Jednolite Części Wód Podziemnych**

Zgodnie z art. 16 pkt 19 ustawy Prawo wodne, przez jednolitą część wód podziemnych (JCWPd) rozumie się określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych. JCWPd wyodrębnia się w oparciu o uwarunkowania hydrodynamiczne uwzględniające system krążenia wód i zasięgi struktur wodonośnych.

Zgodnie z aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętą Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), teren MOF Miasta Północy leży w regionie wodnym Środkowej Wisły. Jednolite Części Wód Podziemnych zlokalizowane w granicach analizowanego terenu zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli.

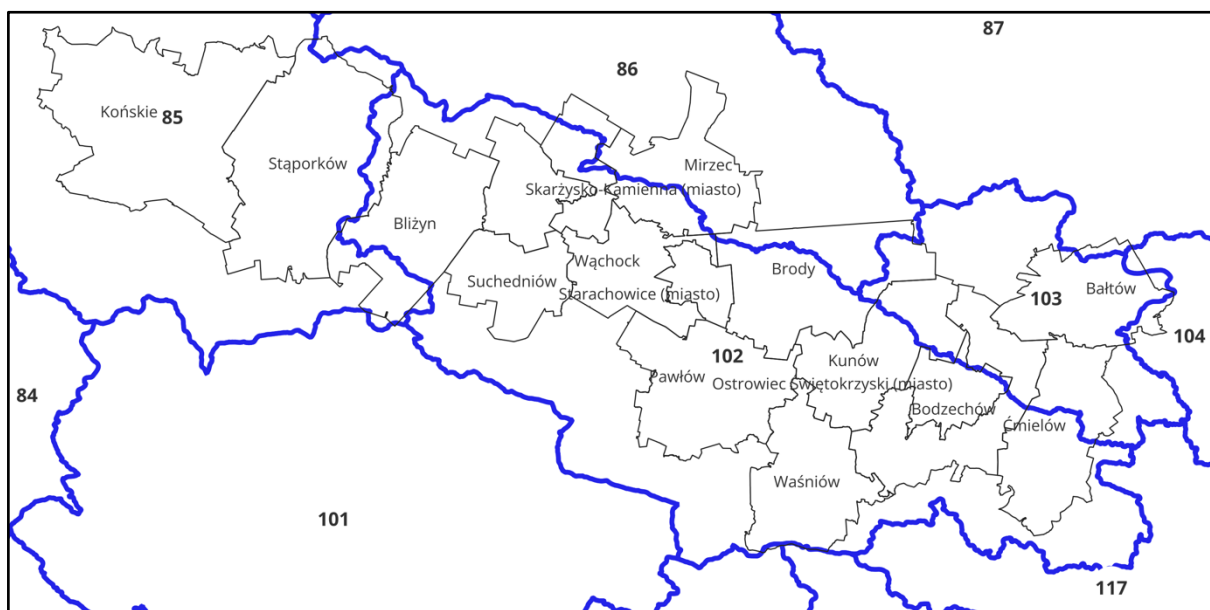
Tabela 10: Charakterystyka JCWPd na terenie MOF Miasta Północy

Kod JCWPd	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ilościowy	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
GW200085	dobry	utrzymanie dobrego stanu ilościowego	utrzymanie dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	nie dotyczy
GW200086	dobry	utrzymanie dobrego stanu ilościowego	utrzymanie dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	nie dotyczy
GW2000102	dobry	utrzymanie dobrego stanu ilościowego	utrzymanie dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	nie dotyczy

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

GW2000103	dobry	utrzymanie dobrego stanu ilościowego	utrzymanie dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	nie dotyczy
GW2000104	dobry	utrzymanie dobrego stanu ilościowego	utrzymanie dobrego stanu chemicznego	niezagrożona	nie dotyczy

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Rysunek 10: Rozmieszczenie JCWPd na tle granic MOF Miasta Północy

opracowanie własne na podstawie: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

WODY POWIERZCHNIOWE

Województwo świętokrzyskie, w tym analizowany teren MOF Miasta Północy leży w całości w dorzeczu Wisły i obejmuje większą część międzyrzecza Wisły i jej lewostronnego dopływu – Pilicy. Obszar ten odwadniany jest przez liczne ciekii II, III i wyższego rzędu. Do cieków II rzędu należą: Nida, Kamienna, Pilica, Czarna Staszowska, Nidzica, Koprzywianka, Opatówka oraz Kanał Strumień.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z mniej zasobnych w wody województw. Zasoby wód powierzchniowych w województwie wyrażone odpływem rocznym wynoszą około 1 890 mln m³. Najwyższą zasobnością spośród świętokrzyskich zlewni II rzędu charakteryzuje się zlewnia rzeki Nidy, dalej rzeka Kamienna. Najniższymi zasobami charakteryzują się zlewnie Opatówki i Nidzicy.

Źródłem zanieczyszczenia wód powierzchniowych w świętokrzyskim, są głównie ścieki komunalne i zanieczyszczenia obszarowe (w przypadku Kielc – okresowe zrzuty do rzek wód opadowych wraz z zanieczyszczeniami komunikacyjnymi systemem kanalizacji burzowej). W dalszej kolejności są ścieki pochodzące z zakładów przemysłowych.

Zgodnie z aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjętą Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), teren MOF Miasta Północy leży w granicach zlewni JCWP, które zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli.

Tabela 11: Charakterystyka JCWP na terenie MOF Miasta Północy

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
Kamienna do Żarnówki	RW20000323435	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego (zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D)	osiągnięcie dobrego stanu chemicznego	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Oleśnica	RW200006234329	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego (zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Kamienna od Żarnówki do Świśliny	RW20000323479	zły	osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego (zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych)	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
Iłżanka do Małyszyna	RW20001023619	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Szabasówka do Kobyłki	RW20001025223	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i) perylen(w), cypermetryna(w), dichlorfos(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Bobrza	RW20000321648295	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
			cieku według wymagań gatunków chronionych			
Czarna od Krasnej do Plebanki	RW200006254459	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Czarna od Plebanki do Barbarki	RW2000062544799	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Krasna	RW200016254429	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributylocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
Pokrzywianka	RW2000062348529	zły	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Łagowianka	RW2000062178329	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Świślina do zb. Wióry	RW200006234859	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Wąglanka do zb. Wąglanka-Miedzna	RW200010254845	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Drzewiczka do Wąglanki	RW200010254839	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości);	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [aklonifen(w), benzo(a)piren(w), benzo(k)fluoranten(w)] poniżej stanu	zagrożona	nie ustanowiono

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKcjONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
			zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry		
Jabłonica	RW200010252289	brak danych na temat stanu chemicznego	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona	nie ustanowiono
Czarna do Krasnej	RW2000032544199	brak danych (nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Kamienna od Świśliny do ujścia	RW20001123499	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MIR, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
			cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych			
Ścięgno	RW200006234989	brak danych (nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	Stan/potencjał ekologiczny dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	nie ustanowiono
Krępianka	RW20000923529	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g,h,i)perylene(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Stare koryto w Stokach Starych	RW200006234954	brak danych (nie można dokonać oceny stanu/potencjału	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest	dobry stan chemiczny	zagrożona	nie ustanowiono

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKcjONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
		(brak badań biologicznych w JCWP)	monitorowany wskaźnik diadromiczny D			
Dopływ w Błazinach	RW20001023632	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Przepaść	RW200006234949	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Koprzywianka do Modlibórki	RW200006219419	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
			ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych			
Szewnianka	RW200006234929	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w),fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Dunaj	RW200006234912	brak danych (nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

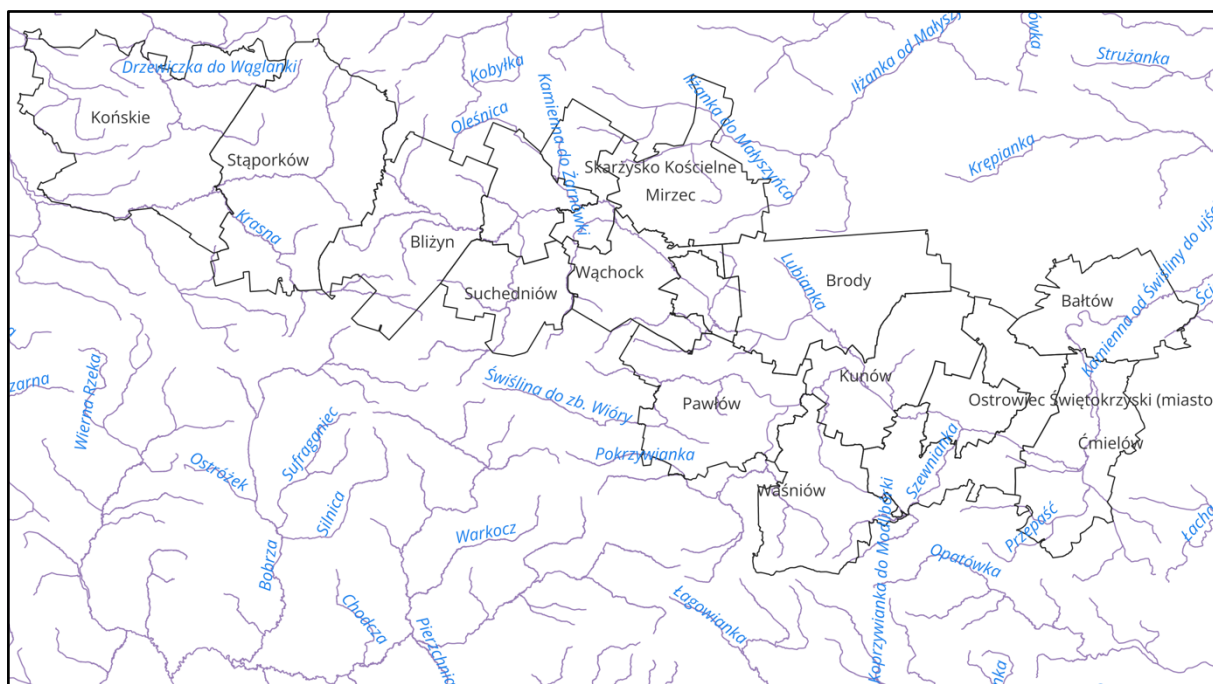
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKcjONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
Świślina od zb. Wióry do ujścia	RW20000623489	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	nie ustanowiono
Zb. Wióry	RW200023234859	zły	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren (w+b)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	nie ustanowiono
Modrzejowianka do Kobylanki	RW200010236639	zły	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych
Lubianka	RW200006234729	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [OWO,, MMI]; pozostałe wskaźniki - II	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	nie ustanowiono

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa	Kod JCWP	Stan wód	Cel środowiskowy – stan ekologiczny	Cel środowiskowy stan chemiczny	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW
			klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D			
Młynówka	RW2000062343789	zły	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	tak, w zakresie terminu osiągnięcia celów środowiskowych

źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Rysunek 11: Rozmieszczenie JCWP na tle granic MOF Miasta Północy

opracowanie własne na podstawie: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

5.6. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

ZAOPATRZENIE W WODĘ

W 2021 roku zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na terenie MOF Miasta Północy wyniosło 10 962,5 dam³. Pobór wody do sieci wodociągowej na analizowanym terenie pochodzi głównie z ujęć podziemnych. Zużycie wody na jednego mieszkańca ogółem wyniosło 435,0 m³. Najwyższe zużycie wody na 1 mieszkańca w gospodarstwach domowych odnotowano w Starachowicach – 32 m³.

Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej na terenie MOF Miasta Północy w 2021 r. wynosiła 2 629,9 km, natomiast liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej wynosiła 292 820.

Tabela 12: Sieć wodociągowa na terenie MOF Miasta Północy wg stanu na 31.12.2021 r. – podstawowe parametry

Lp.	Nazwa gminy	długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	woda dostarczona	zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	ludność korzystająca z sieci wodociągowej
		[km]	[dam ³]	[m ³]	[osoba]
1	Końskie	292,9	1 371,5	26,8	30 870
2	Stąporków	212,7	385,5	19,6	12 423
3	Ostrowiec Świętokrzyski	271,8	2 360,4	30,4	65 414
4	Bałtów	78,8	110,9	25,4	2 706
5	Bodzechów	204,6	341,5	25,5	11 759

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa gminy	długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)	woda dostarczona	zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	ludność korzystająca z sieci wodociągowej
		[km]	[dam ³]	[m ³]	[osoba]
6	Ćmielów	111,3	164,2	22,5	6 113
7	Kunów	127,2	286,0	26,6	9 471
8	Waśniów	172,6	146,0	21,6	5 701
9	Skarżysko-Kamienna	178,7	1 588,4	31,9	41 956
10	Bliżyn	128,4	232,3	23,5	7 832
11	Skarżysko Kościelne	55,0	138,2	23,3	5 274
12	Suchedniów	91,2	326,5	29,9	9 573
13	Starachowice	205,6	2 424,0	32,0	45 409
14	Brody	125,1	319,0	25,7	9 691
15	Mirzec	99,7	217,0	24,4	7 788
16	Pawłów	201,3	379,0	23,4	15 082
17	Wąchock	73,0	172,1	22,5	5 758
RAZEM		2 629,9	10 962,5	435,0	292 820

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2021 r. na terenie MOF Miasta Północy wynosiła 1 730,1 km. W 2021 roku ogólnospławną siecią kanalizacyjną odprowadzono 7 385,6 dam³ ścieków bytowych z gospodarstw domowych oraz z budynków użyteczności publicznej. Na terenie MOF Miasta Północy z kanalizacji korzysta 221 137 osób.

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane dotyczące sieci kanalizacyjnej w poszczególnych gminach wchodzących w skład MOF Miasta Północy.

Tabela 13: Sieć kanalizacyjna na terenie MOF Miasta Północy – dane podstawowe wg stanu na 31.12.2021 r.

Lp.	Nazwa gminy	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej
		[km]	[dam ³]	[osoba]
1	Końskie	234,6	801,1	26 080
2	Stąporków	33,2	111,8	4 888
3	Ostrowiec Świętokrzyski	202,0	1 946,2	59 311
4	Białtów	44,1	36,0	1 382
5	Bodzechów	155,8	226,1	6 175
6	Ćmielów	29,7	66,9	2 321
7	Kunów	63,0	142,0	4 656
8	Waśniów	17,1	16,9	796
9	Skarżysko-Kamienna	167,8	1 653,2	38 791
10	Bliżyn	31,5	100,4	2 769
11	Skarżysko Kościelne	60,5	105,9	3 798

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa gminy	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej
		[km]	[dam3]	[osoba]
12	Suchedniów	40,1	175,2	5 309
13	Starachowice	177,4	1 360,3	40 513
14	Brody	112,0	215,0	8 134
15	Mirzec	102,2	117,6	4 168
16	Pawłów	177,1	181,0	7 123
17	Wąchock	82,0	130,0	4 923
RAZEM		1 730,1	7 385,6	221 137,0

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

Ze względu na rozproszoną sieć osadniczą przydomowe oczyszczalnie ścieków są coraz częściej stosowane w regionie. Zgodnie z danymi GUS, wg stanu na 31.12.2021 r, na terenie MOF Miasta Północy funkcjonowało 1730 przydomowych, biologicznych oczyszczalni ścieków. Ponadto, część mieszkańców korzysta ze zbiorników bezodpływowych – w 2021 roku liczba tych zbiorników wynosiła 15 904 szt.

Tabela 14: Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków występujących na terenie MOR Miasta Północy w 2021 roku

Lp.	Nazwa gminy	Zbiorniki bezodpływowe - stan w dniu 31.12.2021	Oczyszczalnie przydomowe - stan w dniu 31.12.2021
		[szt.]	[szt.]
1	Końskie	2 022	91
2	Stąporków	3 236	231
3	Ostrowiec Świętokrzyski	1 097	36
4	Bałtów	385	15
5	Bodzechów	1 989	279
6	Ćmielów	407	4
7	Kunów	1 046	57
8	Waśniów	462	673
9	Skarżysko-Kamienna	133	11
10	Bliżyn	1 098	19
11	Skarżysko Kościelne	450	13
12	Suchedniów	1 009	65
13	Starachowice	665	5
14	Brody	301	11
15	Mirzec	634	163
16	Pawłów	911	54
17	Wąchock	59	3
RAZEM		15 904	1 730

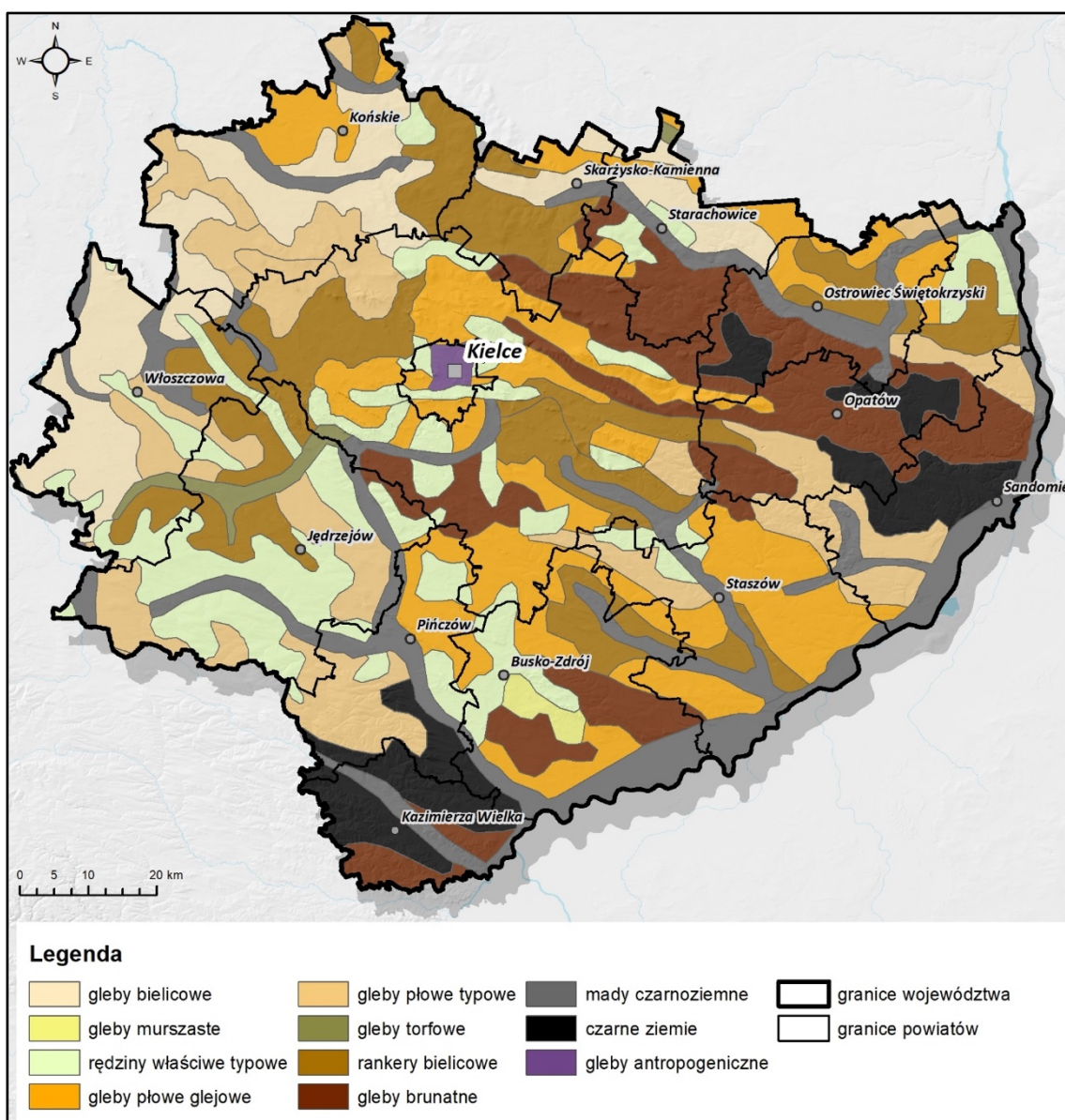
źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W 2021 r. na terenie MOF Miasta Północy funkcjonowało 6 oczyszczalni ścieków przemysłowych, w tym 3 oczyszczalnie mechaniczne oraz 3 biologiczne. W 2021 r. odprowadzono 1 043 dam³ ścieków przemysłowych pochodzących z terenu MOF Miasta Północy.

5.7. GLEBY

Obszar województwa świętokrzyskiego położony jest w zasięgu kilku makroregionów, efektem czego jest występowanie obok siebie gleb mających cechy charakterystyczne dla rejonów górskich oraz gleb specyficznych dla nizinnych obszarów naszego kraju.

Największą powierzchnię województwa świętokrzyskiego zajmują gleby płowe glejowe (prawie 17%), następnie rankery bielcowe (ok. 14,14%) oraz gleby brunatne (13,52%). Najmniejszą powierzchnię zajmują gleby antropogeniczne (0,33%) oraz gleby torfowe (0,86%).

Rysunek 12: Gleby województwa świętokrzyskiego

źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla świętokrzyskiego

Południową, północno-wschodnią i wschodnią część województwa świętokrzyskiego pokrywają czarnoziemy, z kolei wschodnią część pokrywają gleby bielcowe. Gleby antropogeniczne zlokalizowane są w okolicy miast – największa koncentracja występuje w obrębie miasta Kielce. Z kolei na obszarze Gór Świętokrzyskich w miejscach gdzie występują skały węglanowe, powstały rędziny dewońskie, jurajskie, czarnoziemne i mieszane. W okolicy Buska-Zdroju oraz Wiślicy w niewielkim stopniu występują również rędziny siarczanowe.

ZANIECZYSZCZENIE GLEB

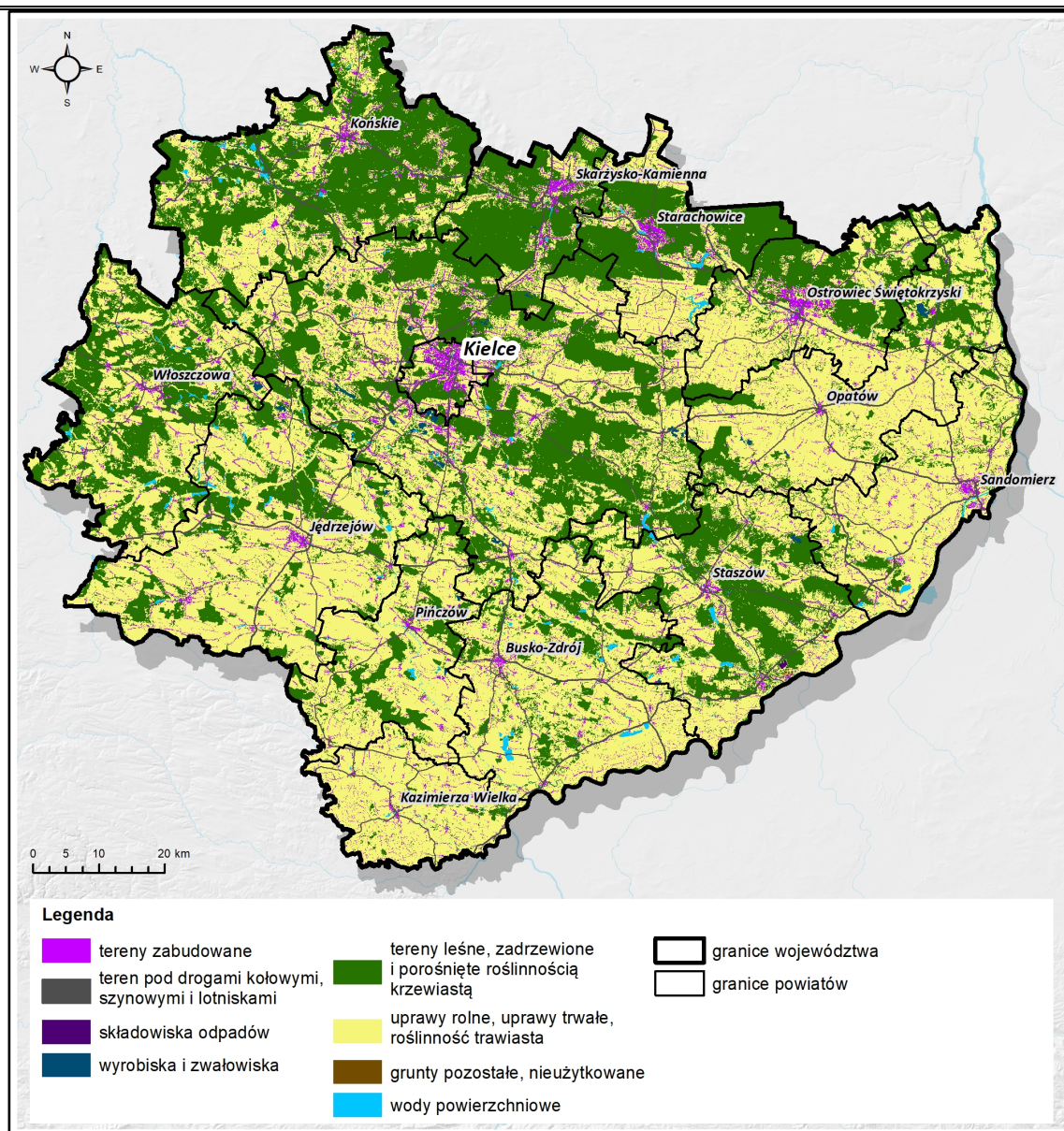
Zanieczyszczenie gleb pierwiastkami śladowymi i związkami organicznymi, czyli zanieczyszczenia antropogeniczne, mają charakter lokalny. Najistotniejszymi źródłami zanieczyszczeń w glebach są źródła punktowe – głównie instalacje związane z górnictwem, hutnictwem metali, składowiska odpadów lub inne gałęzie przemysłu. Swoją rolę mają także źródła rozproszone wynikające z działalności przemysłowej, komunikacji, stosowaniu agrochemikaliów, nawozów. Część zanieczyszczeń ma charakter długotrwały i pozostaje w środowisku znacznie dłużej niż inne zanieczyszczenia – przykładem są tu wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne. Aktualnie Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr szkód w środowisku oraz rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

ZAKWASZENIE GLEB

Głównym zagrożeniem dla gleb województwa świętokrzyskiego jest zakwaszenie, które determinowane jest głównie przez rodzaj gleby. Przewaga opadów atmosferycznych nad parowaniem prowadzi do wypłukiwania składników zasadowych w głąb profilu glebowego. Antropogeniczną przyczyną zakwaszania gleb jest stosowanie nawozów mineralnych fizjologicznie kwaśnych. Zakwaszenie prowadzi głównie do zmniejszenia produktywności i żyzności gleb.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Obszar analizowanego MOF Miasta Północy stanowi tereny zurbanizowane, przekształcone antropogenicznie. Są to główne ośrodki miejskie.

Rysunek 13: Użytkowanie gruntów województwa świętokrzyskiego

źródło: Prognoza oddziaływania na środowisko programu regionalnego na lata 2021-2027 Fundusze Europejskie dla świętokrzyskiego.

ZAGROŻENIE GLEB SUSZĄ

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu. Ze względu na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wyróżnia się kolejne etapy rozwoju suszy:

- suszę meteorologiczną, określaną jako okres trwający na ogół od miesiący do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia,

- suszę rolniczą, definiowaną jako okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- suszę hydrologiczną, odnoszącą się do okresu, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych,
- suszę w sensie gospodarczym, będącą skutkiem wymienionych procesów fizycznych odnoszącą się do zagadnień ekonomicznych w obszarze działalności człowieka dotkniętego suszą.

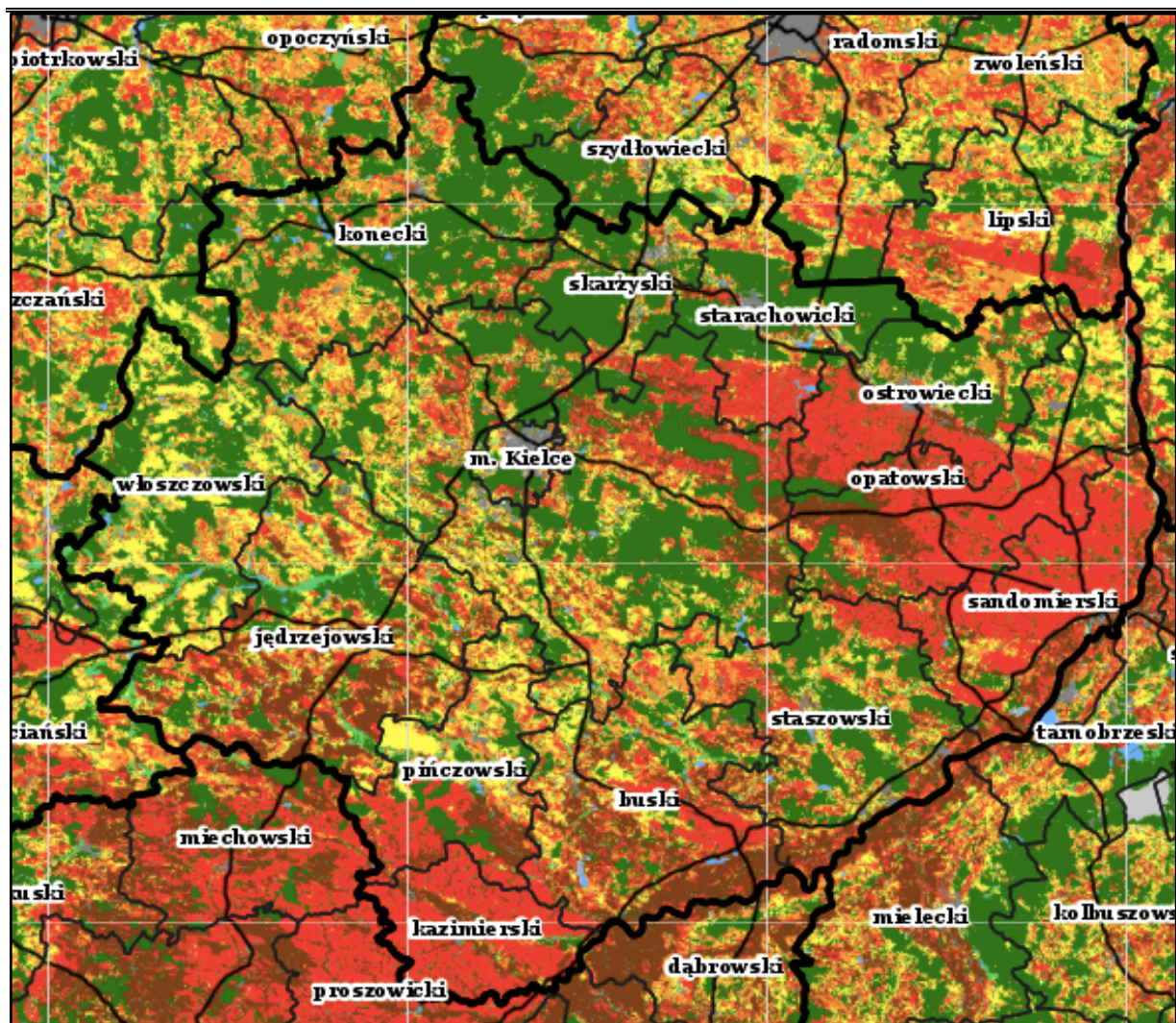
Najszerszy zakres wrażliwości na różne rodzaje suszy przypisano do sektora rolnictwa oraz środowiska i zasobów przyrodniczych. Rolnictwo jest wrażliwe na suszę glebową, zwaną też rolniczą, niemniej susza atmosferyczna również może skutkować zmniejszeniem plonów.

Biorąc to pod uwagę oraz uwzględniając ograniczoną dokładność oceny zagrożenia suszą glebową (ze względu na małą szczegółowość materiałów środowiskowych) przypisano do rolnictwa wrażliwość także na suszę atmosferyczną. Ponieważ rolnictwo wykorzystuje wody powierzchniowe i podziemne (hodowla, nawodnienia) jest też ono wrażliwe także na skutki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej (dotyczy to obszarów, gdzie wykorzystywane w sektorze rolnictwa zasoby wód są zagrożone deficytem).

Przedziały ostrości suszy atmosferycznej (wartości SPI) określa 4 stopniowa skala:

- normalny ($0,5 \div -0,5$),
- umiarkowanie suchy ($-0,5 \div -1,5$),
- bardzo suchy ($-1,5 \div -2$),
- ekstremalnie suchy ≤ -2 .

Na poniższym rysunku przedstawiono podatność gleb województwa świętokrzyskiego (w tym gmin wchodzących w skład MOF Miasta Północy) na suszę. Analizując rysunek należy stwierdzić, iż na analizowanym terenie występują zarówno tereny niesklasyfikowane jak i tereny mało podatne i bardzo podatne na suszę.

Legenda

Kategoria gleby

	Kategoria I - bardzo podatna
	Kategoria II - podatna
	Kategoria III - średnio podatna
	Kategoria IV - mało podatna

Obszary niekasyfikowane

	Użytki rolne na glebach organicznych i pochodzenia organicznego
	Tereny komunikacyjne, nieużytki
	Wody
	Lasy, zadrzewienia
	Tereny zurbanizowane

Rysunek 14: Mapa podatności gleb województwa świętokrzyskiego na suszę.

Źródło: <http://www.susza.iung.pulawy.pl/mapa-kategorii/> dostęp: 11.04.2023 r.

5.8. ZASOBY GEOLOGICZNE

Duże urozmaicenie budowy geologicznej i różnorodność skał występujących niejednokrotnie na powierzchni terenu sprawiają, że województwo świętokrzyskie jest jednym z trzech głównych w kraju regionów wydobywania surowców mineralnych, zwłaszcza surowców skalnych. Główne znaczenie gospodarcze wśród surowców skalnych na terenie województwa mają obecnie kopaliny węglanowe: wapienie, dolomity i margle, wykorzystywane na potrzeby przemysłu wapienniczego i cementowego. Potencjał górnictwa w województwie świętokrzyskim należy określić jako duży. Istniejące złoża minerałów stanowią dobrą bazę do produkcji materiałów budowlanych. W pobliżu Kielc oraz w północno-zachodniej części województwa znajduje się wiele ośrodków wydobywania kopalin oraz przetwórstwa surowców dla przemysłu wapienniczego i cementowego.

mimo znaczącego potencjału województwa świętokrzyskiego w zakresie eksploatacji nowych miejsc wydobywania jest ograniczony ze względu na rozwinięty układ urbanistyczny miast i wsi. Ponadto należy mieć na uwadze, iż duży obszar województwa objęty jest obszarowymi formami ochrony przyrody, co wielu w przypadkach wyklucza zagospodarowanie złóż.

Tabela 15: Zasoby naturalne na terenie województwa świętokrzyskiego

Nazwa surowca	Jednostka	Ilość złóż	Zasoby surowców		Wydobycie	Występowanie na obszarze MOF
			bilansowe	przemysłowe		
Kamienie łamane i bloczne	[tys. Mg]	108 (Dolomit, Margiel, Trawertyn, Wapień, Złepieniec, Wapień i dolomit)	2 228 635	404 863	24 867	tak, złoża: Borownia I, Doły Opacie, Bukowa Góra, Kamienna Góra-Suchedniów, Kopulak, Kopulak I, Stara Dębowa Wola, Stokowiec,
		34 (Kwarcyt, Szarogłaz, Piaskowiec, Piaskowiec kwarcytowy)	245 377	70 683	2 182	
Wapienie i margle dla przemysłu wapienniczego		43	3 318 333	603 635	13 571	nie
Wapienie i margle dla przemysłu cementowego		14	2 207 260	359 316	8013	tak, złoża Lipnik, Ruda Kościelna, Sudół,
Piaski i żwiry		208	649 453	40 709	2464	tak, złoża: Barycz, Bedlenko I, Bedlenko II, Borowice, Borowiec-Zastaw, Borownia I, Gilów Grzybowa Góra, Hucisko- Mostki, Jagodne, Jagodne I, Koliszowy, Koliszowy I, Koliszowy I-1, Kolonia inwalidzka, Kolonia Inwalidzka I, Kolonia inwalidzka II, Kolonia Miłkowska, Kolonia Piaski, Krasna, Kunów, Kunów Piaski Zakolejne, Kupimierz, Łyżwy III, Majków, Marcinków, Marcinków Dolny, Marcinków Dolny II, Michałów, Mnin II, Morzywół, Nieświń II, Nieświń-Zbiornik, Nietulisko Duże 2, Nietulisko Duże 3, Nietulisko I, Proćwin, Przybyszowy, Rudka, Rudnik, Skarbka, Skarżysko-Bzin, Skarżysko-Bzin 1, Stanisławów, Szczepanów, Wąchock, Wisy,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa surowca	Jednostka	Ilość złóż	Zasoby surowców		Wydobycie	Występowanie na obszarze MOF
			bilansowe	przemysłowe		
						Wołów, Wólka Bodzechowska 1, Wólka Bodzechowska 2, Wymysłów 3.
Gips i anhydryt		8	177 773	45 328	983	nie
Siarka		7	71 422.53	8 486.26	444.61	nie
Gliny ceramiczne		7	51 247.11	1 016.69	30,95	tak, złoża: Adamów, Baranów, Majków, Parszów-Szkleniec, Wierzbka, Wierzbka I, Włochów
Surowce ilaste do produkcji cementu		2	8773	-	-	nie
Piaski formierskie		3	8 353.40	-	-	nie
Surowce szklarskie		2	6 872.00	-	-	nie
Kwarcyty		4	4438	-	-	tak, złoża Doły Biskupie-Gdów
Ziemia krzemionkowa		3	1256	-	-	nie
Surowce ilaste do produkcji farb mineralnych		1	578.10	-	-	tak, złoża Baczyna
Surowce bentonitowe		2	417.30	-	-	nie
Kalcyt		3	232.78	-	-	nie
Baryt		1	110	-	-	nie
Krzemienie		2	27,7	-	-	nie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Nazwa surowca	Jednostka	Ilość złóż	Zasoby surowców		Wydobycie	Występowanie na obszarze MOF
			bilansowe	przemysłowe		
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	[tys. m³]	60	252 768	40 464	280	tak Filipy, Filipy I, Kozów, Mnin, Mnin I, Szkucin, Odrowąż, Nalewajków 1, Nalewajków 2, Wierzbka, Wyrębów, Wyszyna Fałkowska III, Wyszyna Machorowska III, Wyszyna Rudzka
Piaski kwarcowe		4	3 886.63	520.93	54.29	nie
Surowce dla prac inżynierskich		7	7 510	3 592	117	nie
Torfy		2	657.61	73.52	2,40	tak, złożę Mnin II
			dyspozycyjne [m³/h]	eksploatacyjne [m³/h]	pobór [m³/rok]	
Wody lecznicze		9	190,21	135,82	94 264,29	nie

źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r.

Eksploatacja złóż na terenie województwa świętokrzyskiego odbywa się metodą odkrywkową. Wiąże się z tym powstawanie następujących uciążliwości:

- przekształcenie rzeźby terenu – w tym powstanie wyrobisk oraz nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych;
- zmiany w krajobrazie kulturowym – zubożenie wartości estetycznej krajobrazu w wyniku lokalizowania kopalni odkrywkowych;
- w zakresie różnorodności biologicznej – ingerencja w ekosystemy poprzez usunięcie roślinności oraz niekiedy niszczenie siedlisk roślinnych;
- w zakresie wód podziemnych – powstanie lejów depresyjnych (obniżenia poziomu zwierciadła wód podziemnych);
- w zakresie wód powierzchniowych – możliwe zanieczyszczenia wód powierzchniowych w wyniku eksploatacji, zasolenie wód powierzchniowych wodami kopalnianymi;
- w zakresie powietrza – nadmierne pylenie związane z eksploatacją złóż, emisja zanieczyszczeń do atmosfery w wyniku transportu drogowego surowców oraz z zakładów przerobczych;
- w zakresie klimatu akustycznego – uciążliwość związana z fazą wydobywania (dotyczy obszarów przylegających do kopalń) i transportu po drogach publicznych;
- w zakresie rekultywacji terenu – kosztowne zabiegi rekultywacji terenów zdegradowanych wydobywaniem, niekiedy konieczna zmiana przeznaczenia pierwotnego (np. z pól uprawnych w zbiornik wodny). Skuteczne egzekwowanie obowiązku przywrócenia stanu poprzedniego bądź wskazanego w koncesji kierunku rekultywacji.

Działania zaplanowane w ramach Strategii ZIT nie dotyczą eksploatacji zasobów naturalnych.

5.9. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

ODPADY KOMUNALNE

Zgodnie z danymi GUS, w 2021 r. na terenie MOF Miasta Północy zebrano łącznie 103 645,01 ton odpadów komunalnych, z czego 85% stanowiły odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych. W poniższej tabeli przedstawiono masę zebranych odpadów komunalnych w poszczególnych gminach wchodzących w skład MOF Miasta Północy z podziałem na źródła ich powstawania.

Tabela 16: Masa zebranych odpadów komunalnych. w 2021 roku na terenie MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa gminy	Odpady komunalne zebrane ogółem	Odpady komunalne z gospodarstw domowych	Odpady komunalne z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)
		[t]	[t]	[t]
1	Końskie	12 433,46	10 830,14	1 603,32
2	Stąporków	4 580,27	3 955,77	624,50
3	Ostrowiec Świętokrzyski	24 646,90	18 335,33	6 311,57
4	Białtów	646,11	494,61	151,50
5	Bodzechów	3 050,13	2 891,49	158,64

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa gminy	Odpady komunalne zebrane ogółem	Odpady komunalne z gospodarstw domowych	Odpady komunalne z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji)
		[t]	[t]	[t]
6	Ćmielów	1 574,99	1 401,65	173,34
7	Kunów	2 070,13	1 783,97	286,16
8	Waśniów	1 025,62	940,69	84,93
9	Skarżysko-Kamienna	24 571,61	22 730,02	1 841,59
10	Bliżyn	2 011,08	1 900,62	110,46
11	Skarżysko Kościelne	1 494,19	1 467,91	26,28
12	Suchedniów	2 366,54	2 107,40	259,14
13	Starachowice	15 916,39	12 821,59	3 094,80
14	Brody	2 202,38	1 864,24	338,14
15	Mirzec	982,19	872,23	109,96
16	Pawłów	2 662,78	2 428,38	234,40
17	Wąchock	1 410,24	1 256,07	154,17
RAZEM		103 645,01	88 082,11	15 562,90

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W poniższej tabeli przedstawiono stosunek masy odpadów zebranych w sposób selektywny w odniesieniu do ogólnej masy powstających odpadów komunalnych, w poszczególnych gminach MOF Miasta Północy, wg stanu na 31.12.2021 r.

Tabela 17: Stosunek masy odpadów zebranych w sposób selektywny w odniesieniu do masy odpadów komunalnych zebranych ogółem w 2021 roku na terenie MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa gminy	ogółem	z gospodarstw domowych	papier i tektura, metale, szkło i tworzywa sztuczne	biodegradowalne
		[%]	[%]	[%]	[%]
1	Końskie	21,8	22,8	6,1	5,1
2	Stąporków	13,1	14,7	4,3	0,0
3	Ostrowiec Świętokrzyski	33,1	39,6	17,9	7,8
4	Białów	36,5	46,8	10,6	1,8
5	Bodzechów	47,9	49,7	10,3	20,3
6	Ćmielów	31,5	34,3	9,7	7,4
7	Kunów	43,9	47,6	26,3	8,7
8	Waśniów	29,6	31,0	11,0	2,1
9	Skarżysko-Kamienna	26,0	24,4	5,0	5,7
10	Bliżyn	21,7	22,5	9,4	0,4
11	Skarżysko Kościelne	56,8	57,4	9,9	3,4
12	Suchedniów	54,9	58,6	11,4	14,7
13	Starachowice	32,4	37,1	11,3	8,5
14	Brody	34,6	36,1	17,4	5,3

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

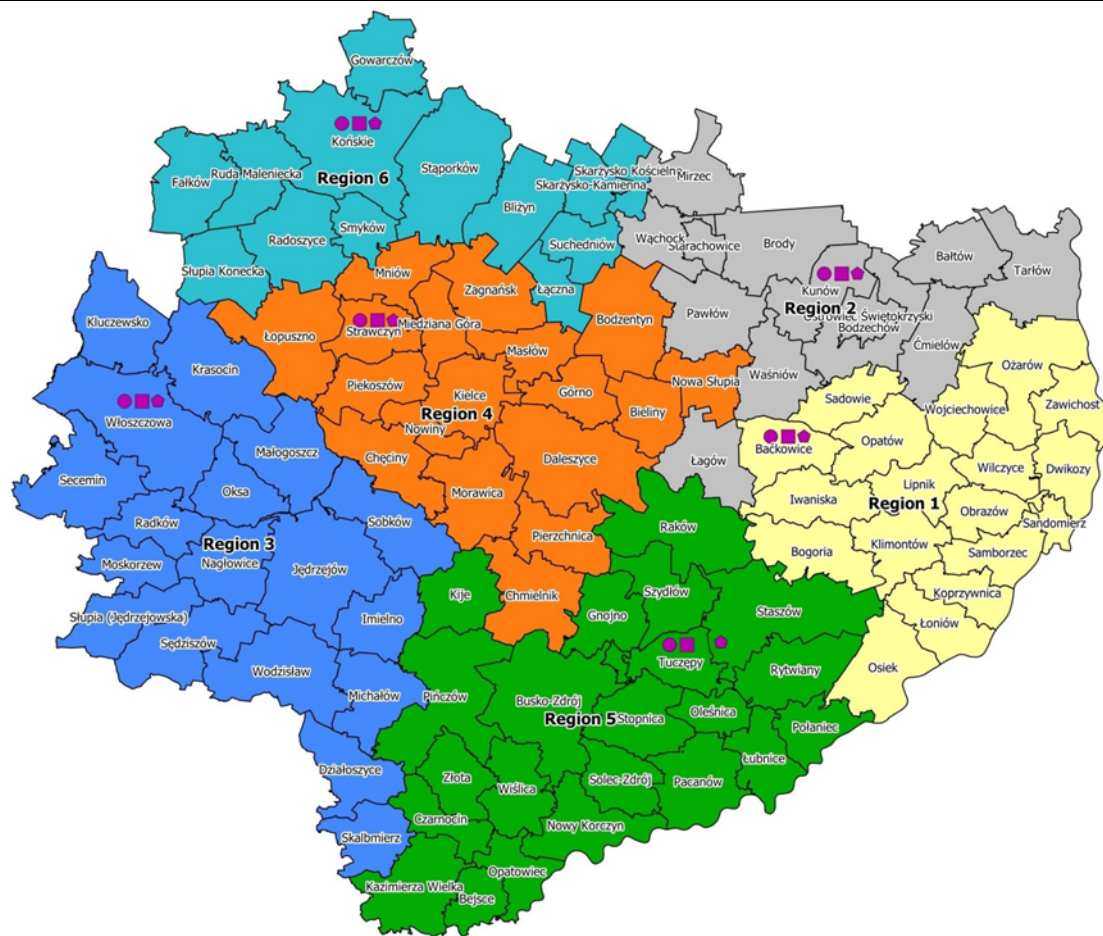
15	Mirzec	43,2	46,0	21,5	4,6
16	Pawłów	44,6	45,5	8,9	2,1
17	Wąchock	39,1	39,5	20,5	8,8
ŚREDNIA		35,9	38,4	12,4	6,3

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

INSTALACJE DO PRZETWARZANIA ODPADÓW

Od 6 września 2019 r. w województwie funkcjonuje 14 instalacji komunalnych, 6 instalacji komunalnych do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i 8 instalacji komunalnych do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Na terenie MOF Miasta Północy funkcjonują dwie instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych:

- Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Komunalnych (RZZO), który jest zarządzany przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Końskich
- Zakład Unieszkodliwiania Odpadów „Janik” Sp. z o.o.

Funkcjonujące regionalne zakłady zagospodarowania odpadów komunalnych:

- ■ ■ Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów (RZZO)
- Instalacja komunalna do mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych
- Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów
- Instalacja komunalna do składowania odpadów

Rysunek 15: Funkcjonujące regionalne zakłady zagospodarowania odpadów komunalnych (RZZO)

źródło: Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2022-2028

AZBEST

Jednym z głównych priorytetów w gospodarce odpadami niebezpiecznymi w Polsce, ze względu na troskę o zdrowie ludzi i ochronę środowiska, jest systematyczne usuwanie, nadal użytkowanych w znacznych ilościach, wyrobów azbestowych. Do roku 2032 z obszaru kraju powinny zostać usunięte wszystkie wyroby zawierające azbest. W dokumencie Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032, przyjętym przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 14 lipca 2009 roku, jako jedno z zadań samorządu terytorialnego zostało wymienione tworzenie programu usuwania azbestu.

W poniższej tabeli przedstawiono masę zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest, na terenie MOF Miasta Północy.

Tabela 18: Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa gminy	Masa wyrobów zawierających azbest [km]		
		zinwentaryzowane	unieszkodliwione	pozostałe do unieszkodliwienia
1	Końskie	10 080 060	2 431 805	7 648 256
2	Stąporków	6 045 262	1 615 152	4 435 988
3	Ostrowiec Świętokrzyski	397 015	274 235	122 780
4	Bałtów	3 122 441	306 106	2 816 335
5	Bodzechów	3 583 050	983 868	2 599 182
6	Ćmielów	3 107 927	570 340	2 537 588
7	Kunów	6 090 544	1 237 234	4 853 310
8	Waśniów	9 428 870	1 006 055	8 422 815
9	Skarżysko-Kamienna	5 677 672	1 884 529	3 793 143
10	Bliżyn	5 714 920	751 348	4 963 572
11	Skarżysko Kościelne	3 338 079	885 879	2 452 200
12	Suchedniów	2 509 841	496 916	2 012 924
13	Starachowice	2 949 121	1 578 579	1 370 542
14	Brody	6 023 163	1 054 848	4 968 316
15	Mirzec	7 646 905	2 249 916	5 396 989
16	Pawłów	13 824 879	2 085 399	11 739 480
17	Wąchock	2 394 842	1 254 272	1 140 569
RAZEM		91 934 591	20 666 481	71 273 989

źródło: <https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne>

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2022-2028

Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2022-2028 stanowi aktualizację WPGO z 2016 r. W Planie szczególną uwagę zwrócono na wdrażanie polityki unijnej i regionalnej ukierunkowanej na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ponowne ich wykorzystanie, które prowadzi do oszczędzania surowców naturalnych, w tym surowców krytycznych. Szczególną uwagę poświęcono na realizację zadań w gospodarce odpadami z uwzględnieniem postanowień wynikających z EZŁ, zgodnie z którym należy dążyć do rozwijania nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarki, która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto i w ramach której wzrost gospodarczy będzie oddzielony od wykorzystania zasobów naturalnych.

Ponadto wskazano także na potrzeby i wyzwania, tj.:

- o przygotowanie do ponownego użycia i recyklingu wszystkich odpadów komunalnych od 25% w roku 2022 do 65% w roku 2035;
- o poddanie recyklingowi 70% odpadów opakowaniowych w roku 2030;
- o zapewnienie systemu selektywnego zbierania i odbierania bioodpadów we wszystkich gminach;

- o zredukowanie ilości odpadów żywności o 50% do 2030 r.;
- o ograniczenie składowania odpadów komunalnych do 10% do 2035 r.;
- o przeprowadzenie modernizacji strategicznej infrastruktury do przetwarzania odpadów, np.: spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych
- o w Sandomierzu, a także regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów;
- o budowa instalacji do recyklingu odpadów, np.: z tworzyw sztucznych, szkła, ulegających biodegradacji;
- o budowa lub modernizacja instalacji z zastosowaniem przełomowych, innowacyjnych i niskoemisyjnych rozwiązań w sektorze przemysłowym;
- o zwiększanie udziału niskoemisyjnych i bezemisyjnych pojazdów;
- o rozwój cyfryzacji w gospodarce odpadami.

W zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi wskazano na potrzeby inwestycyjne dotyczące np. modernizacji RZZO i innych inwestycji do recyklingu odpadów komunalnych.

W kwestii odpadów niebezpiecznych wskazano na potrzebę rozwijania selektywnego zbierania tego rodzaju odpadów i zabezpieczenia niezbędnej infrastruktury do ich zagospodarowania, np. modernizację/ przebudowę instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych w Sandomierzu oraz rozbudowę składowiska odpadów zawierających azbest.

W zakresie gospodarowania pozostałymi rodzajami odpadów, uznano za niezbędne sukcesywne wprowadzanie w przedsiębiorstwach innowacyjnych

i zrównoważonych przedsięwzięć, ukierunkowanych na zapobieganie powstawaniu odpadów oraz ponowne ich wykorzystanie, które prowadzi do oszczędzania surowców naturalnych, w tym surowców krytycznych.

Projekt Strategii ZIT nie stoi w sprzeczności z zapisami powyższego Planu.

5.10. ZASOBY PRZYRODNICZE

Obszary prawnie chronione na terenie MOF Miasta Północy stanowią blisko 70% ogólnej powierzchni terenu. Wartość ta jest ponad dwukrotnie wyższa niż średnia dla kraju, która wynosi 32,3%.

Tabela 19: Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gmin wchodzących w skład MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa gminy	udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem
		2021
		[%]
1	Końskie	50,0
2	Stąporków	95,2
3	Ostrowiec Świętokrzyski	0,0
4	Bałtów	100,0
5	Bodzechów	100,0
6	Ćmielów	0,2
7	Kunów	100,0
8	Waśniów	99,9

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa gminy	udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem
		2021
		[%]
9	Skarżysko-Kamienna	4,1
10	Bliżyn	97,1
11	Skarżysko Kościelne	40,6
12	Suchedniów	99,9
13	Starachowice	2,3
14	Brody	100,0
15	Mirzec	100,0
16	Pawłów	87,1
17	Wąchock	99,8
ŚREDNIA		69,2

źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

W niniejszym rozdziale przedstawiono wykaz obszarowych form ochrony przyrody na terenie MOF Miasta Północy. Uzupełnieniem tej części opracowania jest załącznik graficzny nr do 1, przedstawiający przestrzenne rozmieszczenie poszczególnych form ochrony przyrody na analizowanym terenie.

REZERWATY PRZYRODY

Na terenie MOF Miasta Północy zlokalizowane są rezerваты przyrody, które zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli.

Tabela 20: Rezerваты przyrody występujące w granicach MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Cel ochrony
1	Świnia Góra	50,57	Bliżyn	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu leśnego z naturalnymi i charakterystycznymi dla regionu Gór Świętokrzyskich typami Drzewostanów mieszanych.
2	Dalejów	87,06	Bliżyn	Celem ochrony jest zachowanie naturalnych wielogatunkowych drzewostanów z dużym udziałem modrzewia polskiego.
3	Ciechostowice	7,72	Bliżyn	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego z udziałem modrzewia polskiego, występującego tu w różnych stadiach rozwoju, wskutek czego tworzyły się szczególnie korzystne warunki do badań naukowych.
4	Górna Krasna	416,18	Bliżyn, Stąporków	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego odcinka rzeki Krasna i fragmentu jej doliny z występującymi cennymi zbiorowiskami roślinnymi oraz chronionymi i rzadkimi gatunkami zwierząt, głównie ptaków.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Cel ochrony
5	Bliżyn - Kopalnia Ludwik	92,37	Bliżyn	Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie charakterystycznych dla Płaskowyżu Suchedniowskiego, zbliżonych do naturalnych, lasów bukowych oraz borów jodłowych, wraz z gatunkami roślin chronionych, w tym gatunków górskich, występujących na stanowiskach z widocznymi śladami pozyskania rud żelaza.
6	Skąty pod Adamowem	8,82	Brody	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych wychodni piaskowców dolnotriasowych.
7	Rosochacz	29,94	Brody	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych wielogatunkowych drzewostanów porastających bagienne źródła rzeki Świętojanki.
8	Skąty w Krynkach	25,26	Brody	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnych piaskowców dolnotriasowych.
9	Skutki Piekło pod Niektaniem	6,18	Stąporków	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych osobliwych form skał piaskowcowych, powstałe przez erozję wietrzną oraz żyjące w szczelinach skalnych paproci zanokcicy północnej.
10	Gagaty Sołtykowskie	13,88	Stąporków	Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i turystycznych, odśnieżeń skał dolnojurańskich oraz interesujących okazów mineralogicznych i paleontologicznych wraz z zbiorowiskami leśnymi i zbiornikami wodnymi, z całym bogactwem grzybów, roślin i fauny.
11	Lisiny Bodzechowskie	36,63	Bodzechów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych porastającego jary lessowe lasu mieszanego o charakterze zespołu naturalnego.
12	Modrzewie	4,68	Bałtów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu wielogatunkowego lasu liściastego o charakterze naturalnym, z udziałem modrzewia polskiego.
13	Małe Gołoborze	21,58	Waśniów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych obszaru dawnego gołoborza, wychodni interesujących skał okresu kambry, a także starodrzewia bukowego i

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Cel ochrony
				bukowo-jodłowego z licznymi okazami drzew pomnikowych.
14	Szczytniak	6,16	Waśniów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych gołoborza oraz wkraczających na nie zbiorowisk roślinnych, a także fragmentu puszczy bukowo-jodłowej.
15	Wąwóz w skałach	3,01	Waśniów	Celem ochrony jest zachowanie odsłonień dolomitów środkowo dewońskich oraz roślinności porastającej wąwóz.
16	Krzemionki Opatowskie	378,83	Ćmielów, Bodzechów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i historycznych rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz kopalni krzemienia pasiastego, a także wyrobisk górniczych i śladów obozowisk górników.
17	Ulów	22,54	Bałtów	Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych rzadkich i chronionych gatunków roślin oraz cennych zbiorowisk leśnych.

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

PARKI KRAJOBRAZOWE

W świętokrzyskim znajduje się 9 parków krajobrazowych, z czego 3 zlokalizowane są w granicach MOF Miasta Północy. Ich charakterystyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Cel ochrony
1	Jeleniowski Park Krajobrazowy	4218,20	Waśniów	1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów; 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin; 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Cel ochrony
				7) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu; 8) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych; 9) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych; 10) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz
2	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy		Bliżyn, Suchedniów, Stąporków	1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów; 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin; 3) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy); 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginieciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk; 6) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej; 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu; 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych; 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych; 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.
3	Sieradowicki Park Krajobrazowy	19895,00	Wąchock, Pawłów, Suchedniów	1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów; 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin; 3) zachowanie naturalnych fragmentów

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Cel ochrony
				ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy); 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk; 6) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej; 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu; 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych; 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych; 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na terenie MOF Miasta Północy zlokalizowane są obszary chronionego krajobrazu, wymienione w poniższej tabeli.

Tabela 21: Obszary chronionego krajobrazu występujące w granicach MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Charakterystyka
1	Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego krajobrazu	98 287,0	Końskie, Bliżyn. Stąporków	Obszar utworzono w celu ochrony wód podziemnych i powierzchniowych. Spełnia także rolę klimatotwórczą i aerosanitarną – poprawiając jakość powietrza atmosferycznego. Blisko połowę jego powierzchni zajmują naturalne kompleksy leśne. Do największych należą: Lasy Koneckie i Lasy Radoszyckie. W drzewostanie przeważają jodły i sosny. Występują tu także dęby, buki, graby i świerki. Na północy i północnym wschodzie obszaru występują siedliska borowe. Szczyty wydm i luźne piaski porośnięte są suchymi sosnowymi borami

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Charakterystyka
				chrobotkowymi. W dolinach rzecznych spotykane są łągi z jesionami i olszą. W części południowej kompleksy leśne są mniejsze i porozielane łąkami, torfowiskami i wrzosowiskami. Na południu i w części środkowej obszaru występują wilgotne łąki, a także obszary torfowisk niskich i przejściowych.
2	Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego krajobrazu	27 514,00	Bliżyn, Skarżysko-Kamienna, Suchedniów i Stąporków	Tereny te objęto ochroną ze względu na krajobraz oraz bogactwo ekosystemów i pełnienie funkcji korytarzy ekologicznych
3	Obszar Chronionego krajobrazu Lasy Przysusko – Szydłowieckie	40 254,09	Skarżysko-Kamienna, Stąporków	Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.
4	Obszar Chronionego krajobrazu Doliny Kamiennej	72 634,00	Bałtów, Kunów, Wąchock, Brody, Bodzechów, Skarżysko Kościelne, Pawłów, Waśniów, Mirzec Suchedniów	W dolinie Kamiennej występuje bogactwo fauny reprezentowanej przez jaszczurkę zwinkę, padalca, żmiję zygzakowatą, zaskrońca, zająca, lisa, sarnę, a w ujściowym odcinku wydrę. Wśród ptactwa można spotkać można m.in.: bażanta, bociana czarnego, czajkę, czyżę, dzięcioła zielono-siwego.
5	Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu	10 638,00	Waśniów	Ustanowiono tu piękny krajobrazowo a jednocześnie posiadający wyjątkową wartość naukową i dydaktyczną (ze względu na przyrodę nieożywioną) rezerwat geologiczny "Wąwóz w Skalach" - występujące tu naturalne murawy i zarośla kserotermiczne porastają zbocza wąwozów z wychodniami skał dewońskich.
6	Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu	15893,00	Wąchock, Starachowice, Pawłów, Suchedniów	Obszar Chronionego Krajobrazu stanowiący otulinę Sieradowickiego Parku Krajobrazowego to głównie tereny rolnicze i zurbanizowane. Wśród gruntów rolniczych przeważają użytki rolne, które stanowią 79% powierzchni. Lasy zajmują tylko 10,5% obszaru otuliny. Tereny leśne charakteryzują się jednak znacznym zróżnicowaniem siedlisk, składu gatunkowego drzewostanów oraz ich struktury wiekowej. Na całym obszarze otuliny spotyka się wiele zabytkowych obiektów

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy	Charakterystyka
				świadczących o wielkim bogactwie dziedzictwa kulturowego, od czasów prehistorycznych poczynając aż po dziś.
7	Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	26 484,69	Suchedniów	Pełni rolę bufora oddzielającego aglomerację kielecką od Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz świętokrzyskich parków krajobrazowych. Chroni wody podziemne w zbiorniku Kielce oraz w zbiorniku Gałęzicko-Bolechowicko-Borkowskim, z których miasto Kielce i sąsiednie miejscowości czerpią wodę pitną. Chroni także wody powierzchniowe rzek Lubrzanki, Warkocza, Czarnej Nidy i Belnianki. W granicach POChK znajdują się 2 rezerваты przyrody: Barcza i Sufraganiec

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

OBSZARY NATURA 2000

Poniższa tabela przedstawia obszary Natura 2000, zlokalizowane w granicach MOF Miasta Północy.

Tabela 22: Obszary Natura 2000 na terenie MOF Miasta Północy

Lp.	Nazwa	Kod	Powierzchnia [ha]	Gminy MOF Miasta Północy
1	Łysogóry	PLH260002	8081,27	Pawłów, Waśniów
2	Wzgórza Kunowskie	PLH260039	1868,67	Kunów, Bodzechów, Brody, Pawłów, Waśniów
3	Ostoja Sieradowicka	PLH260031	7847,37	Wąchock, Pawłów, Suchedniów
4	Uroczyska Lasów Starachowickich	PLH260038	2349,18	Brody, Mirzec
5	Uroczysko Pięty	PLH260012	753,36	Bliżyn, Stąporków
6	Dolina Krasnej	PLH260001	2384,1	Bliżyn, Końskie, Stąporków
7	Lasy Skarżyskie	PLH260011	2388,81	Bliżyn, Skarżysko Kościelne, Skarżysko-Kamienna
8	Dolina Czarnej	PLH260015	5780,60	Końskie, Stąporków
9	Lasy Suchedniowskie	PLH260010	19120,89	Bliżyn, Skarżysko-Kamienna, Strawczyn, Suchedniów, Stąporków
10	Ostoja Pomorzany	PLH260030	906,00	Końskie
11	Ostoja Brzeźnicka	PLH260026	811,79	Końskie
12	Ostoja Jeleniowska	PLH260028	3589,24	Waśniów
13	Krzemionki	PLH260024	691,12	Bańtów, Bodzechów
14	Dolina Kamiennej	PLH260019	2586,45	Bańtów, Ćmielów, Bodzechów, Ostrowiec Świętokrzyski

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

ZESPOŁY PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWE

Na terenie MOF Miasta Północy, a dokładnie na terenie gminy Ćmielów, zlokalizowany jest zespół przyrodniczo-krajobrazowy Podgródzie, o powierzchni 8.7 ha. Obejmuje on wschodnie zbocze doliny rzeki Kamiennej, zbudowane z wapieni górnajurskich ze stanowiskami roślinności kserotermicznej wraz z ruinami średniowiecznej budowli warownej.

UŻYTKI EKOLOGICZNE

Użytki ekologiczne na terenie MOF Miasta Północy zostały powołane przede wszystkim w celu: ochrony bagien, łąk siedlisk i nieużytkowanej roślinności, niewielkich zbiorników wodnych i wychodni skalnych.

Tabela 23: Użytki ekologiczne występujące na terenie MOF Miasta Północy

Lp.	Kod	Nazwa	Gminy MOF Miasta Północy
1	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.1008	Bagno śródleśne	Bliżyn
2	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.13	Bagno	Bliżyn
3	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.14	Bagno	Bliżyn
4	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.15	Bagno	Bliżyn
5	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.16	Bagno	Bliżyn
6	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.26	-	Bliżyn
7	PL.ZIPOP.1393.UE.2610022.41	Bagno śródleśne	Bliżyn
8	PL.ZIPOP.1393.UE.2611011.25	Użytek ekologiczny im. Bolesława Kazimierza Stanisława Papi	Starachowice
9	PL.ZIPOP.1393.UE.2611042.92	Zespół Parkowy w Pokrzywnicy	Pawłów
10	PL.ZIPOP.1393.UE.2611053.10	-	Wąchock
11	PL.ZIPOP.1393.UE.2611053.11	-	Wąchock
12	PL.ZIPOP.1393.UE.2611053.12	-	Wąchock
13	PL.ZIPOP.1393.UE.2611053.1	Rocław	Wąchock
14	PL.ZIPOP.1393.UE.2611053.8	-	Wąchock
15	PL.ZIPOP.1393.UE.2611053.9	-	Wąchock

źródło: <https://crfop.gdos.gov.pl/>

STANOWISKA DOKUMENTACYJNE

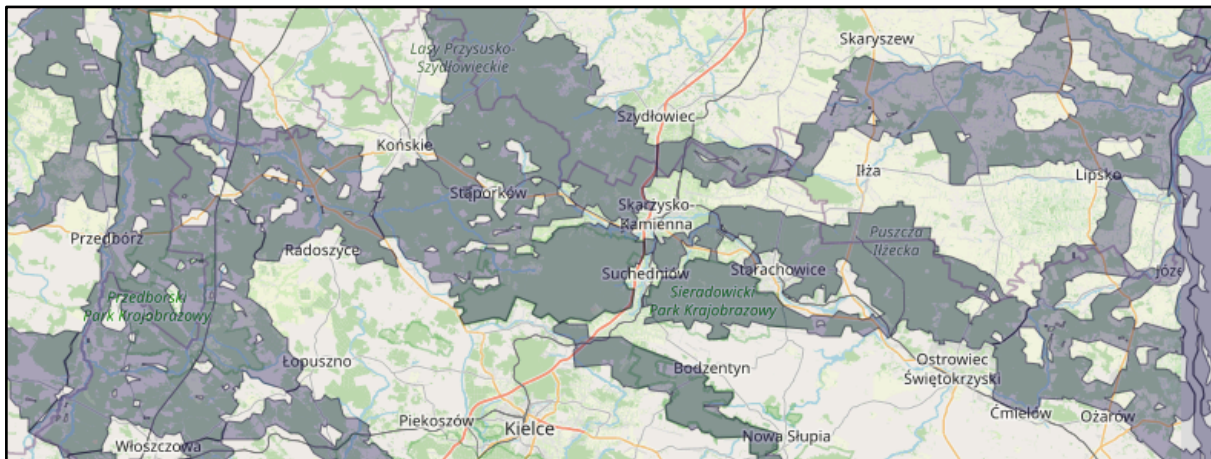
Na terenie MOF Miasta Północy zlokalizowane są następujące stanowiska dokumentacyjne:

- ☐ odślonięcie geologiczne - naturalna wychodnia szarych drobnoziarnistych piaskowców triasowych – gmina Suchedniów
- ☐ Odślonięcie geologiczne - skałka piaskowców triasowych – gmina Wąchock
- ☐ odślonięcie geologiczne - nieczynny kamieniołom czerwonych piaskowców dolnotriasowych – gmina Wąchock
- ☐ Wąwóz Siłki – gmina Pawłów.

KORYTARZE EKOLOGICZNE

W celu zapewnienia spójności oraz integralności sieci obszarów chronionych wyznaczono korytarze ekologiczne zapewniające łączność ekologiczną na poziomie regionalnym, krajowym oraz międzynarodowym. Główne korytarze ekologiczne na terenie województwa świętokrzyskiego, w tym również na terenie MOF Miasta Północy mają przebieg równoleżnikowy. Najważniejsze ciągi migracyjne stanowią dolina Pilicy i powiązane z nią tereny leśne w części zachodniej, dolina Wisły, Nidy i Białej Nidy

w części południowej, dolina Czarnej i Lasy Cisowsko-Orłowińskie łączące się ku północy z terenami Świętokrzyskiego Parku Narodowego, Lasów Suchedniowskich i Skarżyskich w części środkowej województwa. Na północnym wschodzie kompleksy leśne otaczające dolinę Kamiennej łączą się z korytarzem nadwiślańskim.

Rysunek 16: Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie MOF Miasta Północy

źródło: <https://mapa.korytarze.pl>

5.11. ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI PRZEMYSŁOWYMI

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska mówiąc o:

- a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
- b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Jak wynika z definicji poważnej awarii, jej źródłami mogą być:

- ☐ procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- ☐ transport materiałów niebezpiecznych.

Rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii prowadzony jest przez WIOŚ w Kielcach. Obejmuje on przede wszystkim zakłady magazynujące (dystrybuujące) paliwa płynne oraz składy materiałów wybuchowych i zakłady przemysłu chemicznego. Zakłady stwarzające mniejsze zagrożenie wpisywane są na listę, gdy znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy mieszkalnej, obszarów szczególnie chronionych, ujęć wody pitnej, cieków wodnych itp.

Na terenie województwa świętokrzyskiego ryzyko wystąpienia poważnych awarii związane jest z rozwojem przemysłu oraz sieci komunikacyjnej. Awarie występujące w transporcie drogowym substancji niebezpiecznych mogą skutkować utratą zdrowia lub życia dużej liczby osób znajdujących się w strefie zagrożenia, koniecznością natychmiastowej ewakuacji ludności z terenów zagrożonych, skażeniem powietrza, wody i gleby, degradacją środowiska naturalnego, poważnymi stratami materialnymi. Poważne awarie stanowią powszechne niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi, jak i całego

środowiska przyrodniczego. Zgodnie z przepisami trasy przewozu towarów niebezpiecznych ustalane są na bieżąco z Policją oraz administratorami dróg.

Wg stanu na 31 grudnia 2021 r. na terenie MOF Miast Północy zlokalizowane był 1 zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR) oraz 3 zakłady o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zakłady o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- Air Products Sp. z o.o., ul. Komitetu Obrony Robotników 48, 02-757 Warszawa, Zakład: Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski;

Zakłady o Dużym Ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej:

- PERN S.A. ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock Baza Paliw Nr 6 w Skarżysku Kościelnym, ul. Kościelna 4, 26-115 Skarżysko-Kościelne;
- PERN S.A. ul. Wyszogrodzka 133, 09-410 Płock - Baza Paliw Nr 17 w Baryczy, Barycz 85, 26-200 Końskie;
- MESKO S.A. ul. Legionów 122, 26-111 Skarżysko-Kamienna, Zakład zlokalizowany przy ul. Ekonomii 8, 26-110 Skarżysko – Kamienna.

6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Przedstawiona w poprzednim rozdziale diagnoza stanu środowiska na terenie MOF Miasta Północy pozwoliła wskazać główne problemy w zakresie standardów środowiskowych w regionie. Są to przede wszystkim:

- niedotrzymywanie norm jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu oraz ozonu;
- słaby stan jakości wód powierzchniowych;
- przekroczenia norm dla hałasu w szczególności na terenach miejskich i wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych;
- presja inwestycyjna, której następstwem jest fragmentacja siedlisk, presja antropogeniczna na zasoby przyrodnicze oraz zmiany w ekosystemach;
- zmiany klimatu powodujące m.in. nasilenie zjawisk ekstremalnych, a także niekorzystne zmiany w ekosystemach (np. wysychanie, eutrofizację).

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy w ramach opracowania Strategii ZIT wyróżniono 5 obszarów wsparcia, dla których przedstawiono opis obszarów problemowych pod kątem potencjałów i barier rozwojowych wraz z uzasadnieniem prowadzonej interwencji:

- 1) Jakość życia
- 2) Turystyka
- 3) Gospodarka i cyfryzacja
- 4) Transport

5) Przestrzeń i środowisko naturalne.

W zakresie obszaru wsparcia Przestrzeń i środowisko naturalne wskazano następujące obszary problemowe:

- Wzrost cen paliw kopalnych spowodowany kryzysem energetycznym wymusza na samorządach inwestycje w odnawialne źródła energii celem budowania ich bezpieczeństwa energetycznego. Dodatkowo inwazja Rosji na Ukrainę dodała impetu unijnym dążeniom do osiągnięcia neutralności klimatycznej i wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Jednakże na chwilę obecną stopień wykorzystania OZE przez członków ZIT MOF MP jest znikomy. Dodatkowo na terenie gmin wciąż istnieją budynki, które powinny zostać poddane termomodernizacji.
- Doprowadzenie sieci infrastruktury gazowej i kanalizacyjnej dla całego obszaru MOF Miasta Północy było jednym z kilkukrotnych wskazań w badaniu CAWI oraz podczas warsztatów diagnostycznych. Jest to kolejne działanie wymagające współpracy jednostek samorządu terytorialnego oraz nakładów finansowych, które nie są dostępne we wszystkich gminach. Dodatkowe środki na realizację tych inwestycji umożliwiłoby korzystanie przez mieszkańców z bardziej ekologicznych form ogrzewania (gaz) oraz niezanieczyszczanie środowiska (ścieki).
- Na terenie MOF Miasta Północy znajdują się liczne obszary przyrodnicze takie jak lasy czy rzeki. Razem tworzą one korytarze ekologiczne, których ochrona jest niezbędna do ograniczenia skutków zmian klimatycznych i zachowania bioróżnorodności. Wspólne działania jednostek terytorialnych MOF Miasta Północy w tym zakresie, jak na przykład tworzenie tematycznych organizacji, czy prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych potencjału błękitno-zielonej infrastruktury, są wskazane do rozwoju tego obszaru wsparcia. Istotne jest także wprowadzanie, szczególnie na terenie miast, rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury, w tym także tworzenie i modernizowanie zbiorników retencyjnych.

W ramach obszaru wsparcia Transport wskazuje się m.in. następujące obszary problemowe:

- Istotnym problemem MOF Miasta Północy jest niewystarczający stopień zintegrowania transportu zbiorowego, co przekłada się na malejącą liczbę użytkowników komunikacji miejskiej, a to z kolei przyczynia się do wzrostu użytkowania indywidualnych środków transportu.
- Bariere w rozwoju komunikacji może stanowić niechęć niektórych gmin MOF do tworzenia wspólnego transportu lub niedoinwestowany tabor autobusowy i kolejowy. Jego modernizacja lub wymiana na nisko lub zeroemisyjny zachęci pasażerów do korzystania zarówno przy krótkich (dojazd do pracy, szkoły) jak i długich podróżach (Strategia na rzecz rozwoju zrównoważonej mobilności opracowana przez Komisję Europejską przyjmuje, że do 2030 roku przewóz osób na dystansie do 500 km nie powinien generować emisji). Rozwinięcie systemu ścieżek rowerowych umożliwiających korzystanie z roweru jako zamiennika środka transportu pozwoli ograniczyć emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Bariere stanowi nieposiadanie infrastruktury rowerowej przez 7 gmin MOF Miast Północy.

7. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROGRAMU

Oceniając wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji działań zaplanowanych w projekcie Strategii ZIT, skupiono się na efektach ekologicznych, jakie nie zostaną osiągnięte w przypadku braku realizacji pewnych działań zaprojektowanych w opracowywanym dokumencie. Należy zaznaczyć, że nie tylko działania prośrodowiskowe przyczyniają się do osiągnięcia wymaganych norm jakości środowiska, ale również działania z zakresu rozwoju technologii służących efektywnej gospodarce, energooszczędności i ochronie środowiska w poszczególnych sektorach. Istotny wpływ realizacja Strategii ZIT będzie miała także na jakość życia mieszkańców MOF Miasta Północy. Poprawa dostępności i jakości infrastruktury technicznej na terenie MOF Miasta Północy wpłynie pozytywnie na stan powietrza czy wód, a także przyczyni się do wzrostu atrakcyjności terenu.

Brak podjęcia działań zaplanowanych w Strategii ZIT przełoży się na brak osiągnięcia efektów ekologicznych na analizowanym terenie i brak poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska, przede wszystkim stanu jakości powietrza atmosferycznego. Pośrednio negatywny wpływ zauważalny będzie również w jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości środowiska glebowego, klimatu, a także zdrowia mieszkańców. Rezygnacja z realizacji projektowanego Strategii ZIT będzie miała następujące skutki:

- spowolnienie poprawy stanu jakości powietrza w zakresie dotrzymania standardów jakości powietrza (przede wszystkim pyłu PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu);
- spowolnienie ograniczenia emisji z budynków prywatnych i użyteczności publicznej;
- stagnacja rozwoju sieci komunikacyjnej transportu zbiorowego (utrzymujące się zanieczyszczanie powietrza ze źródeł komunikacyjnych);
- brak ograniczenia emisji gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu;
- brak ograniczenia energochłonności budynków;
- nieefektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, z powodu braku wykorzystania OZE;
- zahamowanie procesu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców
- osłabienie dostępności infrastruktury technicznej spełniających wymagania ochrony środowiska.

8. ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU PROGRAMU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Ocena wpływu projektu Strategii ZIT na środowisko dokonana została poprzez analizę zadań określonych w celach oraz działaniach zaplanowanych do wdrażania w ramach jej realizacji. Działania zostały opisane w harmonogramie rzeczowo – finansowym Strategii ZIT.

Kryteria oceny w dokonanej analizie określone zostały na podstawie:

- aktualnego stanu środowiska i zidentyfikowanych najważniejszych problemów;
- wniosków z analiz dokumentów strategicznych.

Podane kryteria oceny wpływu dla każdego elementu środowiska przedstawiono w niżej zamieszczonej tabeli.

Tabela 24: Kryteria oceny wpływu Strategii ZIT na poszczególne elementy środowiska

Lp.	Komponent środowiska	Kryterium oceny
1.	Różnorodność biologiczna	Wpływ na gatunki i siedliska objęte ochroną w tym w ramach sieci Natura 2000 oraz obszarach chronionych.
2.	Zwierzęta	Wpływ na chronione gatunki zwierząt i ich siedliska
3.	Rośliny	Wpływ na chronione gatunki roślin i siedliska przyrodnicze
4.	Wpływ na integralność obszarów chronionych	Wpływ na utrzymanie spójności obszarów chronionych
5.	Wpływ na korytarze ekologiczne	Wpływ na utrzymanie drożności i funkcjonowanie korytarzy ekologicznych
6.	Zasoby wodne	Wpływ na stan jakościowy i ilościowy wód powierzchniowych i podziemnych Wpływ na utrzymanie prawidłowego reżimu hydrologicznego Wpływ na zwiększenie ryzyka wystąpienia podtopień Lokalizacja na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi
7.	Powietrze	Wpływ na jakość powietrza (szczególnie w zakresie emisji pyłów PM10/PM2,5, benzo(a)pirenu, ozonu. Wpływ na adaptację do zmian klimatu
8.	Ludzie	Wpływ ze względu na zdrowie ludzi odnoszących się do jakości powietrza, hałasu, wody pitnej, gleb, a także czynniki poprawiające standard życia oraz bezpieczeństwo mieszkańców
9.	Powierzchnia ziemi	Wpływ na stan jakościowy gleb Wpływ na ukształtowanie powierzchni terenu, przemieszczanie gruntów oraz gleb w trakcie prowadzenia prac budowlanych Wpływ na trwałą zmianę rzeźby terenu na skutek wprowadzenia antropogenicznych form ukształtowania w postaci wykonywania nasypów, przekopów, itp. Wpływ na stabilizację gruntów i ich ochronę przed procesami osuwiskowymi
10.	Krajobraz	Wpływ na pogorszenie walorów krajobrazowych
11.	Klimat	Efekt w postaci redukcji emisji CO ₂ (w tym na skutek wykorzystania OZE - zastępowanie paliw kopalnych) Efektywność energetyczna Wpływ na adaptację do zmian klimatu (zjawisk ekstremalnych)
12.	Zasoby naturalne	Wpływ na wzrost zużycia surowców skalnych wykorzystywanych na etapie budowy Wpływ na zmniejszenie zużycia surowców energetycznych (paliw kopalnych) do produkcji energii elektrycznej i ciepłej
13.	Zabytki	Wpływ na zachowanie dobrego stanu technicznego obiektów zabytkowych Wpływ na poprawę, funkcjonalności i dostępności zabytków dla społeczeństwa oraz utrwalanie estetyki w przestrzeni publicznej Wpływ prowadzonych prac budowlanych na stan techniczny zabytków zlokalizowanych w sąsiedztwie Wpływ lokalizacji nowej inwestycji na ekspozycję zabytku będącego lokalną dominantą przestrzenną

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ
ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA
LATA 2023 -2030

Lp.	Komponent środowiska	Kryterium oceny
14	Dobra materialne	Wpływ na wartość nieruchomości (gruntów i budynków) z uwagi na obecność lub sąsiedztwo planowanej inwestycji Wpływ na wartość obiektów budowlanych wszelkich prac i działań mogących oddziaływać na ich stan techniczny zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji Wpływ na przychody firm np. na skutek zmiany organizacji ruchu drogowego w miastach Wpływ na przychody instytucji kulturalnych oraz firm świadczących usługi towarzyszące

Tabela 25. Charakter oddziaływania

Oddziaływanie	Kolor
pozytywne	Oznaczono kolorem zielonym
możliwe negatywne	Oznaczono kolorem żółtym
negatywne znaczące	Oznaczono kolorem czerwonym
zarówno pozytywne jak i możliwe negatywne	Oznaczono kolorem niebieskim
zarówno pozytywne jak i negatywne znaczące	Oznaczono kolorem pomarańczowym

Tabela 26. Wykaz przyjętych wskaźników i ich skrótów

Wykaz zastosowanych wskaźników i ich skrótów		
sposób oddziaływania	bezpośrednie	B
	pośrednie	P
	wtórne	W
	skumulowane	skum
okres trwania oddziaływania	krótkoterminowe	K
	średnioterminowe	Ś
	długoterminowe	D
częstotliwość oddziaływania	stałe	St
	chwilowe	C
zasięg oddziaływania	lokalne	L
	regionalne	R
	ponadregionalne	pR
intensywność przekształceń	nieznaczne	nie
	zauważalne	zauw
	duże	du
trwałość przekształceń	odwracalne	O
	nieodwracalne	nO
	możliwe do rewaloryzacji	Rew

Dodatkowymi kryteriami oceny były analizy horyzontalne pod kątem uwzględniania aspektów rozwoju gospodarczego w kontekście rozwoju zrównoważonego.

Prognoza opiera się na analizie poszczególnych działań, które będą podejmowane w ramach realizacji celów strategicznych i celów szczegółowych Strategii ZIT oraz na analizie ich oddziaływań na poszczególne elementy środowiska.

Biorąc pod uwagę możliwe oddziaływania projektów zaproponowanych do realizacji w ramach Strategii ZIT na poszczególne elementy środowiska można sformułować zalecenia dotyczące ich przeprowadzenia w aspekcie minimalizacji wpływu na środowisko. Należy jednak nadmienić, że projekt Strategii ZIT wskazuje na lokalizacje działań, jednak często nie opisuje metod ich realizacji i stosowanych technologii, przez co zalecenia mogą wydawać się ogólne i powszechnie znane, niemniej warto je przytoczyć, jako punkt wyjściowy do określenia potencjalnych zagrożeń środowiskowych. Zalecenia te przedstawiono w opisie oddziaływań. Należy także wspomnieć, iż wszelkie inwestycje określone w Strategii ZIT, które mogą w negatywny sposób oddziaływać na środowisko, na etapie wykonawczym będą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko lub będą wymagały specjalnych pozwoleń lub uzgodnień.

Prognoza analizuje działania zapisane w harmonogramie rzeczowo – finansowym Strategii ZIT. W Prognozie nie poddano ocenie działań o charakterze miękkim oraz organizacyjnym i administracyjnym.

Strategia ZIT obejmuje bardzo szeroki wachlarz działań, w związku z czym w celu poprawy czytelności oceny oddziaływania poszczególnych działań na środowisko, zadania te pogrupowano w następujący sposób:

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ.

1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego
2. Uzbrajanie terenów pod zabudowę mieszkaniową

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

1. Wytyczenie budowa i oznakowanie szlaków turystycznych pieszo – rowerowych i wraz z infrastrukturą towarzyszącą
2. Rozwój sieci szlaków kajakowych
3. Dostosowanie nowych/modernizacja istniejących obiektów i dostosowanie części do pełnienia nowych funkcji turystycznych / muzealnych
4. Budowa nowych elementów infrastruktury turystycznej
5. Rozwój infrastruktury narciarskiej
6. Rozwój geotermii, basenów termalnych (w tym Wykonanie otworu poszukiwawczo – rozpoznawczego Śtarachowice GT-1 w celu rozpoznania i udokumentowania wód termalnych).

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

1. Rozwój instalacji fotowoltaicznych i połączonych z nimi magazynów energii
2. Realizacja przedsięwzięć termomodernizacyjnych, w tym budownictwa pasywnego
3. Rozwój małej energetyki wodnej i wiatrowej
4. Zastosowanie w budynkach źródeł ciepła o wysokiej sprawności i efektywności, w tym pomp ciepła
5. Budowa przydomowych biogazowni – mikro-instalacje rolnicze
6. Budowa bioetanowni.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

1. Rozwój przedsięwzięć poprawiających naturalną retencję wodną (zbiorniki i poldery), zwiększających wykorzystanie wody szarej – deszczowej i promowanie wykorzystania wód opadowych do nawadniania terenów zielonych
2. Przywracanie naturalnego (dzikiego) charakteru cieków i zbiorników wodnych w miejscach, gdzie jest to możliwe i bezpieczne do realizacji

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

1. Utworzenie i modernizacja istniejących stacjonarnych PSZOK na terenach miast , w tym rozwój PSZOK-ów w kierunku spełnienia wymagań gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ)
2. Modernizacja instalacji komunalnych na terenie MOF Miasta Północy w kontekście GOZ

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW,

1. Rozbudowa i modernizacja sieci dostarczania mediów na terenie MOF Miasta Północy
2. Rozwój kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

1. Budowa nowych i modernizacja istniejących ciągów drogowych łączących obszary MOF Miasta Północy z głównymi ciągami komunikacyjnymi klasy S i A oraz połączeń między poszczególnymi gminami MOF
2. Stworzenie systemu punktów przesiadkowych
3. Rozwój infrastruktury pieszo-rowerowej w ramach mobilności miejskiej
4. Rozwój transportu zero i niskoemisyjnego
5. Stworzenie stacji ładowania (pojazdów elektrycznych).

Oddziaływanie na środowisko wyżej wymienionych kategorii działań przewidzianych w projekcie Strategii ZIT oceniano poprzez analizę:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne);

- bezpośrednio oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, prawdopodobne);
- okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe);
- częstotliwości oddziaływanie (stałe, chwilowe);
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne);
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

Ponadto określony został także wpływ poszczególnych grup działań od pozytywnego do potencjalnego negatywnego znaczącego oddziaływania na środowisko.

Tabela 27: Matryca oddziaływania poszczególnych grup działań zaplanowanych w ramach projektu Strategii ZIT na poszczególne komponenty środowiska

Lp.	Grupa działań	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
		różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność	woda	powietrze i klimat	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
I	DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ.	P, K, C, L, nie, Rew	P, K, C, L, nie, Rew	P, K, C, L, nie, Rew	-	P, K, C, L, nie, Rew	P, D, St, R, zauważ	B, D, St, R, zauważ	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, nie, O	W, D, St, L, niez	P, W, D, St, R, nie, O	W, D, St, L	W, D, St, R, zauważ.
II	DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, nie, O	-	W, K, C, L	P, D, St, R, zauważ	B, D, St, R, zauważ	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, nie, O	W, D, St, L, niez	P, W, D, St, R, nie, O	-	W, D, St, R, zauważ.
III	DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.	-	B, K, C, L, nie, O	-	-	-	B, D, St, R, zauważ	B, D, St, R, zauważ	B, K, C, L, nie, O	P, K, C, L, nie, O	W, D, St, r, zauważ.	P, W, D, St, R	W, D, St, r, zauważ.	W, D, St, R, zauważ.
IV	DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.	-	-	-	-	B, D, St, R, zauważ.	-	P, D, St, R, O	-	B, D, St, R, zauważ.	B, D, St, R, zauważ.	-	-	-
V	DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.	-	-	-	-	-	P, D, St, L, nie	B, D, St, R, zauważ	B, K, C, L, nie, O	P, K, C, L, nie, O	W, D, St, r, zauważ.	-	-	W, D, St, R, nie

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO SPORZĄDZONA DLA PROJEKTU STRATEGII TERYTORIALNEJ ZINTEGROWANYCH INWESTYCJI TERYTORIALNYCH MIEJSKIEGO OBSZARU
FUNKcjONALNEGO MIASTA PÓŁNOCY NA LATA 2023 -2030

Lp.	Grupa działań	Elementy środowiska podlegające ocenie wpływu												
		różnorodność biologiczna	zwierzęta	rośliny	wpływ na integralność	woda	powietrze i klimat	ludzie	powierzchnia ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobro materialne
VI	DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW,	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, nie, O	-	B, D, St, R, zauważ.	-	B, D, St, R, zauważ	B, K, C, L, zauw, O	B, K, C, L, zauw, O	P, D, St, R, zauw, O	-	-	-
VII	DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.	B, K, C, L, zauw, O	B, K, C, L, nie, O	B, K, C, L, zauw, O	-	P, K, C, L, nie, O	B, D, St, R, zauw, O	B, D, St, R, zauważ	B, K, C, L, zauw, O	B, K, C, L, zauw, O	P, D, St, R, zauw, O	P, D, St, R, zauw, O	-	W, D, St, r, zauważ.

8.1. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY CHRONIONE, W TYM NATURA 2000 ORAZ RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, ROŚLINY I ZWIERZĘTA

Analiza stanu środowiska na terenie analizowanego MOF wykazała, iż obszary prawnie chronione stanowią blisko 70% ogólnej powierzchni. Niektóre gminy są w całości objęte obszarami chronionymi. Zatem trudno mówić o braku realizacji działań na obszarach objętych ochroną przyrody. Działania te jednak będą prowadzone na terenach już zurbanizowanych, z zachowaniem zasad ochrony środowiska, przy wykorzystaniu sprzętu spełniającego aktualne normy w zakresie emisji zanieczyszczeń i hałasu. Zgodnie z matrycą oddziaływania planowanych działań na poszczególne komponenty środowiska (tabela 27) żadne z planowanych działań nie wpłynie negatywnie na integralność obszarów chronionych. Realizacja niektórych działań może powodować bezpośrednie, krótkotrwałe, chwilowe i o charakterze lokalnym, negatywne oddziaływanie na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny. Oddziaływanie to związane jest z fazą budowy/ prac modernizacyjnych podczas których możliwa jest emisja hałasu powodująca płoszenie zwierząt. Ponadto, część działań może wiązać się z naruszeniem pokrywy roślinnej i wpłynąć na chwilowe pogorszenie warunków siedliskowych zwierząt. Niemniej możliwe negatywne oddziaływanie będzie nieznaczne i odwracalne.

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

W ramach Strategii ZIT nie przewiduje się realizacji działań z zakresu budowy nowych budynków mieszkalnych, handlowo-usługowych czy użyteczności publicznej na terenach objętych obszarowymi formami ochrony przyrody, w tym obszarach Natura 2000. Działania te realizowane będą na terenach już przekształconych antropogenicznie. Jednak mając na uwadze, że budowa nowych obiektów budowlanych bardzo często wiąże się z naruszeniem powierzchni ziemi, należy stwierdzić, że może dojść do niekorzystnego oddziaływania projektowanych działań na różnorodność biologiczną rośliny i zwierzęta. Niekorzystne oddziaływanie będzie miało charakter pośredni i związany będzie z potencjalnym, krótkotrwałym i chwilowym naruszeniem niewielkich siedlisk roślin i zwierząt w związku z pracami ziemnymi. Ponadto, w wyniku pracy maszyn i urządzeń budowlanych, a także w związku z transportem materiałów budowlanych, może dojść do chwilowych uciążliwości związanych z hałasem. Skutki tych oddziaływań będą niezauważalne i możliwe do rewitalizacji.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Nie stwierdzono oddziaływania tej grupy działań na integralność obszarów chronionych, gdyż nie będą one realizowane na terenach chronionych. Realizacja działań w zakresie wyznaczania nowych miejsc rekreacji może potencjalnie oddziaływać na różnorodność biologiczną. Okres trwania oddziaływania będzie jednak krótkoterminowy, a jego częstotliwość będzie chwilowa. Intensywność przekształceń będzie nieznaczna, ale efekt działań jest odwracalny.

Czynności będą realizowane na niewielkim obszarze, po przeprowadzeniu inwentaryzacji przyrodniczej. Ewentualna regeneracja zniszczonych fragmentów płatów roślinności będzie przebiegała stosunkowo szybko. Istnieje możliwość zrekompensowania i przywrócenia zasobów roślinnych.

W kwestii wykonania otworu poszukiwawczo-rozpoznawczego Starachowice GT-1 Strategia ZIT przewiduje jedynie wykonanie prac rozpoznawczych i badań hydrogeologiczno – chemicznych wód,

które nie będą miały wpływu na walory przyrodnicze (poza koniecznością utwardzenia niewielkiej powierzchni terenu i ew. zdjęcia darni, wycinki krzewów). Biorąc pod uwagę fakt, że poza niewielkim obszarem planowanego przedsięwzięcia nie będzie żadnej działalności związanej z przedsięwzięciem, regeneracja zniszczonych fragmentów płatów roślinności będzie przebiegała stosunkowo szybko. Z uwagi na charakter roślinności potencjalnie istnieje możliwość zrekompensowania i przywrócenia zasobów roślinnych.

Roboty wiertnicze będą oddziaływać na środowisko naturalne z niewielką intensywnością. Wykonawca podejmował będzie działania mające na celu zapewnienie ochrony środowiska zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych zawartych w ustawach i rozporządzeniach w zakresie ochrony środowiska oraz stanu współczesnej wiedzy technicznej, a w szczególności w zakresie wyżej wymienionych elementów. Niemniej roboty te powinny zostać poprzedzone sporządzeniem Projektu robót geologicznych na wykonanie otworu poszukiwawczo – rozpoznawczego, a także oceną oddziaływania na środowisko.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Działania z zakresu termomodernizacji, remontów dachów oraz remontów elewacji budynków, a także montażu ogniw fotowoltaicznych i kolektorów solarnych na budynkach, mogą potencjalnie stanowić zagrożenie dla chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Dlatego przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową), w obrębie modernizowanych obiektów. W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ww. ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie budynków, w których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na obiektach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. wymagają zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstępstwo od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Także działania z zakresu rozwoju mikroinstalacji służących do produkcji energii pochodzących ze źródeł odnawialnych może chwilowo oddziaływać na różnorodność biologiczną, faunę i florę na etapie budowy. Oddziaływanie to w przypadku flory może polegać na mechanicznym zniszczeniu czy uszkodzeniu szaty roślinnej w wyniku składowania maszyn i materiałów budowlanych. W przypadku fauny,

praca maszyn budowlanych i pojazdów, ze względu na hałas może powodować płoszenie zwierząt. Oddziaływanie to będzie jednak krótkotrwałe i ustanie w momencie zakończenia robót.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Nie przewiduje się oddziaływania na różnorodność biologiczną, siedliska roślin i zwierząt, działań zmierzających do zwiększenia retencji wód deszczowych.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Nie przewiduje się oddziaływania działań z zakresu gospodarki odpadami na różnorodność biologiczną, siedliska roślin i zwierząt. Działania te nie wpłyną także na integralność obszarów chronionych na analizowanym terenie. Zadania dotyczące gospodarki odpadami mają na celu dążenie do spełnienia wymagań gospodarki o obiegu zamkniętym. Działania z zakresu tworzenia i modernizacji PSZOK będą dotyczyły terenów już istniejących i przekształconych antropogenicznie.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Charakter inwestycji związanych z rozbudową i modernizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej sprawia, że w obrębie robót budowlanych dochodzić będzie do naruszenia pokrywy roślinnej i pogorszenia warunków siedliskowych zwierząt. Jednak uciążliwości te będą ograniczały się do czasu wykonywania prac budowlanych. Oddziaływanie to w przypadku flory może polegać na mechanicznym zniszczeniu czy uszkodzeniu szaty roślinnej w wyniku składowania maszyn i materiałów budowlanych. W przypadku fauny, praca maszyn budowlanych i pojazdów, ze względu na hałas może powodować płoszenie zwierząt. Oddziaływanie to będzie jednak krótkotrwałe i ustanie w momencie zakończenia robót.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

W ramach realizacji celów i kierunków działań określonych dla Strategii ZIT nie prognozuje się istotnego pozytywnego oddziaływania na walory przyrodnicze. Można jednak stwierdzić, iż niemal wszystkie zaplanowane działania pozwolą pośrednio pozytywnie wpływać na gatunki fauny i flory. W niewielkim stopniu przyczyni się do tego poprawa jakości powietrza związana z prognozowanym obniżeniem ładunkiem zanieczyszczeń emitowanym z transportu. Mniejsza emisja spalin przyczyni się do poprawy jakości powietrza oraz mniejszej depozycji zanieczyszczeń (szczególnie SO_x oraz NO_x) w wodach przenikających do środowiska glebowego. Tu w szczególności pozytywne oddziaływanie dotyczyć będzie siedlisk heterogenicznych.

Ocena działań wskazanych do realizacji w ramach Strategii ZIT wykazała, iż nie wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie na zasoby przyrodnicze oraz obszary chronione i ich integralność. Jednak większość z zaplanowanych zadań w ramach projektu Strategii ZIT dotyczy inwestycji drogowych lub związanych z rozbudową, modernizacją i budową nowej infrastruktury towarzyszącej, a działania te mogą potencjalnie powodować negatywne oddziaływanie w szczególności na gatunki roślin.

Najczęstszym negatywnym oddziaływaniem w tym zakresie będzie usuwanie drzew i krzewów w pasach drogowych – przy modernizowanych lub nowopowstających odcinkach dróg, ścieżek rowerowych lub pod powierzchnie nowopowstających obiektów – węzły przesiadkowe, parkingi. Należy zwrócić uwagę, iż często drzewa przydrożne stanowią ważny element liniowy ekosystemów (np. w przypadku żerowisk nietoperzy) oraz są siedliskiem cennych gatunków bezkręgowców (np. pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*), a także ptaków. Skala realizacji projektowanego dokumentu jest na tyle duża, iż należy zwrócić szczególną uwagę na powyższe zagadnienie, aby zachować istniejące układy przyrodnicze i nie doprowadzić do eliminacji ich elementów.

Prawdopodobne negatywne oddziaływanie na etapie prowadzenia prac budowlanych związane będzie także z zajmowaniem stanowisk roślin chronionych. Z tego względu również na etapie przygotowawczym do prac ziemnych inwestor powinien przeprowadzić rozpoznanie w terenie, a w przypadku stwierdzenia gatunków roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wystąpić o odpowiednie zezwolenie oraz jeśli nie ma możliwości wdrożenia wariantu alternatywnego dla zamierzonej lokalizacji, zastosować przenoszenie okazów roślin w inne korzystne miejsce pod nadzorem botanicznym.

Negatywne oddziaływania na gatunki zwierząt będą możliwe w trakcie realizacji projektów, ze względu na emitowany hałas i ryzyko płoszenia. Na etapie eksploatacji ryzyko negatywnych oddziaływań dotyczyć będzie zakłócenia drożności korytarzy migracyjnych zwierząt oraz również ich płoszenia. Oddziaływanie nie powinno być jednak istotne, ponieważ większość inwestycji liniowych dotyczyć będzie obszarów zurbanizowanych lub istniejących szlaków komunikacyjnych.

Na etapie eksploatacji wyremontowanych dróg negatywne oddziaływanie w głównej mierze dotyczyć będzie zwierząt, dla których obiekty liniowe stanowią przeszkodę. Efektem budowy nowych oraz modernizacji już istniejących dróg, będzie przeniesienie presji w inne miejsca. Nie przewiduje się jednak, że nastąpi spadek ogólnej liczby odcinków dróg będących obecnie przyczyną zwiększonej śmiertelności zwierząt, przy jednoczesnym wzroście udziału odcinków dróg stanowiących całkowitą barierę dla migrujących zwierząt w głównej mierze ssaków, płazów i gadów. Wynika to z faktu, iż większość dróg przewidzianych do remontu lub budowy to drogi gminne lub powiatowe. Niewątpliwie jednak niezbędne będzie wprowadzanie rozwiązań dotyczących budowy przejść dla zwierząt.

Budowa oraz poszerzanie dróg wiąże się także z ryzykiem zwiększenia śmiertelności gatunków nietoperzy. Oświetlenie uliczne i drogowe powodują wabienie owadów, co z kolei przyciąga żerujące osobniki. W ten sposób są one narażone na ryzyko kolizji z pojazdami.

Należy zwrócić uwagę, iż każda inwestycja będzie wymagała odpowiedniej dokumentacji, a w przypadku stwierdzenia chronionych gatunków – oceny wpływu danej inwestycji na tą formę ochrony przyrody. W przypadku wystąpienia chronionych gatunków w danej lokalizacji i gdy nie będzie możliwe obranie innego wariantu lokalizacyjnego, niezbędne będą do podjęcia działania kompensacyjne (np. odpowiednie zabezpieczenie siedlisk zwierząt, budowa przejść dla zwierząt i płazów w przypadku inwestycji drogowych, w przypadku gatunków roślin - przenoszenie okazów w inne dogodne miejsce pod nadzorem botanicznym). Istotne w przypadku gatunków zwierząt będzie również obranie odpowiedniego terminu realizacji inwestycji (np. poza terminami rozrodu, lęgów, tarła lub hibernacji).

Prawdopodobne negatywne oddziaływanie na etapie prowadzenia prac budowlanych może się wiązać z zajmowaniem stanowisk roślin. Z tego względu również na etapie przygotowawczym do prac ziemnych inwestor powinien przeprowadzić rozpoznanie w terenie, a w przypadku stwierdzenia gatunków roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wystąpić o odpowiednie zezwolenie oraz jeśli nie ma możliwości wdrożenia wariantu alternatywnego dla zamierzonej lokalizacji, zastosować przenoszenie okazów roślin w inne korzystne miejsce pod nadzorem botanicznym.

Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na walory przyrodnicze oraz obszary objęte ochroną prawną, w tym obszary Natura 2000 na skutek realizacji projektów wskazanych do realizacji w ramach Strategii ZIT.

Nie przewiduje się, aby którykolwiek z projektów realizowanych w ramach Strategii ZIT powodował znacząco negatywne oddziaływanie na Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa świętokrzyskiego.

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania na ochronę przyrody, w tym obiekty i obszary chronione, łącznie z obszarami Natura 2000, różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta oraz korytarze ekologiczne należą:

- o prowadzenie ciągów komunikacyjnych przez korytarze migracyjne, w tym doliny rzeczne w sposób ograniczający ilość ich przecięć przez dany ciąg;
- o unikanie lokalizacji ciągów komunikacyjnych wzdłuż korytarzy ekologicznych (preferowanie przecięcia dolin rzecznych w najwęższym ich miejscu);
- o przestrzeganie zasad ochrony (nienaruszania) elementów środowiska ważnych dla zachowania właściwego stanu korytarzy ekologicznych wzdłuż danego odcinka doliny cieku wodnego (zadrzewienia i zakrzaczenia, zbiorniki wodne, płaty roślinności szuwarowej, mokradła itp.);
- o ograniczenie do minimum wycinki drzew i krzewów oraz stosowanie odpowiednich zabezpieczeń drzew i krzewów podczas prowadzenia prac;
- o prowadzenie ewentualnej wycinki drzew poza okresem lęgowym ptaków;
- o przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej (pod kątem gniazdowania ptaków i nietoperzy);
- o tworzenie siedlisk zastępczych (budki lęgowe, skrzynki dla nietoperzy) jeśli
- o zachodzi taka potrzeba;
- o prowadzenie ręcznych wykopów w obrębie systemu korzeniowego drzew,
- o unikanie usuwania korzeni strukturalnych, zabezpieczenie środkami grzybobójczymi ran po odciętych korzeniach, przycięcie korony proporcjonalnie do usuniętych korzeni, stosowanie zabezpieczeń pnia włókninami i obudowaniami z drewna;
- o wprowadzenie ograniczeń czasowych wykonywania robót związane z potrzebami ochrony cennych gatunków flory i fauny (okres rozrodu ptaków, lęgu ptaków);
- o w przypadku projektowania oświetlenia w celu ograniczenia niekorzystnego efektu przyciągania nietoperzy – zastosowanie odpowiedniego oświetlenia – niskociśnieniowe lampy sodowe oraz unikanie zbędnego rozpraszania światła;

- o stosowanie przejść dla zwierząt w zależności od potrzeb, dostosowanie rozwiązań technicznych, do występujących w sąsiedztwie danego ciągu, gatunków (właściwa lokalizacja, odpowiednie zagęszczenie, odpowiednie parametry);
- o stosowanie ogrodzeń ochronnych;
- o stosowanie nieprzezroczystych ekranów akustycznych.

Analiza wpływu zapisów Strategii ZIT na obszarowe formy ochrony przyrody

Ocena działań wskazanych do realizacji w ramach Strategii ZIT wykazała, iż nie wystąpi znaczące negatywne oddziaływanie na obszary chronione i ich integralność. Zakres działań ujętych w projektowanym Planie w głównej mierze dotyczy inwestycji drogowych lub związanych z rozbudową, modernizacją i budową nowej infrastruktury towarzyszącej, a działania te mogą potencjalnie powodować negatywne oddziaływanie w fazie budowy, ze względu na emitowany przez maszyny i sprzęt budowlany hałas. Ponadto, przestrzeń zajęta pod inwestycje i zaplecze budowlane mogą chwilowo negatywnie oddziaływać na powierzchnię ziemi i bioróżnorodność.

Plan nie zakłada wycinki drzew ani likwidowania zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na terenie Parków Krajobrazowych i Obszarów Chronionego Krajobrazu.

Należy tutaj zaznaczyć, iż realizacja Strategii ZIT nie będzie naruszała zakazów określonych dla wyznaczonych form ochrony przyrody. Szczegółowa analiza zakazów obowiązujących na poszczególnych obszarach chronionych na terenie MOF została przedstawiona w poniższej tabeli. Pogrubioną czcionką zaznaczono zakazy, a także odstępstwa od tych zakazów, które ewentualnie mogą dotyczyć działań zawartych w projektowanym dokumencie.

Tabela 28: Analiza wpływu projektowanego dokumentu na zakazy obowiązujące na wyznaczonych na terenie MOF formach ochrony przyrody

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
1.	Jeleniowski Park Krajobrazowy	UCHWAŁA Nr XLIX/871/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego	1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów; 2) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; 3) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin; 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginieciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, a także licznych miejsc pamięci narodowej; 7) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu; 8) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych; 9) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych; 10) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz	Na terenie Parku krajobrazowego zakazuje się: 1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy OOS; 2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej; 3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 5. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych; 6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych; 7. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.	Cele i kierunki działań założone w ramach projektowanego Dokumentu mogą wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, które będą wymagały przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko. Ich realizacja będzie możliwa w przypadku stwierdzenia przez właściwe organy braku znaczącego negatywnego wpływu na cele ochrony parku krajobrazowego. W ten sposób zostanie zastosowane odstępstwo od zakazu określonego w uchwale. Żadne z wskazanych w Planie działań nie zakłada wycinki drzew na obszarze Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego, tym samym nie przewiduje się, aby realizacja Dokumentu mogła powodować niszczenie siedlisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Nie zakłada się niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w ramach realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie, a tym samym nie zostanie złamany zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt. Nie nastąpi niszczenie siedlisk, miejsc rozrodu i schronienia zwierząt. Realizacja zapisów dokumentu nie zakłada także zasypywania, likwidowania i przekształcania istniejących zbiorników wodnych. Nie przewiduje się także realizacji zadań mających zakłócać stosunki wodne terenów sąsiednich. Ewentualna konieczność odwodnienia gruntów pod daną inwestycję zostanie poprzedzona szczegółowymi badaniami gruntowo-wodnymi, a następnie zostanie wykonana zgodnie z obowiązującymi normami, bez wyrządzania szkód w środowisku. Ponadto, wszelkie roboty w zakresie gospodarki wodnej będą poprzedzone procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Podsumowując, ustalenia projektowanego dokumentu nie będą naruszać obowiązujących na terenie Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego zakazów oraz nie wpłyną negatywnie na ochronę przyrody tego obszaru.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
2.	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy	Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko - Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego	1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów; 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin; 3) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy); 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk; 6) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej; 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu; 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych; 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych; 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.	Na obszarze Parku zakazuje się: 1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ustawy OOS, 2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej; 3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 5. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych; 6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych; 7. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.	Cele i kierunki działań założone w ramach projektowanego Dokumentu mogą wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, które będą wymagały przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko. Ich realizacja będzie możliwa w przypadku stwierdzenia przez właściwe organy braku znaczącego negatywnego wpływu na cele ochrony parku krajobrazowego. W ten sposób zostanie zastosowane odstępstwo od zakazu określonego w uchwale. Żadne z wskazanych w Planie działań nie zakłada wycinki drzew na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego, tym samym nie przewiduje się, aby realizacja Dokumentu mogła powodować niszczenie siedlisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Nie zakłada się niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w ramach realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie, a tym samym nie zostanie złamany zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt. Nie nastąpi niszczenie siedlisk, miejsc rozrodu i schronienia zwierząt. Realizacja zapisów dokumentu nie zakłada także zasypywania, likwidowania i przekształcania istniejących zbiorników wodnych. Nie przewiduje się także realizacji zadań mających zakłócać stosunki wodne terenów sąsiednich. Ewentualna konieczność odwodnienia gruntów pod daną inwestycję zostanie poprzedzona szczegółowymi badaniami gruntowo-wodnymi, a następnie zostanie wykonana zgodnie z obowiązującymi normami, bez wyrządzania szkód w środowisku. Ponadto, wszelkie roboty w zakresie gospodarki wodnej będą poprzedzone procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Podsumowując, ustalenia projektowanego dokumentu nie będą naruszać obowiązujących w obszarze Suchedniowsko-Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego zakazów oraz nie wpłyną negatywnie na ochronę przyrody tego terenu.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
3.	Sieradowicki Park Krajobrazowy	Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko - Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego	1) zachowanie cennych biocenoz z chronionymi i rzadkimi gatunkami flory, fauny i grzybów; 2) racjonalne wykorzystanie zasobów złóż kopalin; 3) zachowanie naturalnych fragmentów ekosystemów wodnych (rozlewisk i starorzeczy); 4) zachowanie populacji roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 5) zachowanie siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w tym w szczególności torfowisk; 6) zachowanie różnorodności geologicznej, w tym obszarów występowania rzeźby lessowej; 7) zachowanie układów i obiektów zabytkowych, w tym pozostałości Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, a także licznych miejsc pamięci narodowej; 8) preferowanie zabudowy nawiązującej do regionalnej tradycji i otaczającego krajobrazu; 9) zachowanie wartości historycznych, kulturowych i etnograficznych; 10) zachowanie istniejących punktów i ciągów widokowych; 11) ograniczanie negatywnego wpływu działalności gospodarczej na krajobraz.	Na obszarze Parku zakazuje się: 1. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ustawy OOS 2. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej; 3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; 5. likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych; 6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych; 7. prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody parku krajobrazowego.	Cele i kierunki działań założone w ramach projektowanego Dokumentu mogą wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, które będą wymagały przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko. Ich realizacja będzie możliwa w przypadku stwierdzenia przez właściwe organy braku znaczącego negatywnego wpływu na cele ochrony parku krajobrazowego. W ten sposób zostanie zastosowane odstępstwo od zakazu określonego w uchwale. Żadne z wskazanych w Planie działań nie zakłada wycinki drzew na terenie Sieradowickiego Parku Krajobrazowego, tym samym nie przewiduje się, aby realizacja Dokumentu mogła powodować niszczenie siedlisk gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Nie zakłada się niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych w ramach realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie, a tym samym nie zostanie złamany zakaz umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt. Nie nastąpi niszczenie siedlisk, miejsc rozrodu i schronienia zwierząt. Realizacja zapisów projektowanego dokumentu nie zakłada także zasypywania, likwidowania i przekształcania istniejących zbiorników wodnych. Nie przewiduje się także realizacji zadań mających zakłócać stosunki wodne terenów sąsiednich. Ewentualna konieczność odwodnienia gruntów pod daną inwestycję zostanie poprzedzona szczegółowymi badaniami gruntowo-wodnymi, a następnie zostanie wykonana zgodnie z obowiązującymi normami, bez wyrządzania szkód w środowisku. Ponadto, wszelkie roboty w zakresie gospodarki wodnej będą poprzedzone procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Podsumowując, ustalenia projektowanego dokumentu nie będą naruszać obowiązujących na obszarze Sieradowickiego Parku Krajobrazowego zakazów oraz nie wpłyną negatywnie na ochronę przyrody tego terenu.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
4.	Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała Nr XLIX/879/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Jeleniowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	1) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk; 2) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej i halofitowej; 3) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.	Na terenie Obszaru zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.	Ze względu na koncepcyjny charakter projektowanego dokumentu należy stwierdzić, iż realizacja zadań wskazanych w projekcie Strategii nie będzie obejmowała wycinki drzew, niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, zlokalizowanych na terenie Jeleniowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zatem projekt Strategii nie narusza zakazów określonych dla analizowanej formy ochrony przyrody. W tym miejscu należy także podkreślić, iż realizacja zadań z zakresu inwestycji kwalifikujących się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona będzie procedurą oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Realizacja poszczególnych działań będzie możliwa po stwierdzeniu przez właściwe organy braku negatywnego oddziaływania na obszar chronione, w tym Jeleniowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
5.	Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Suchedniowsko - Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu; 2) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk; 3) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych; 4) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.	Na terenie Obszaru zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.	Ze względu na koncepcyjny charakter projektowanego dokumentu należy stwierdzić, iż realizacja zadań wskazanych w projekcie Strategii nie będzie obejmowała wycinki drzew, niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, zlokalizowanych na terenie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zatem projekt Strategii nie narusza zakazów określonych dla analizowanej formy ochrony przyrody. W tym miejscu należy także podkreślić, iż realizacja zadań z zakresu inwestycji kwalifikujących się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona będzie procedurą oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Realizacja poszczególnych działań będzie możliwa po stwierdzeniu przez właściwe organy braku negatywnego oddziaływania na obszar chronione, w tym Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
6.	Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała Nr XLIX/881/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	1) ochrona dużych kompleksów leśnych dla zachowania różnorodności biologicznej lasu; 2) zapewnienie bioróżnorodności ekosystemów, a w szczególności najcenniejszych zbiorowisk łąk; 3) zachowanie naturalnych stanowisk roślinności kserotermicznej; 4) zachowanie naturalnych fragmentów obszarów wodnych; 5) zachowanie tworów i składników przyrody nieożywionej.	Na terenie Obszaru zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.	Ze względu na koncepcyjny charakter projektowanego dokumentu należy stwierdzić, iż realizacja zadań wskazanych w projekcie Strategii nie będzie obejmowała wycinki drzew, niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, zlokalizowanych na terenie Sieradowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zatem projekt Strategii nie narusza zakazów określonych dla analizowanej formy ochrony przyrody. W tym miejscu należy także podkreślić, iż realizacja zadań z zakresu inwestycji kwalifikujących się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona będzie procedurą oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Realizacja poszczególnych działań będzie możliwa po stwierdzeniu przez właściwe organy braku negatywnego oddziaływania na obszar chronione, w tym Sieradowicki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
7.	Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu	UCHWAŁA NR XXXV/616/13 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji; 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych; 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne; 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.	Na Obszarze zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.	Ze względu na koncepcyjny charakter projektowanego dokumentu należy stwierdzić, iż realizacja zadań wskazanych w projekcie Strategii nie będzie obejmowała wycinki drzew, niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, zlokalizowanych na terenie Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Zatem projekt Strategii nie narusza zakazów określonych dla analizowanej formy ochrony przyrody. W tym miejscu należy także podkreślić, iż realizacja zadań z zakresu inwestycji kwalifikujących się jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko poprzedzona będzie procedurą oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Realizacja poszczególnych działań będzie możliwa po stwierdzeniu przez właściwe organy braku negatywnego oddziaływania na obszar chronione, w tym Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
8.	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko – Szydłowieckie	UCHWAŁA NR VIII/133/11 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko-Szydłowieckie; UCHWAŁA NR XLIX/886/14 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VIII/133/11 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 maja 2011 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko – Szydłowieckie	1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych, niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania; 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne – używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie; 3) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego rozkładu; 4) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach, łągach; 5) budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną lasów; 6) zachowanie i utrzymanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania do celów produkcji roślinnej lub sukcesji; 7) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów)	Na Obszarze zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, lęgówisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna go- spodarka wodna lub rybacka; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 5) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.	Ze względu na położenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko – Szydłowieckie nie przewiduje się realizacji działań ujętych w projektowanym dokumencie w granicach tejże formy ochrony przyrody. Tym samym realizacja zapisów Strategii nie wpłynie na przedmiot ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Przysusko – Szydłowiecki ani na ustalone dla tego terenu zakazy.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			wnoskowanie do właściwych organów o ich ochronę w formach przewidzianych ustawą; 8) wykorzystanie lasów do celów rekreacyjno- krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno- przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowane z otoczeniem. 2. Na terenie Obszaru ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów nieleśnych: 1) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolnej a także Krajowego Programu Rolno- środowiskowego; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o naturalny wypas; 2) zalecanie ochrony i hodowli lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; 3) promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego; 4) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowa- nie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych; 5) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych; 6) zachowanie zbiorowisk wydmyowych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk			

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			i psiar; 7) dopuszczanie melioracji odwadniających w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej z bezwzględnym zachowaniem w stanie nienaruszonym terenów podmokłych torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródliskowych cieków; 8) prowadzenie rekultywacji terenów powyrobiskowych poza sytuacjami, gdzie w wyrobiskach ukształtowały się biocenozy wzbogacające różnorodność biologiczną; 9) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody o objęcie ochroną prawną stanowisk gatunków chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów, a także terenów o wysokich walorach krajobrazowych w formie rezerwatów przyrody, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych; 10) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych; 11) wykonywanie melioracji nawadniających w przypadku stwierdzenia niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej poziomu wód gruntowych. 3. Na terenie Obszaru ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych: 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi; 2) wyznaczanie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych w oparciu o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i			

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			jego mienia przed powodzią z wykorzystaniem naturalnej rzeźby terenu i zachowaniem jak największej odległości od koryta rzeki; 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych, w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień, celem ograniczenia spływu substancji biogennej; 4) prowadzenie prac regulacyjnych i innych związanych z utrzymaniem rzek tylko w zakresie niezbędnym do rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej; 5) zachowanie i wspomaganie naturalnego przepływu wód w zbiornikach na obszarach międzywala ze stopniowym przywracaniem naturalnych procesów kształtowania i sukcesji starorzeczy poprzez wykorzystanie naturalnych wylewów; 6) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych w celu zachowania ciągłości przyrodniczo-krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi; 7) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień i szuwarów wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych; 8) wnioskowanie do właściwego organu ochrony przyrody o obejmowanie ochroną prawną zachowanych w stanie zbliżonym do naturalnego fragmentów ekosystemów wodnych oraz stanowisk gatunków chronionych i rzadkich właściwych dla			

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			ekosystemów hydrogeniczných; 9) zwiększenie retencji wodnej z wykorzystaniem naturalnych obniżení terenu i unikaniem kolizji z obszarami, których zachowanie jest wskazane dla ochrony różnorodności biologicznej; 10) promowanie gospodarki rybackiej wspomagającej ochronę gatunków zagrożonych z preferencją dla gatunków o pochodzeniu lokalnym; 11) utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wy- branych odcinkach cieków i w razie potrzeby wprowadzanie wtórnego zabagnienia terenów.			

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
9.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	Uchwała Nr XXXV/617/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 r. dotycząca wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej	1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków; 2) zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywnienia lub też sukcesji; 3) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; 4) zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych; 5) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za rezerваты przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne; 7) zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.	Na Obszarze zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;	Zakazy nie dotyczą: 1) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 2) terenów objętych ustaleniami projektów planów zagospodarowania przestrzennego lub projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 3) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 4) ustaleń warunków zabudowy dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy zagrodowej oraz obiektów i urządzeń budowlanych niezbędnych do jej użytkowania, pod warunkiem zapewnienia minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na danym terenie.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej znaczną część analizowanego MOF. Nie można zatem wykluczyć realizacji zadań na terenie tejże formy ochrony przyrody. Realizacja tych działań jednak będzie odbywać się na terenie już przekształconym, a zatem nie będzie następowało zajmowanie nowych terenów pod inwestycje, a tym samym nie będzie zachodziło niszczenie siedlisk roślin, zwierząt i grzybów. Nie przewiduje się także niszczenia zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. Ze względu na fakt, że część działań określonych w projekcie Strategii wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, ich realizacja poprzedzona będzie procedurą oceny oddziaływania inwestycji na środowisko. Procedura ta obejmować będzie także inwentaryzację przyrodniczą, która pozwoli zaprojektować daną inwestycję w taki sposób, aby jej potencjalne oddziaływanie na Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej było znikome. Ze względu jednak na koncepcyjny charakter projektowanego dokumentu na etapie jego sporządzania należy stwierdzić, że żadne z projektowanych celów i kierunków interwencji nie wpłynie negatywnie na przedmiot ochrony analizowanego obszaru. Wszelkie czynności podejmowane na tym terenie zachodzić będą z uwzględnieniem zakazów określonych w uchwale.

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
10.	Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu	Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015 r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Na terenie strefy krajobrazowej A ustala się następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów: a) zachowanie cennych ekosystemów; - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych, - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; - edukacja ekologiczna, - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; c) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtworzenie naturalnych polderów, d)utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym, e) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód; - likwidacja części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji, - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę, - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,	Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej A zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4)dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych; 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.	Zakazy nie dotyczą: 1) zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczey niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych nie dotyczy konieczności zapewnienia dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 3) zakazów określonych w pkt. 2 i 4, w przypadku realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki; 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w pkt. 2, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu; 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.	

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			-tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności, - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci, f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi, poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych; - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji, - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku.			

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			Na terenie strefy krajobrazowej B ustala się następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów: a) zachowanie cennych ekosystemów; - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych, - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; - edukacja ekologiczna, - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych; - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska, - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji, - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych, - zalesianie poza powierzchniami cennych przyrodniczo siedlisk, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym, e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu; - promowanie ekstensywnych	Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej B zakazuje się: 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.	Zakazy nie dotyczą: 1)zadrzewień śródpolnych występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczey niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych; 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej; 3)realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki, określonych zakazem w pkt. 2; 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, określonych zakazem w pkt. 2; 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.	

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			systemów gospodarowania, - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych, f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi; - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo, g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych; - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji, - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku, h) zachowanie wartości kulturowych obszaru; - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa, - rewitalizacja obiektów zabytkowych, - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych, - promowanie zieleni przydomowej, w tym przydomowych, - edukacja.			

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			Na terenie strefy krajobrazowej C ustala się następujące cele i działania związane z ochroną krajobrazową i kulturową: a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; - edukacja ekologiczna, - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk, - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci; b)utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym, c) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu; - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania, - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych, d) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi; - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo, e) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych; - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji, - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku, f) zachowanie wartości kulturowych obszaru; - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa, - rewitalizacja obiektów zabytkowych,	Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej C nie ustala się zakazów.	nie dotyczy	

Lp.	Forma ochrony przyrody	Akt prawny regulujący warunki ochrony	Cele ochrony/ Działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów	Zakazy obowiązujące na wyznaczonych obszarach	Odstępstwa od zakazów	Ocena wpływu działań przewidzianych w SUMP na przedmiot ochrony oraz ustanowione zakazy
			- poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych, promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych, - edukacja.			

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Podsumowanie:

Projektowany Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej MOF Miasta Północy ma na celu integrację istniejących systemów transportowych na terenie analizowanego terenu w jedną spójną całość. Działania inwestycyjne skupiają się głównie w obrębie istniejących ciągów komunikacyjnych i na terenach już przekształconych antropogenicznie. Wyznaczenie nowych tras rowerowych będzie odbywało się w taki sposób, aby nie następowało niszczenie siedlisk roślin i zwierząt. Na etapie projektowania Strategii ZIT nie zakłada się wycinki zadrzewień śródpolnych i przydrożnych na obszarach prawnie chronionych. Nie nastąpi zatem naruszenie zakazów ustalonych dla form ochrony przyrody występujących na analizowanym terenie.

Projektowany Plan w głównej mierze wyznacza tylko kierunki działań, nie definiując konkretnego zakresu i lokalizacji poszczególnych inwestycji. Inwestycje drogowe mogą być realizowane w trybie inwestycji celu publicznego. Wówczas zakazy określone dla form ochrony przyrody nie obowiązują, zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami Celami publicznymi w rozumieniu ustawy są:

1) wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;

1a) wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie;

1b) wydzielanie gruntów pod lotniska, urządzenia i obiekty do obsługi ruchu lotniczego, w tym rejonów podejść, oraz budowa i eksploatacja tych lotnisk i urządzeń;

1c) wydzielanie gruntów pod porty i przystanie morskie oraz ich budowa, modernizacja i utrzymanie;

1d) wydzielanie gruntów pod infrastrukturę zapewniającą dostęp do portów lub przystani morskich oraz jej budowa, modernizacja i utrzymanie;

2) budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji płynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń;

2a) budowa i utrzymywanie sieci transportowej dwutlenku węgla;

3) budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;

4) budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;

4a) budowa oraz utrzymywanie morskiej farmy wiatrowej w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1050 i 2687) wraz z zespołem urządzeń służących do wyprowadzenia mocy w rozumieniu tej ustawy;

5) opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

- 5a) ochrona Pomników Zagłady w rozumieniu przepisów o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady oraz miejsc i pomników upamiętniających ofiary terroru komunistycznego;
- 6) budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, sądów i prokuratur, uczelni publicznych, federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o których mowa w art. 165 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.), szkół publicznych, państwowych lub samorządowych instytucji kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, obiektów sportowych;
- 6a) budowa i utrzymywanie obiektów oraz pomieszczeń niezbędnych do realizacji obowiązków w zakresie świadczenia usług powszechnych przez operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042), a także innych obiektów i pomieszczeń związanych ze świadczeniem tych usług;
- 7) budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń, niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, wynikających z umów lub porozumień międzynarodowych, ochrony granicy państwowej lub ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- 8) poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw;
- 8a) poszukiwanie lub rozpoznawanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz podziemne składowanie dwutlenku węgla;
- 9) zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- 9a) ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- 9b) ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
- 9c) wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne samorządowe: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa;**
- 9d) wykonywanie urządzeń lub budowli służących zapobieganiu lub zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 10) inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

Mając na uwadze powyższe, niektóre z kierunków działań mogą stanowić inwestycję celu publicznego, dla których nie obowiązują zakazy określone w poszczególnych formach ochrony przyrody. Na tym etapie projektowania jednak bardzo trudno to jednoznacznie określić.

8.2. ODDZIAŁYWANIE NA WODY, ICH JEDNOLITE CZĘŚCI ORAZ GZWP

Zgodnie z informacjami zawartymi w tabeli nr 27 prognozuje się zarówno pozytywny jak i negatywny wpływ planowanych działań na stan wód na terenie MOF Miasta Północy. możliwe negatywne oddziaływanie na stan wód może być związane z etapem prowadzenia prac budowlanych i modernizacyjnych.

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Działania związane z budową nowych obiektów budowlanych co do zasady nie powinny wywierać negatywnego wpływu na zasoby wodne regionu. Jedynym potencjalnym negatywnym oddziaływaniem na stosunki wodne terenu może być konieczność odwodnienia wykopów budowlanych w przypadku płytkiego zalegania wód gruntowych. Jednak po ustaniu robót, stosunki wodne zostaną przywrócone, a zatem możliwe niekorzystne oddziaływanie będzie krótkotrwałe, chwilowe, nieznaczne i odwracalne. Projektowane obiekty mieszkalne, handlowo-usługowe oraz publiczne będą wyposażone w niezbędną infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, zapewniającą korzystanie z budynków zgodnie z zasadami ochrony środowiska. Wskutek wykonanych robót nie nastąpi odprowadzanie do wód ścieków, dlatego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania kierunku działań na wody powierzchniowe i podziemne (w tym ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych przyjętych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły).

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Realizacja działań z zakresu infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie MOF niewątpliwie będzie dotyczyć także cieków i zbiorników wodnych. Celem Strategii ZIT jest m.in. podniesienie walorów krajobrazowych terenów zlokalizowanych w pobliżu rzek i akwenów. Uporządkowanie terenów przylegających do zbiorników wodnych na pewno nie wpłynie negatywnie na stan ilościowy i jakościowy wód, jednak na etapie projektowania robót należy przeanalizować ich zakres w kontekście konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (np. regulacje wód) a także konieczności uzyskania stosownych pozwoleń wodnoprawnych. Takie działania pozwolą zaplanowanie inwestycji w sposób najmniej uciążliwy dla środowiska wodnego.

W tym rozdziale należy też poddać szczegółowej analizie rozwój geotermii i basenów termalnych. Na etapie sporządzania Strategii ZIT działanie to ma charakter koncepcyjny, a jego wpływ na zasoby wód powierzchniowych i podziemnych jest trudny do oszacowania. Oddziaływanie na grunty i wody będzie związane z częściowym lub całkowitym usunięciem gruntów z wykopów budowlanych realizowanych pod projektowane obiekty podziemne. Działania takie powinny być poprzedzone szczegółową analizą warunków gruntowo-wodnych. Prawdopodobnie działania te będą wymagały przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a także uzyskania stosownych pozwoleń wodnoprawnych. Na czas projektowanych robót budowlanych należy zapewnić odpowiednie zaplecze techniczne, które umożliwi przedostanie się do wód zanieczyszczeń w postaci ścieków bytowych czy technologicznych. Odnosnie inwestycji związanej z realizacją odwiertu rozpoznawczego Starachowice GT -I, wykonywanie prac wiertniczych przy prawidłowym wierceniu otworu nie będzie miało wpływu na wody podziemne i powierzchniowe. Celem zabezpieczenia ich przed zanieczyszczeniem Wykonawca robót powinien podjąć działania takie jak:

- stosowane odpowiednich urządzeń i technologii w celu ograniczenia powstawania nadmiernej ilości zanieczyszczonych wód opadowych i ścieków;
- zanieczyszczone wody opadowe i potencjalne ścieki przemysłowe powinny zostać zgromadzone w metalowych zbiornikach i sukcesywnie wywożone do uprawnionego odbiorcy, a w razie konieczności będą oczyszczane na terenie wiertni;

- przechowywanie materiałów płuczkowych powinno się odbywać w specjalnie do tego celu przystosowanych magazynach lub odpowiednio przygotowanych miejscach eliminując możliwość wypłukania przez opady atmosferyczne;
- przewiercane horyzonty wodonośne powinny zostać całkowicie zabezpieczone poprzez rurowanie i cementowanie przestrzeni pierścieniowej;
- pompowania pomiarowe projektowanego otworu nie powinno spowodować obniżenia zwierciadła wody w pobliskich ujęciach wód podziemnych;
- ścieki socjalno-bytowe powinny być gromadzone w szczelnych bezodpływowych zbiornikach i sukcesywnie wywożone przez odbiorcę, który posiada odpowiednie zezwolenie.

Wiertnia nie oddziałuje na wody podziemne i powierzchniowe poprzez pobór wody (w trakcie wiercenia). Woda złożowa wypompowywana z otworu w trakcie testów hydrodynamicznych, nie będzie oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe, ponieważ gromadzona będzie na terenie wiertni w specjalnych zbiornikach, uniemożliwiając przeciekanie. Nie przewiduje się zatem negatywnego oddziaływania projektowanych robót na wody powierzchniowe i podziemne, a także cele środowiskowego ustanowione w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu w sposób pośredni bądź wtórny będą wpływały poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Wdrażanie działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz gospodarki niskoemisyjnej wpłynie na ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, ze względu na ograniczenie możliwości przedostawania się zanieczyszczeń pyłowych bezpośrednio do wód i gruntu. Nie przewiduje się, aby zaplanowane zadania wpływały w sposób istotny na zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych. Należy jednak uwzględnić taką możliwość. Konieczny jest zatem stały monitoring zadań oraz podejmowanie czynności przeciwdziałających. Możliwe negatywne oddziaływanie będzie zauważalne przede wszystkim na etapie realizacji i będzie miało charakter krótkoterminowy.

Strategia wyznacza również kierunek działań w zakresie rozwoju małej energetyki wodnej. Jednak ze względu na bardzo koncepcyjny charakter dokumentu nie jest znana szczegółowa lokalizacja projektowanych działań.

Oddziaływanie na środowisko wodne małej energetyki wodnej może być zarówno pozytywne jak i negatywne. Według jednych ekspertów małe elektrownie wodne wpływają korzystnie na poziom wód gruntowych i retencję wód, uspokajają nurt rzeki i zatrzymują zjawiska erozji dennej i bocznej. Wyposażone w odpowiednie urządzenia ochrony ryb nie powodują szkód dla rybostanu. Zaś zdaniem innych badaczy wszelkie budowle na rzekach uniemożliwiają celów środowiskowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej wpływając na elementy hydromorfologiczne, a pośrednio na jakość wód i elementy biologiczne. Budowa wszelkich przegród na rzekach może zaburzać ich dobry stan.

Dlatego też podjęcie kroków zmierzających do wykonania instalacji w konkretnej lokalizacji będzie wiązało się z koniecznością szczegółowej analizy hydrologicznej cieku, na którym miałyby zostać umieszczona elektrownia. Ponadto, konieczne będzie przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko oraz uzyskanie stosownej zgody wodnoprawnej.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Działania mające na celu poprawę retencjonowania wód opadowych i roztopowych poprzez budowę odpowiedniej infrastruktury i promowanie błękitno-zielonej infrastruktury niewątpliwie pozytywnie wpłyną na kształtowanie zasobów wodnych regionu. Wskutek dużego udziału elementów „małej retencji” następuje zwiększenie zdolności retencyjnych zlewni, co skutkuje nie tylko poprawą jakości wód, ale także spowolnienie obiegu wody i zawartych w niej związków chemicznych (biogenów). Zabiegi te m.in. pozwalają magazynować wodę, lokalnie zatrzymać pewną jej ilość w czasie, gdy jest jej nadmiar, a następnie korzystać w okresie niedoborów i suszy.

Jednak należy tutaj mieć na uwadze konieczność szczegółowej analizy środowiskowej terenu, dla którego projektuje się wykonanie zbiorników retencyjnych. Analiza ta powinna obejmować przede wszystkim: rozpoznanie podłoża, obliczenia hydrauliczne, prace pomiarowe, ocena bilansu wodnego czy też wybranie odpowiedniej lokalizacji

Oddziaływanie zbiorników retencyjnych na środowisko należy oceniać w skali regionalnej i lokalnej, zarówno w aspekcie przyrodniczym, społecznym, jak i gospodarczym w trakcie budowy oraz eksploatacji. Realizując plany budowy obiektów hydrotechnicznych należy wziąć pod uwagę ich ewentualny, negatywny wpływ na środowisko oraz czy nie wyrządzą szkód na terenach podlegających osobom trzecim. Czasami podwyższenie poziomu zwierciadła wód gruntowych może spowodować podtopienie pól uprawnych, lasów, sadów, czy zabudowań. Ponadto przegradzanie koryt rzecznych może zakłócać migrację ryb, dlatego w takich wypadkach należy wybudować przepławki, dzięki którym będą miały one możliwość pokonania stopnia wodnego.

Mając na uwadze powyższe, mimo szerokiego wachlarza korzyści retencji wód deszczowych istotną rolę pełni szczegółowe badanie warunków środowiska przed przystąpieniem do projektowania robót.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

W projekcie Strategii zakłada się realizację kierunków działań umożliwiających poprawę systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Projekt dokumentu zakłada modernizację instalacji przetwarzania odpadów na terenie MOF Miasta Północy, umożliwiającą dostosowanie ich do wymogów prawa. Ponadto, projekt Strategii zakłada także budowę i rozbudowę PSZOK na analizowanym terenie. Czynności te jednak dotyczyć będą terenów już przekształconych antropogenicznie. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania projektowanych prac modernizacyjnych na stan ilościowy i jakościowy wód powierzchniowych i podziemnych.

Wskazane w Strategii ZIT działania sprzyjać będą poprawie systemu selektywnego zbierania odpadów, zwiększeniu poziomu recyklingu i rozwojowi gospodarki o obiegu zamkniętym. Planowane działania wpłyną na ograniczenie składowania odpadów i zmniejszenie oddziaływania na środowisko przyrodnicze.

W wyniku wdrożenia tego typu projektów przewiduje się poprawę stanu ekologicznego wód powierzchniowych, będącego skutkiem zmniejszenia ilości odpadów trafiających na składowiska (tym samym mniejsze ilości odcieków wymagających oczyszczania i odprowadzania do wód lub do ziemi). Ich efektem w fazie eksploatacji będzie również zmniejszenie presji gospodarki odpadowej na stan wód powierzchniowych poprzez zmniejszenie/ likwidację problemu tzw. dzikich wysypisk odpadów (likwidacja spływów zanieczyszczeń z miejsc nielegalnego deponowania odpadów do wód powierzchniowych).

Zmiany te wynikają z planowanych projektów z zakresu gospodarki odpadami – rozwój infrastruktury związanej z zagospodarowaniem odpadów komunalnych. Po zrealizowaniu inwestycji, spodziewany jest pośredni, długoterminowy, pozytywny wpływ w wyniku zmniejszenia zagrożenia zanieczyszczenia wód powierzchniowy odciekami pochodzącymi z odpadów.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Realizacja zadań związanych z rozbudową i modernizacją systemów sieciowych może chwilowo powodować zmiany stosunków wodnych w gruncie, ze względu na potencjalną konieczność odwodnienia wykopów budowlanych. Każda inwestycja w zakresie budowy nowych sieci będzie jednak poprzedzona analizą warunków gruntowo wodnych, procedurą uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także w przypadku zmiany kształtowania zasobów wodnych, procedurą uzyskania pozwolenia wodnoprawnego. Ewentualne zakłócenia stosunków wodnych związane z etapem budowy infrastruktury sieciowej będzie jednak krótkotrwałe, chwilowe, nieznaczne i odwracalne. W perspektywie długoterminowej działania te przyniosą pozytywny wpływ na zasoby wodne regionu, w tym jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych. Sprawna sieć wodociągowa pozwoli ograniczyć straty przesyłowe, a jakość dostarczanej wody będzie spełniała normy sanitarne. Przyłączenie nowych odbiorców do sieci kanalizacyjnej przyczyni się do ograniczenia zrzutu ścieków bytowych (głównie z gospodarstw domowych) do wód i ziemi, a w rezultacie ograniczy odprowadzanie zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.

Nie przewiduje się oddziaływania inwestycji na GZWP. Pobór wód podziemnych w celu dostarczenia ich wodociągiem do mieszkańców, odbywać się będzie na podstawie pozwolenia wodnoprawnego. Organ właściwy w sprawie pozwoleń wodnoprawnych przeanalizuje zamierzoną wielkość poboru wód w kontekście zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych i na tej podstawie, w drodze decyzji ustali warunki korzystania z wód podmiotów zaopatrujących w wodę odbiorców.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Działania związane z systemem transportowym w sposób bezpośredni nie wpływają na jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych jednakże odpowiednio przeprowadzone inwestycje w ramach poszczególnych projektów w dalszej perspektywie przyczynią się do ograniczenia wpływu infrastruktury liniowej na jakość wód na terenie objętym opracowaniem. Pośredni wpływ na ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód będą miały wszystkie zadania zmierzające do zmodernizowania infrastruktury drogowej, wprowadzenia niskoemisyjnego taboru komunikacji publicznej, a także ścieżek rowerowych. Poprawa jakości powietrza wpłynie również na ograniczenie przedostawania się wraz z odpadem mokrym i suchym zanieczyszczeń do wód powierzchniowych (bezpośrednio) i podziemnych (pośrednio po infiltracji z gleby). Ponadto zakłada się, że w ramach budowy, modernizacji lub rozbudowy sieć drogowa zostanie wyposażona w kanalizację deszczową lub rowy odwadniające wraz z urządzeniami oczyszczającymi (separatory, osadniki, zbiorniki retencyjne, studnie chłonne), których efektem powinna być poprawa parametrów wód w regionie. W związku z tym

należy założyć, że w perspektywie długoterminowej realizacja celów i kierunków działań przyczyni się do poprawy stanu wód na terenie MOF.

Dodatkowo należy podkreślić, że zgodnie z ustawą OOS negatywny wpływ na możliwość osiągnięcia przez jednolite części wód celu środowiskowego jest przesłanką do odmowy wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a tym samym zgody na realizację przedsięwzięcia. Wydaje się zatem, że prawidłowo przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko skutecznie eliminuje możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań na cele ochrony wód.

Potencjalne oddziaływania negatywne związane z realizacją projektów w szczególności polegających na budowie i rozbudowie dróg, polegać mogą na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnościami związanymi z przesączaniem wód opadowych, ze względu na konieczność wykonania nasypów, wykopów i innych zmian rzeźby terenu na potrzeby realizacji konkretnej inwestycji, w tym kształtowanie dna i skarp cieków stosownie do konstrukcji mostów oraz związaną z tym możliwą zmianą lokalnych warunków hydrologicznych. Wobec czego na środowisko wodne negatywnie będą oddziaływać inwestycje związane z budową, rozbudową i modernizacją dróg. Niepożądane oddziaływania na wody mogą zaistnieć zarówno w czasie budowy jak i eksploatacji tych przedsięwzięć. Etap budowy związany jest z odwodnieniem terenu co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Podczas prowadzenia prac budowlanych możliwe jest przedostanie się zanieczyszczeń do wód podziemnych, będą to jednak oddziaływania o charakterze lokalnym i krótkotrwałym i nie powinny wpłynąć znacząco na jakość wód podziemnych. Eksploatacja gotowych instalacji ma zmienny charakter oddziaływań i będzie on zależny od rodzaju obiektu. Również użytkowanie dróg jest źródłem zanieczyszczeń. Szczególnie niekorzystne dla wód będą tutaj zanieczyszczenia węglowodorami ropopochodnymi i związkami soli, infiltrującymi zwodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą zarówno krótkotrwałe jak i długotrwałe.

Biorąc pod uwagę zakładane inwestycje budowy krótkich odcinków drogowych, remonty nawierzchni, budowę i modernizację ścieżek rowerowych, a także działania o charakterze organizacyjnym oraz dotyczącym zmian w ruchu miejskim oraz komunikacji publicznej, nie stwierdza się aby którakolwiek z inwestycji biorąc pod uwagę ich charakter, lokalizację oraz skalę znacząco negatywnie oddziaływała na wody podziemne, powierzchniowe, GZWP, JCWP oraz ww. cele środowiskowe.

Realizacja inwestycji związanych z budową, przebudową lub remontem infrastruktury drogowej musi być poprzedzona właściwie przeprowadzonym postępowaniem w sprawie uwarunkowań środowiskowych by w maksymalnym stopniu zminimalizować przedostawanie się zanieczyszczeń do wód i ziemi zarówno na etapie ich realizacji jak i późniejszej eksploatacji.

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania na wody należą:

- o ograniczenie intensywności spływu powierzchniowego, m.in. poprzez uwzględnienie w projekcie zieleni przydrożnej;

- o wykonanie „zielonych rond” (zagospodarowane zielenią i/lub małym zbiornikiem wodnym);
- o wykonanie kanalizacji deszczowej w obrębie terenów zabudowanych;
- o wykonanie rowów odwadniających wraz z urządzeniami oczyszczającymi (separatory, osadniki, zbiorniki retencyjne, studnie chłonne);
- o prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- o zidentyfikowanie lokalnych ujęć wód położonych w pobliżu realizowanych inwestycji i ustalenie dla nich stref ochronnych (ze szczególnym uwzględnieniem lokalizowania w tych strefach zaplecza budowy, czy miejsc obsługi sprzętu budowlanego i pojazdów);
- o zabezpieczenia urządzeń, w których użytkowane są niebezpieczne dla środowiska wodnego substancje przed wyciekami;
- o wyposażenie zaplecza budowy w system odbioru i odprowadzania ścieków bytowych.

8.3. ODDZIAŁYWANIE NA GLEBY, POWIERZCHNIĘ ZIEMI I ZASOBY NATURALNE

Podsumowując dane przedstawione w tabeli nr 27, w przypadku oddziaływania przedsięwzięć na gleby, powierzchnię ziemi i zasoby naturalne prognozuje się bezpośrednie, krótkotrwałe i chwilowe, możliwe negatywne oddziaływanie. Jest ono związane z etapem budowy, podczas którego może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi. Ponadto, chwilowe składowanie materiałów budowlanych, czy odpadów rozbiórkowych, a także transport i praca maszyn może powodować krótkotrwały negatywny wpływ na powierzchnię ziemi i stan gleb. Oddziaływanie to jednak oceniono jako nieznaczne i charakterze odwracalnym. Docelowo jednak realizacja działań przyczyni się do zrównoważonego rozwoju obszaru, z uwzględnieniem estetyki przestrzeni publicznej i zwiększania udziału terenów zielonych. Natomiast w zakresie zasobów naturalnych prognozuje się pośrednie, wtórne, pozytywne oddziaływanie działań ujętych w Strategii ZIT. Wszystkie z zaplanowanych działań mają na celu racjonalizację zużycia energii na terenie MOF Miasta Północy, a tym samym promują gospodarkę zasobooszczędną.

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Działania inwestycyjne związane z budową czy modernizacją budynków wiążą się z przekształceniem powierzchni ziemi. Zwykle prace budowlane obejmują wykopy, odkładanie gleby z wykopów, humusu oraz ściółki. Ponadto, naruszenie powierzchni ziemi i warstw gleby następować będzie w wyniku transportu i składowania materiałów budowlanych. Po zakończeniu robót teren zostanie uporządkowany – warstwy gleby zostaną przywrócone i odtworzone zostaną tereny zielone.

Działania kompensujące i minimalizujące powinny głównie opierać się na wyborze odpowiedniej lokalizacji przedsięwzięcia, tak aby nie zajmować obszarów cennych przyrodniczo, nieprzekształconych, a także gleb o wysokich walorach rolniczych. Dokładna rekomendacja działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji o określonej lokalizacji konieczna będzie do wskazania na etapie przygotowania ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych działań. Dodatkowo warto zaznaczyć, że obszary towarzyszące planowanym inwestycjom powinny być tak zaplanowane aby pełniły funkcję zielonej infrastruktury. Na etapie prowadzenia prac budowlanych należy pamiętać o ochronie zasobów surowców mineralnych poprzez stosowanie optymalnych i oszczędnych technologii.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Podobnie jak w przypadku działań dotyczących budowy i modernizacji budynków mieszkalnych, handlowo usługowych i publicznych, negatywne oddziaływanie budowy infrastruktury rekreacyjno-turystycznej będzie oddziaływano niekorzystnie na powierzchnię ziemi i warstwy gleby na etapie wykonywania robót. Będzie to związane przede wszystkim z ewentualnym wykonaniem wykopów, transportem i składowaniem materiałów budowlanych. Oddziaływanie to będzie jednak krótkotrwałe, chwilowe, nieznaczne o charakterze lokalnym. Po zakończeniu robót możliwe będzie odtworzenie warstw gleby i uporządkowanie terenu.

W związku z podjęciem inwestycji dotyczącej realizacji odwiertu rozpoznawczego Starachowice GT -1, w zakresie oddziaływania na gleby można stwierdzić, iż prace ziemne związane z niwelacją terenu wiertni spowodują czasową zmianę charakteru użytkowania gruntu, który będzie przywrócony do stanu używalności po zakończeniu prac w wyniku rekultywacji.

Przed rozpoczęciem wiercenia, z terenu wiercenia i najbliższego obszaru przyległego, należy pobrać próbki gleby do analiz, które posłużą później jako materiał wyjściowy do badań i oceny ewentualnych skażeń gleby powstałych w wyniku działalności górniczej i składowania odpadów.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Jednym z wielu pozytywnych aspektów realizacji Strategii ZIT jest ogólna poprawa jakości gleb i zasobów naturalnych. Oddziaływanie pozytywne osiągnięte zostanie głównie poprzez redukcję zapotrzebowania na kopalne źródła energii poprzez dywersyfikację lokalnych źródeł ciepła oraz ograniczenie energochłonności obiektów. Ponadto ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza będących głównie skutkiem spalania paliw kopalnych oraz paliw płynnych (głównie związków siarki, benzo(a)pirenu, oraz związków azotu), także pozytywnie wpłynie na jakość gleb.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania realizacji Strategii ZIT na gleby i surowce naturalne.

Prognoza nie analizuje pod kątem oddziaływania na gleby i surowce naturalne działań dotyczących modernizacji, wymiany instalacji lub źródła zasilania ogrzewania w istniejących instalacjach oraz działań promocyjnych lub związanych z wymianą oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej. Działania te nie będą w żaden sposób wpływać na stan środowiska glebowego oraz surowce naturalne.

Działania kompensujące i minimalizujące powinny głównie opierać się na wyborze odpowiedniej lokalizacji przedsięwzięcia, tak aby nie zajmować obszarów cennych przyrodniczo, nieprzekształconych, a także gleb o wysokich walorach rolniczych. Dokładna rekomendacja działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji o określonej lokalizacji konieczna będzie do wskazania na etapie przygotowania ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych działań. Dodatkowo warto zaznaczyć, że obszary towarzyszące planowanym inwestycjom powinny być tak zaplanowane aby pełniły funkcję zielonej infrastruktury. Na etapie prowadzenia prac budowlanych należy pamiętać o ochronie zasobów surowców mineralnych poprzez stosowanie optymalnych i oszczędnych technologii.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Potencjalnym niekorzystnym oddziaływaniem budowy zbiorników retencyjnych na powierzchnię ziemi, mogą być uciążliwości związane z przekształceniem powierzchni ziemi w miejscu prowadzonych robót. Jednak te przekształcenia będą krótkotrwałe i chwilowe, o charakterze lokalnym. Po zakończeniu robót teren zostanie uporządkowany i odtworzona zostanie struktura powierzchni ziemi.

Długofalowym skutkiem projektowania działań zwiększających retencję zlewni MOF Miasta Północy jest ochrona przed suszą i poprawa jakości gleb w regionie. Nie przewiduje się zatem negatywnego wpływu tychże działań na gleby.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Prognozowane pozytywne oddziaływania na gleby związane będą z ograniczeniem z jednej strony masy odpadów składowanych, a także zwiększeniem dostępności infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów (PSZOK) oraz z prowadzeniem działań informacyjnych i upowszechniających wiedzę dotyczącą prawidłowego postępowania z odpadami.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gleby, powierzchnię ziemi i zasoby naturalne projektowanych prac modernizacyjnych instalacji do przetwarzania odpadów, ponieważ będą one zachodzić na terenach już przekształconych w tym kierunku i z zachowaniem odpowiednich norm w zakresie ochrony środowiska.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Działania infrastrukturalne w zakresie rozbudowy i modernizacji urządzeń sieciowych może wiązać się z negatywnym oddziaływaniem tych czynności na powierzchnię ziemi i glebę.

Możliwe negatywne oddziaływanie związane będzie z realizacją przedsięwzięć opartych na zajmowaniu przestrzeni w trakcie robót budowlanych, które wiąże się z zabudowaniem powierzchni ziemi oraz związanym z tym usuwaniem wierzchnich warstw gleby.

Inne niepożądane oddziaływania związane z realizacją Strategii ZIT to powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobywania surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych. Negatywne oddziaływanie na gleby powoduje również infiltracja różnego rodzaju zanieczyszczeń na etapie budowy. Potencjalne uciążliwości dla środowiska glebowego jednak ustaną po zakończeniu prac budowlanych. Będą zatem krótkotrwałe, chwilowe, nieznaczne i odwracalne.

W celu ograniczenia lokalnych negatywnych oddziaływań na powierzchnię ziemi rekomenduje się wybór lokalizacji przedsięwzięcia, tak aby nie zajmować obszarów cennych przyrodniczo, nieprzekształconych, a także gleb o wysokich walorach rolniczych. Dokładna rekomendacja działań minimalizujących dla poszczególnych inwestycji o określonej lokalizacji konieczna będzie do wskazania na etapie przygotowania ocen oddziaływania na środowisko poszczególnych działań. Dodatkowo warto zaznaczyć, że obszary towarzyszące planowanym inwestycjom powinny być tak zaplanowane aby pełniły funkcję zielonej infrastruktury. Na etapie prowadzenia prac budowlanych należy pamiętać o ochronie zasobów surowców mineralnych poprzez stosowanie optymalnych i oszczędnych technologii.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Działania zaproponowane w Strategii ZIT w sposób bezpośredni nie wpłyną na poprawę jakości gleb, degradację powierzchni ziemi oraz zachowanie zasobów naturalnych jednakże odpowiednio przeprowadzone inwestycje w ramach poszczególnych projektów w dalszej perspektywie w niewielkim stopniu mogą przyczynić się do ograniczenia wpływu infrastruktury liniowej na środowisko glebowe obszaru objętego opracowaniem. Pośredni wpływ na ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do gleb (w szczególności związków siarki azotu) będą miały wszystkie zadania zmierzające do zmodernizowania infrastruktury drogowej, wprowadzenie transportu niskoemisyjnego oraz zmniejszenie przewozów indywidualnych na drogach. Wpływ wystąpi poprzez poprawę jakości powietrza, która z kolei prowadzi do ograniczenia przedostawania się wraz z opadem mokrym i suchym zanieczyszczeń do gleb. W związku z tym należy założyć, że w perspektywie długoterminowej realizacja celów i kierunków działań w sposób pośredni przyczyni się do nieznacznej poprawy stanu gleb na terenie MOF.

Realizacja Strategii ZIT będzie wywierała potencjalny negatywny wpływ na gleby, powierzchnię ziemi oraz zasoby naturalne. Oddziaływania na gleby i powierzchnię ziemi związane będą głównie z zajmowaniem pewnych powierzchni terenu i ingerencją w podłoże podczas prowadzonych robót. Oddziaływanie na zasoby naturalne będzie wiązało się ze zwiększonym zapotrzebowaniem głównie na surowce skalne, a co za tym idzie koniecznością ich eksploatacji.

Realizacja działań w zakresie budowy nowych odcinków ciągów komunikacyjnych spowoduje lokalne zmiany w ukształtowaniu terenów na skutek wykopów czy budowy nasypów. W konsekwencji zajęcia nowych terenów pod inwestycje, uszczupleniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna, a część gruntów zostanie wyłączona z produkcji rolnej. Będzie to dotyczyło przede wszystkim budowy nowych dróg, obiektów infrastruktury transportu publicznego oraz ścieżek rowerowych. Należy się liczyć również z możliwością zniszczenia pewnych powierzchni, które zostaną zajęte dla potrzeb zorganizowania zaplecza budowy, w tym gromadzenia materiałów, kruszyw, odpadów, placów postojowych dla maszyn i środków transportu czy wykonania tymczasowych dróg, parkingów i placów manewrowych obsługujących teren budowy. Będą to oddziaływania o charakterze chwilowym (po zakończeniu prac budowlanych teren powinien zostać przywrócony do stanu pierwotnego). Na etapie budowy ryzyko wystąpienia zanieczyszczeń jest niewielkie pod warunkiem odpowiedniego serwisowania i utrzymywania właściwego stanu technicznego sprzętu oraz zapewnienia odpowiednich warunków szczelności podłoża na terenach gdzie przewiduje się place postojowe dla maszyn i środków transportu. W trakcie eksploatacji największy wpływ na gleby wystąpi przy inwestycjach drogowych. W przypadku eksploatacji dróg istotne znaczenie może mieć stosowanie na jezdniach soli w okresie zimowym. Sól spływająca z dróg wraz z wodami opadowymi będzie przenikać do gleb.

Potencjalne negatywne oddziaływania na środowisko glebowe można podzielić na etap budowy oraz eksploatacji danego obiektu. Na etapie realizacji inwestycji niekorzystne oddziaływanie wiąże się z koniecznością usunięcia pokrywy glebowej pod budowę lub rozbudowę ciągów komunikacyjnych lub infrastruktury towarzyszącej jak również zorganizowania zaplecza budowy, w tym składowania materiałów, kruszyw, odpadów, placów postojowych dla maszyn. Ponadto istnieje ryzyko wycieku substancji ropopochodnych z maszyn budowlanych oraz obsługujących budowy samochodów, które mogą przedostać się do gleby. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały.

Rekomendacje działań minimalizujących negatywne oddziaływanie

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływanie na gleby, powierzchnię ziemi i zasoby naturalne należą:

- o stosowanie odpowiedniego systemu odwodnienia, uniemożliwiającego przedostanie się szkodliwych substancji do gleb;
- o nasadzenia wzdłuż dróg pasów zieleni izolacyjnej wielopiętrowej, składającej się z odpowiednich gatunków krzewów i drzew liściastych i iglastych zimozielonych;
- o ograniczenie do minimum zasilania środkami zimowego utrzymania dróg;
- o zastosowanie materiałów, które umożliwią chociaż częściowe przesiąkanie wody do gruntu (w przypadku chodników, ścieżek rowerowych, itp.);
- o rozsądne wykorzystywanie materiałów budowlanych;
- o eksploatacja kruszywa z istniejących złóż;
- o powtórne wykorzystanie odpadów;
- o unikanie zbędnego przekształcenia rzeźby terenu.

8.4. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE I ZMIANY KLIMATU

Zgodnie z danymi przedstawionymi w tabeli nr 27, ewentualny negatywny wpływ planowanych działań na stan powietrza atmosferycznego może być związany z etapem budowy/modernizacji i wynikać może z pracy maszyn budowlanych, a także transportu materiałów budowlanych oraz elementów konstrukcyjnych. Prognozuje się bezpośredni, chwilowy, krótkotrwały wpływ działań ujętych w Strategii ZIT na stan powietrza, niemniej oddziaływanie to będzie nieznaczne i możliwe to rewaloryzacji. W znacznej mierze jednak, zamierzenia inwestycyjne ujęte projektowanym dokumencie mają na celu poprawę stanu powietrza w wyniku ograniczenia zużycia energii finalnej, redukcji emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz wzrostu udziału energii odnawialnej w całkowitym bilansie energetycznym Miasta.

Zmiany klimatu

Ochrona przed zmianami klimatycznymi możliwa jest w przypadku stosowania rozwiązań prowadzących do ograniczenia emisji CO₂ do atmosfery poprzez m.in. zmniejszenie energochłonności produkcji, zmniejszenie zużycia energii cieplnej i elektrycznej oraz zmiany w sposobach i strukturze pozyskiwania energii. Jednocześnie w Strategii ZIT nie zidentyfikowano takich kierunków działań, których realizacja mogłaby negatywnie oddziaływać na warunki przewietrzania miasta i pogłębiać powstawanie miejskiej wyspy ciepła. Kierunki działań ujęte w Strategii ZIT nie przewidują również budowy na analizowanym terenie obiektów o znacznych gabarytach, które byłyby realizowane na terenach otwartych o istotnym znaczeniu dla przewietrzania miast. Działania podejmowane w ramach Strategii nie będą również wpływały na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. Wskazane w analizowanym dokumencie przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, jak również możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem wykorzystania OZE oraz wytwarzania energii w kogeneracji, zabezpieczają należyte potraktowanie zagadnień związanych z redukcją emisji

zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery oraz ochrony klimatu. Ponadto, zaplanowane zwiększanie zdolności retencyjnej terenu przyczyni się łagodzenia gwałtownych zmian klimatu (zjawiska suszy i powodzi). Dlatego też należy stwierdzić, że realizacja zapisów Strategii ZIT nie będzie oddziaływać negatywnie na klimat lokalny, a jednocześnie przyczyni się do realizacji *Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*.

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Na etapie budowy wystąpi emisja substancji powodujących zanieczyszczenie powietrza z pracy urządzeń i maszyn budowlanych oraz wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych na sąsiadujących ulicach spowodowany objazdami i ruchem związanym z dowozem materiałów.

Źródłem emisji na terenie budowy będą maszyny budowlane, pojazdy ciężarowe wyposażone w silniki wysokoprężne. Główne zanieczyszczenia emitowane podczas pracy silników wysokoprężnych to: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory i pył zawieszony.

Emisja substancji powodujących zanieczyszczenie powietrza z pracy urządzeń i maszyn budowlanych jest stosunkowo niewielka i obejmuje swym zasięgiem teren budowy. Zanieczyszczenia powietrza powstające w trakcie prac budowlanych nie wpłyną w istotny sposób i nie pogorszą trwale stanu powietrza w rejonie planowanego przedsięwzięcia.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Ewentualne oddziaływanie przedsięwzięcia na powietrze może wynikać z pracy sprzętu budowlanego i transportowego. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, niezauważalne i odwracalne.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Ewentualne oddziaływanie przedsięwzięcia na powietrze może wynikać z pracy sprzętu budowlanego i transportowego. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, niezauważalne i odwracalne.

Ponadto, należy zauważyć, że realizacja działań z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków będzie miała pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego. Przejawiać się to będzie ograniczeniem emisji dwutlenku węgla (CO₂) oraz pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu, związków siarki, azotu oraz innych substancji powstających w efekcie spalania paliw stałych oraz płynnych. Obniżenie ładunku emisji substancji do powietrza możliwe będzie przede wszystkim przez realizację inwestycji podnoszących efektywność energetyczną w budynkach użyteczności publicznej, handlowo-usługowych i budynkach mieszkalnych, modernizację systemów grzewczych i produkcji energii, stosowanie alternatywnych paliw i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Ewentualne oddziaływanie przedsięwzięcia na powietrze może wynikać z pracy sprzętu budowlanego i transportowego. Będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, niezauważalne i odwracalne.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Realizacja celów Strategii ZIT w zakresie gospodarki odpadami będzie wpływać pozytywnie na jakość powietrza ze względu na poprawę funkcjonowania instalacji przetwarzania odpadów, a także poprawę funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami w regionie, m.in. ze względu na większą dostępność PSZOK, co pozwoli ograniczyć proceder nielegalnego spalania odpadów. Dodatkowe aspekty to minimalizacja powstawania odpadów, zmniejszenie zużycia zasobów i energii pierwotnej, które przyczynią się na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Możliwe negatywne oddziaływanie planowanych działań na stan powietrza wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza w trakcie modernizacji instalacji. Jednak emisja ta nie powinna wpłynąć istotnie na stan jakości powietrza. Oddziaływanie inwestycji w trakcie budowy będzie bezpośrednie, krótkotrwałe, ograniczone do terenu budowy oraz tras dojazdowych maszyn.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Na etapie budowy wystąpi emisja substancji powodujących zanieczyszczenie powietrza z pracy urządzeń i maszyn budowlanych oraz wzrost zanieczyszczeń komunikacyjnych na sąsiadujących ulicach spowodowany objazdami i ruchem związanym z dowozem materiałów.

Źródłem emisji na terenie budowy będą maszyny budowlane, pojazdy ciężarowe wyposażone w silniki wysokoprężne. Główne zanieczyszczenia emitowane podczas pracy silników wysokoprężnych to: tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory i pył zawieszony.

Emisja substancji powodujących zanieczyszczenie powietrza z pracy urządzeń i maszyn budowlanych jest stosunkowo niewielka i obejmuje swym zasięgiem teren budowy. Zanieczyszczenia powietrza powstające w trakcie prac budowlanych nie wpłyną w istotny sposób i nie pogorszą trwale stanu powietrza w rejonie planowanego przedsięwzięcia.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Poziom zanieczyszczenia powietrza zależy od natężenia ruchu, jego płynności oraz udziału samochodów ciężarowych w całym strumieniu pojazdów. Ponadnormatywne zanieczyszczenie powietrza związane z emisją z transportu zauważalne jest głównie w miejscach wysokiego natężenia ruchu powodującego zatory, co wpływa na mniej efektywne spalanie paliw w pojazdach. Zadania zaproponowane do realizacji w ramach Strategii ZIT przyczyniać się będą do redukcji tych niekorzystnych zjawisk. Działania inwestycyjne powinny przyczynić się do upłynnienia ruchu w wyniku rozbudowy dróg wymagających poprawy parametrów technicznych.

Wynikiem rozbudowy dróg, a także ich modernizacji będzie podwyższenie ich standardu i parametrów technicznych oraz eksploatacyjnych, co przełoży się na wzrost przepustowości tych odcinków. Polepszona płynność ruchu będzie wpływać na zmniejszenie zużycia paliw i emisji zanieczyszczeń.

Na poziomie poszczególnych gmin zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z transportu będzie możliwe dzięki rozwojowi ścieżek rowerowych i ciągów pieszych. Prognozowane jest zwiększenie udziału podróży rowerem i rezygnacji z korzystania z samochodów, w szczególności na krótkich odcinkach.

W związku z tym, że zasady zrównoważonego rozwoju zostały uwzględnione w projekcie Strategii ZIT, negatywne oddziaływania na powietrze i klimat będą charakteryzowały się krótkotrwałością i będą

dotyczyły głównie czasu trwania prac budowlanych związanych z budową, rozbudową czy modernizacją poszczególnych ciągów.

Nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na jakość powietrza, a wszystkie podejmowane działania zaprojektowane w Strategii w dłuższej perspektywie będą pozytywnie oddziaływać na ten komponent środowiska.

8.5. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT AKUSTYCZNY

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Emisja hałasu w trakcie realizacji działań wynikać będzie z pracy sprzętu budowlanego oraz z transportu materiałów rozbiórkowych i budowlanych. Będzie to hałas okresowy – krótkotrwały, nie podlegający normowaniu.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Emisja hałasu w trakcie realizacji działań wynikać będzie z pracy sprzętu budowlanego oraz z transportu materiałów rozbiórkowych i budowlanych. Będzie to hałas okresowy – krótkotrwały, nie podlegający normowaniu.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Emisja hałasu w trakcie realizacji działań wynikać będzie z pracy sprzętu budowlanego oraz z transportu materiałów rozbiórkowych i budowlanych. Będzie to hałas okresowy – krótkotrwały, nie podlegający normowaniu.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Emisja hałasu w trakcie realizacji działań inwestycyjnych wynikać będzie z pracy sprzętu budowlanego oraz z transportu materiałów budowlanych. Będzie to hałas okresowy – krótkotrwały, nie podlegający normowaniu.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Emisja hałasu w trakcie realizacji działań wynikać będzie z pracy sprzętu budowlanego oraz z transportu materiałów rozbiórkowych i budowlanych. Będzie to hałas okresowy – krótkotrwały, nie podlegający normowaniu.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Emisja hałasu w trakcie realizacji działań wynikać będzie z pracy sprzętu budowlanego oraz z transportu materiałów rozbiórkowych i budowlanych. Będzie to hałas okresowy – krótkotrwały, nie podlegający normowaniu.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Działania zaproponowane w projektowanym dokumencie będą zmierzać w pierwszej kolejności do poprawy jakości nawierzchni drogowych oraz upłynnienia ruchu. Wszystkie te działania wpłyną na poprawę jakości klimatu akustycznego w najbliższej okolicy dróg. Pozytywnych oddziaływań powinniśmy się również spodziewać w miejscowościach, dla których realizowane będą ścieżki rowerowe. Należy przy tym jednak pamiętać, że w obrębie nowych inwestycji poziomy dopuszczalnego hałasu dla poszczególnych stref muszą zostać dotrzymane lub minimalizowane rozwiązaniami technicznymi i organizacyjnymi. W związku z powyższym wskazane jest pozostawienie pasów wolnych od zabudowy pod lokalizację ekranów akustycznych o ile ich realizacja będzie konieczna. W drugiej kolejności nieznacznej poprawy stanu klimatu akustycznego należy spodziewać się w przypadku wymiany starego taboru komunikacji zbiorowej na nowe proekologiczne (np. wykorzystującego napęd elektryczny).

Negatywne oddziaływanie na klimat akustyczny związane będzie z etapem budowy, rozbudowy lub modernizacji poszczególnych ciągów komunikacyjnych. Oddziaływania te będą krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu fazy realizacyjnej. Wobec powyższego na tym etapie prognozuje się, że negatywne oddziaływania związane z realizacją Strategii wystąpią głównie na etapie realizacji konkretnych działań i charakteryzować się będą krótkotrwałością.

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania na klimat akustyczny należą:

- o działania w miejscu generowania hałasu (działania zarządzającego oraz użytkowników):
 - związane z pojazdem (konstrukcja pojazdu, stan taboru);
 - związane z infrastrukturą (konstrukcja, stan techniczny, rozwiązania sytuacyjne i wysokościowe);
 - stosowanie elementów organizacji ruchu ograniczających prędkość i podnoszących płynność ruchu drogowego (sterowanie ruchem, ograniczenie sygnałów dźwiękowych, ronda, bramy wjazdowe do terenów zabudowanych, wyspy odginające pasy ruchu, azyle na przejściach dla pieszych);
 - stosowanie podkładów pochłaniających i nawierzchni ograniczających hałas oraz drgania zwłaszcza w pobliżu zabudowy mieszkaniowej;
 - stosowanie mat wibroizolacyjnych dla ograniczenia nadmiernego hałasu i drgań lub innych systemów ograniczających hałas;
- o działania na drodze od miejsca powstawania hałasu do odbiornika:
 - ekrany akustyczne;
 - wały ziemne;
 - integracja różnorodnych form ochrony akustycznej (np. wał ziemny i ekran akustyczny);
 - pasy zieleni przydrożnej i izolacyjnej;
 - zmiana funkcji budynków;
 - stosowanie izolacji akustycznej ścian budynków.

8.6. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Pozytywne oddziaływanie działań podjętych w ramach Strategii ZIT dotyczyć będzie poprawy walorów krajobrazowych, wynikających z modernizacji infrastruktury technicznej, zabudowy oraz poprawy walorów estetycznych przestrzeni publicznej. Realizacja wyznaczonych w ramach opracowania celów strategicznych zwiększy konkurencyjność obszaru, Kierunki działań ujęte w projekcie Strategii ZIT nie będą powodowały zmiany przeznaczenia terenów. Będą one realizowane na obszarach już zurbanizowanych i przekształconych. Wyznaczając kierunki rozwojowe należy brać pod uwagę potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych w myśl zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji z dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. nr 14, poz. 98).

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Działania z zakresu budowy i modernizacji budynków na terenie MOF będą prowadzone zgodnie z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ze starannością i zachowaniem walorów krajobrazowych regionu. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów Strategii na krajobraz regionu.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Działania te mają na celu poprawę walorów turystycznych i krajobrazowych regionu. Wykorzystywać będą istniejący potencjał terenu, promując tym samym jego atuty. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów Strategii ZIT na krajobraz. Dążenie do poprawy estetyki ładu przestrzennego spowoduje wzrost atrakcyjności MOF Miasta Północy.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Strategia ZIT nie zakłada realizacji inwestycji wpływających negatywnie na walory krajobrazowe tj. turbiny wiatrowe, farmy fotowoltaiczne.

Na ochronę krajobrazu i zachowanie jego regionalnego charakteru pośrednio będzie wpływać głównie działanie polegające na termomodernizacji o ile realizowane będzie ze starannością i zachowaniem walorów krajobrazowych regionu. Istotne będzie zachowanie skali i charakteru zabudowy. Stworzy to możliwość harmonijnego zagospodarowania całego obszaru, co korzystnie wpłynie na walory krajobrazowe. Ponadto podnoszenie świadomości społecznej w zakresie ochrony środowiska, jak również obniżenie tzw. „niskiej emisji” pośrednio przyczyni się do poprawy walorów krajobrazowych.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Ewentualny negatywny wpływ na krajobraz związany jest z obecnością maszyn, urządzeń budowlanych, środków transportu oraz materiałów wykorzystywanych w trakcie budowy. Zbiorniki do retencjonowania wód powinny zostać zaprojektowane w sposób niezakłócający ład przestrzenny i krajobraz. Optymalnym rozwiązaniem byłoby połączenie tych zbiorników z lokalizacją miejsc rekreacji, jeżeli warunki gruntowo-

wodne na to pozwolą. Wówczas realizacja tych działań przyczyni się do wzrostu walorów krajobrazowych terenu.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Działania dotyczące gospodarki odpadami przewidziane do realizacji w ramach Strategii ZIT dotyczyć będą terenów zurbanizowanych. Ewentualny negatywny wpływ na krajobraz związany jest z obecnością maszyn, urządzeń budowlanych, środków transportu oraz materiałów wykorzystywanych w trakcie budowy.

Po zrealizowaniu inwestycji teren zostanie przywrócony do stanu jak najbardziej przypominającego sprzed inwestycji.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Krajobraz zostanie zaburzony poprzez prowadzone prace budowlane obecność maszyn, urządzeń, środków transportu oraz materiałów wykorzystywanych w trakcie budowy.

Po zrealizowaniu inwestycji teren zostanie przywrócony do stanu jak najbardziej przypominającego sprzed inwestycji.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Oddziaływania na krajobraz infrastruktury transportowej oceniane są często subiektywnie, należy przy tym brać pod uwagę istniejące struktury transportowe. Oddziaływania wynikające z realizacji Strategii ZIT w obrębie istniejących ciągów komunikacyjnych pod względem wizualnym będą wzmocnione, jednak ich siła nie będzie aż tak znaczna, jak w przypadku budowania nowej infrastruktury na terenie dotychczas nieprzekształconym. Strategia ZIT zakłada w znacznej mierze modernizację lub przebudowę istniejącej infrastruktury w związku z tym zmiany w krajobrazie nie będą istotne. Planowane działania w pewnym sensie winny przyczynić się do uporządkowania struktur krajobrazowych w związku z wymianą tych elementów infrastruktury, które są mocno wyeksploatowane, w wyniku tego ujednolicone powinny zostać nawierzchnie dróg, ale także wymianie lub uzupełnieniu podlegać będą elementy infrastruktury towarzyszącej drogom, takie jak latarnie czy zieleń przyuliczna.

Ewentualne negatywne oddziaływanie może polegać na lokalizacji infrastruktury wielkich gabarytów, która ze względu na swoją wysokość lub rozmiar może stanowić dominantę przestrzenną.

Oddziaływania te będą zauważalne zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji. Będą one związane z pojawieniem się w przestrzeni nowych obiektów kubaturowych i infrastrukturalnych, zmianą ukształtowania terenu, a także ewentualnym usunięciem drzew i krzewów przydrożnych.

Pośrednio zaplanowane działania zmierzają będą do swego rodzaju uporządkowania terenów otwartych dzięki zapewnieniu spójności miejskich sieci komunikacyjnych z połączeniami regionalnymi.

8.7. ODDZIAŁYWANIE NA DZIEDZICTWO KULTUROWE, ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz handlowo-usługowego, a także dostępności budynków publicznych bezsprzecznie wpłynie pozytywnie na wzrost atrakcyjności terenu ze względu na dostępność dóbr materialnych.

Prowadzone działania będą prowadzone z zachowaniem zasad kształtowania przestrzeni publicznej, zgodnie z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Przy realizacji działań zostanie uwzględniony dotychczasowy układ architektoniczny terenu, a roboty będą prowadzone w obiektach, które nie są objęte ochroną konserwatorską.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanych działań na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne, ze względu na lokalizację poza obszarami i obiektami objętymi ochroną konserwatora zabytków.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Ewentualne pozytywne oddziaływanie będzie pośrednie i wtórne związane z podniesieniem wartości dóbr materialnych, w tym w szczególności wartości rynkowej budynków mieszkalnych, w obrębie których zostanie przeprowadzona termomodernizacja i/lub wymiana systemów grzewczych. Zmniejszenie emisyjności i energochłonności zabudowy pozytywnie wpływa na wizerunek miasta promującego ekologiczne rozwiązania i dbającego o środowisko naturalne. Pośredni pozytywny wpływ na stan zabytków, będzie miała poprawa stanu powietrza atmosferycznego. Pozwoli to ograniczyć osiadanie zanieczyszczeń, w szczególności pyłów, na powierzchniach elewacji i elementach obiektów i budowli zabytkowych.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

Nie przewiduje się oddziaływania projektowanych działań na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne, ze względu na lokalizację poza obszarami i obiektami objętymi ochroną konserwatora zabytków.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Nie prognozuje się istotnych pozytywnych oddziaływań na zabytki oraz dobra materialne w efekcie realizacji projektu Strategii ZIT. Projektowane inwestycje realizowane będą w istniejących zakładach zagospodarowania odpadów lub ich najbliższym sąsiedztwie.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Nie przewiduje się oddziaływania przedsięwzięcia na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne, ze względu na lokalizację przedsięwzięcia poza obszarami i obiektami objętymi ochroną konserwatora zabytków.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Wpływ ustaleń projektu Strategii ZIT na dobra materialne można określić jako pozytywny. Przede wszystkim pozytywny wpływ będą miały wszelkie inwestycje drogowe gdyż poprawa systemu transportowego (uzupełnienia brakujących odcinków, poprawa spójności) zwykle przyczynia się do wzrostu gospodarczego. Dodatkowo wszelkie działania związane z podniesieniem konkurencyjności systemu komunikacji zbiorowej również przyczyni się wzmocnienie tego typu oddziaływań zarówno w zakresie wartości firm świadczących usługi, ale także dostępności nowych terenów z ośrodkami miejskimi (wzrost wartości nieruchomości). Szczególnie istotne wydaje się być tutaj skrócenie czasu przejazdu i poprawa komfortu podróżowania w obrębie MOF, ale także usprawnienie dla podróżowania poza granicami regionu, a tym samym podniesieniu spójności gospodarczej, przestrzennej i społecznej.

8.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE CZŁOWIEKA

Założeniem projektu Strategii ZIT jest poprawa jakości życia mieszkańców MOF Miasta Północy. Realizacja kierunków działań wyznaczonych w ramach projektowanego dokumentu przyczyni się do zwiększenia dostępności infrastruktury technicznej spełniającej wymagania ochrony środowiska, poprawy dostępności miejsc rekreacji i turystyki, a także wpłynie pośrednio na krajobraz i klimat obszaru.

Potencjalne negatywne oddziaływania na mieszkańców regionu związane będą przede wszystkim z fazą realizacji inwestycji i towarzyszącym im uciążliwościom w postaci hałasu, zwiększonego ruchu pojazdów, zapylenia. Oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i krótkotrwały. Wspomniane oddziaływania negatywne można w znacznej mierze minimalizować i ograniczać poprzez, m.in. wprowadzanie zabezpieczeń, a także organizację pracy.

Nie prognozuje się, aby eksploatacja zaplanowanych inwestycji w istotny sposób mogła negatywnie wpływać na zdrowie i życie mieszkańców.

I. DZIAŁANIA INFRASTRUKTURALNE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ NOWYCH OBIEKTÓW BUDYNKÓW MIESZKALNYCH, HANDLOWO-USŁUGOWYCH, UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

Nie stwierdzono bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia na życie i zdrowie ludzkie. Pośrednio poprawa dostępności mieszkań wpłynie pozytywnie na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców, a tym samym komfort mieszkańców MOF.

Ewentualne uciążliwości dla zdrowia człowieka mogą być związane z wykonywaniem prac budowlanych. Jednak przy zastosowaniu przepisów i norm w zakresie BHP, uciążliwości nie będą wywierały skutków dla zdrowia mieszkańców MOF.

II. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE W ZAKRESIE TURYSTYKI I REKREACJI

Obecność miejsc do uprawiania sportu i turystyki jest niezwykle istotna, ponieważ pozwala mieszkańcom zadbać o kondycję fizyczną i psychiczną.

Ewentualne uciążliwości dla zdrowia człowieka mogą być związane z wykonywaniem prac budowlanych. Jednak przy zastosowaniu przepisów i norm w zakresie BHP, uciążliwości nie będą wywierały skutków dla zdrowia mieszkańców MOF.

Mając na uwadze powyższe nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów Strategii ZIT na zdrowie człowieka.

III. DZIAŁANIA INWESTYCYJNE Z ZAKRESU POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ, OBEJMUJĄCEJ TERMOMODERNIZACJĘ BUDYNKÓW, MONTAŻ INSTALACJI OZE.

Nie stwierdzono bezpośredniego oddziaływania przedsięwzięcia na życie i zdrowie ludzkie. Pośrednio poprawa efektywności energetycznej budynków i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii wpłynie pozytywnie na stan powietrza, a tym samym stan zdrowia mieszkańców MOF.

Ewentualne uciążliwości dla zdrowia człowieka mogą być związane z wykonywaniem prac budowlanych. Jednak przy zastosowaniu przepisów i norm w zakresie BHP, uciążliwości nie będą wywierały skutków dla zdrowia mieszkańców MOF.

IV. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POPRAWY RETENCJI NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY.

W perspektywie długoterminowej zadbanie o retencję wód na analizowanym obszarze przyczyni się do poprawy komfortu życia mieszkańców regionu, ze względu na przeciwdziałanie zjawiskom powodzi i suszy.

Potencjalne negatywne oddziaływania zaś może być związane z fazą robót budowlanych i towarzyszącym im uciążliwościom w postaci hałasu, zwiększonego ruchu pojazdów, zapylenia. Oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i krótkotrwały. Wspomniane oddziaływania negatywne można w znacznej mierze minimalizować i ograniczać poprzez, m.in. wprowadzanie zabezpieczeń, a także organizację pracy.

V. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ODPADAMI.

Założeniem projektu Strategii ZIT jest poprawa funkcjonowania systemu gospodarki odpadami w regionie, poprawa standardu bezpieczeństwa mieszkańców, a także jakości ich życia. Zapewnienie odpowiednich metod przetwarzania odpadów, w nowoczesnych instalacjach, pozwala na utrzymanie i podniesienie niektórych parametrów środowiska.

Potencjalne negatywne oddziaływania na mieszkańców regionu związane będą przede wszystkim z fazą realizacji inwestycji i towarzyszącym im uciążliwościom w postaci hałasu, zwiększonego ruchu pojazdów, zapylenia. Oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i krótkotrwały. Wspomniane oddziaływania negatywne można w znacznej mierze minimalizować i ograniczać poprzez, m.in. wprowadzanie zabezpieczeń, a także organizację pracy.

VI. DZIAŁANIA Z ZAKRESU INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ OBEJMUJĄCE ROZBUDOWĘ ISTNIEJĄCYCH SIECI, A TAKŻE PRZYŁĄCZANIA DO SIECI NOWYCH TERENÓW

Ewentualne uciążliwości dla zdrowia człowieka mogą być związane z wykonywaniem prac budowlanych. Jednak przy zastosowaniu przepisów i norm w zakresie BHP, uciążliwości nie będą wywierały skutków dla zdrowia mieszkańców MOF.

Do pozytywnych skutków projektowanych działań jest poprawa dostępności sieci kanalizacyjnej i wyciągowej dla mieszkańców MOF.

VII. DZIAŁANIA Z ZAKRESU ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU NA TERENIE MOF MIASTA PÓŁNOCY, OBEJMUJĄCE ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTU ZBIOROWEGO, A TAKŻE MODERNIZACJĘ SIECI DRÓG.

Pozytywne oddziaływania na ludzi związane będą z realizacją inwestycji w szczególności uwzględniające poprawę jakości, przepustowości i płynności ruchu w obrębie dróg, poprawę jakości transportu publicznego oraz zwiększenie bezpieczeństwa rowerzystów i pieszych przez budowę ciągów pieszych i rowerowych.

Pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców MOF dotyczyć będzie wszystkich zadań zaplanowanych do realizacji, ponieważ przyczynią się one do poprawy jakości powietrza. Obniżenie emisji zanieczyszczeń gazowych, pyłowych oraz metali ciężkich pochodzących z transportu do powietrza będzie pozytywnie oddziaływać na stan aerosanitarny w szczególności w ośrodkach miejskich. Pozytywnym aspektem realizacji działań będzie również wzrost potencjału przedsiębiorczości gospodarki poprzez poprawę dostępności i rozbudowę połączeń drogowych wpływających zarówno na zwiększenie atrakcyjności poszczególnych lokalizacji jak i dostępności dla potencjalnych pracowników. Przewiduje się przez to ogólną poprawę finansową mieszkańców.

Polepszenie warunków życia mieszkańców MOF nastąpi jednak głównie w wyniku poprawy jakości komunikacji zbiorowej, jej dostępności, poprawie warunków podróżowania (wymiana taboru), skrócenia czasu podróży oraz poprawie bezpieczeństwa.

Realizacja Strategii ZIT może negatywnie wpływać na zdrowie ludzi i jakość ich życia. Dotyczyć to będzie osób zamieszkujących w sąsiedztwie planowanych do realizacji konkretnych inwestycji. Negatywne oddziaływania odznaczać się będą głównie poprzez zwiększony hałas oraz zanieczyszczenia powietrza związane z budową i modernizacją układów komunikacyjnych, nasilonym ruchem samochodów oraz innymi pracami budowlanymi. W celu zminimalizowania powyższych negatywnych oddziaływań należy dobrać i zastosować odpowiednie zabiegi techniczno-projektowe. Należy przy tym, zaznaczyć, że realizacji dużych inwestycji infrastrukturalnych zawsze przypisane są tego typu narażenia i mają one zwykle charakter chwilowy i krótkotrwały.

Do najważniejszych środków zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania na ludzi należą:

- ograniczanie emisji zanieczyszczeń na terenach zabudowy mieszkaniowej lub długotrwałego pobytu ludzi;
- ograniczenie robót budowlanych do pory dziennej w obrębie zabudowy mieszkaniowej;
- prowadzenie inwestycji z udziałem społeczeństwa.
- stosowanie działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na poszczególne komponenty będzie mieć również pozytywny wpływ na jakość życia i zdrowie ludzi.

8.9. ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE

Oddziaływania skumulowane definiowane są jako zmiany w środowisku wywołane wpływem proponowanych działań, w połączeniu z innymi oddziaływaniami obecnymi w przestrzeni i oddziaływaniami będącymi wynikiem realizacji dokumentów strategicznych przewidzianych w przyszłości. Siła, zasięg oraz charakter oddziaływania skumulowanego i powodowane nim zmiany w środowisku zależą od rodzaju inwestycji, miejsca jej lokalizacji oraz skali i czasu trwania tego wpływu.

Etap realizacji poszczególnych inwestycji może być źródłem oddziaływań skumulowanych, w przypadku lokalizowania inwestycji na tym samym obszarze.

Mając na względzie, iż inwestycje zostały zaplanowane w większości przypadków na terenie już na terenach zurbanizowanych nie przewiduje się, aby oddziaływania skumulowane były istotne.

9. ANALIZA I OCENA WPŁYWU USTALEŃ WYBRANYCH DZIAŁAŃ UJĘTYCH W STRATEGII NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Przy sporządzaniu niniejszej prognozy przyjęto podstawowe założenie, iż projekt Strategii ZIT uwzględnia wszystkie prawne i środowiskowe aspekty zrównoważonego rozwoju. Zapisy ustaleń projektu Strategii ZIT przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych inwestycji na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe lokalizacje nowych inwestycji przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT muszą być ustalane z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących, m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

projektowana Strategia ZIT przewiduje realizację działań, które będą powodować różne oddziaływania na elementy środowiska naturalnego. Niniejsza prognoza nie przewiduje wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, a jedynie możliwe negatywne oddziaływanie. Jednak, czy faktycznie one wystąpią, będzie można jednoznacznie stwierdzić na etapie sporządzania dokumentacji dla konkretnych inwestycji po wyborze lokalizacji i technologii. w niniejszym rozdziale przedstawiono możliwe rozwiązania, które pomogą zminimalizować skutki działań o negatywnym charakterze.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko powinno być ograniczane poprzez stosowanie odpowiednich rozwiązań administracyjnych, organizacyjnych bądź technicznych. Najbardziej efektywne są środki administracyjne, gdyż wiążą się z etapem planowania inwestycji przed przystąpieniem do realizacji. Ponadto, ich stosowanie eliminuje konieczność stosowania kosztownych zabiegów technicznych. Komplementarność do środków administracyjnych wykazują działania organizacyjne.

Negatywne oddziaływanie realizacji inwestycji na środowisko, można minimalizować poprzez wybór najmniej konfliktowych lokalizacji inwestycji.

Warto zaznaczyć, iż znaczenie przy przekształcaniu środowiska mają uwarunkowania lokalne. Ze względu na szeroki zakres walorów przyrodniczych MOF Miasta Północy należy podejmować działania minimalizujące negatywny wpływ na te zasoby, w tym na rośliny i zwierzęta oraz ich siedliska. Z tego względu działania związane z lokalizacją przyszłych inwestycji należy prowadzić w oparciu o dokumenty planistyczne i wybierając warianty najbardziej korzystne dla środowiska. W przypadku konieczności zrealizowania danej inwestycji, ze względu na pozytywne korzyści w perspektywie długookresowej, należy tak prowadzić etap realizacji, aby zminimalizować emisję zanieczyszczeń i hałasu jak również inne uciążliwe oddziaływania. Dotyczy to głównie działań inwestycyjnych takich jak budowa i modernizacja sieci przesyłowych, modernizacja i rozbudowa dróg, termomodernizacja budynków.

Jako przykład działań organizacyjno-administracyjnych można przytoczyć, m. in.:

- przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, wraz z przedstawieniem wariantu możliwie najmniej obciążającego środowisko, a jednocześnie ekonomicznie uzasadnionego, zapewniając wysoki poziom merytoryczny oraz biorąc pod uwagę wszystkie możliwe oddziaływania, zwłaszcza na obszary chronione, florę i faunę;
- egzekwowanie zapisów określonych w decyzjach administracyjnych i przepisach prawnych;
- lokalizowanie inwestycji poza terenami przyrodniczo cennymi;
- przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej na etapie planowania konkretnego przedsięwzięcia (np. w ramach oceny oddziaływania na środowisko) – szczególnie istotne będzie zastosowanie tego działania w przypadku termomodernizacji budynków oraz modernizacji i rozbudowy dróg, jak również rozbudowy urządzeń liniowych;
- uwzględnianie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego przy wyborze lokalizacji i opracowywaniu projektu inwestycji (np. zachowanie terenów zielonych i przyjaznej ludziom przestrzeni publicznej) oraz zachowanie wymogów ochrony krajobrazu;
- dostosowanie terminu przeprowadzania prac budowlanych do okresów lęgowych i rozrodczych zwierząt – nietoperzy oraz gatunków ptaków (jerzyk zwyczajny, wróbel) lub stworzenie siedlisk zastępczych,
- zaplanowanie prac remontowo-budowlanych w sposób minimalizujący niszczenie roślinności, terenów zielonych i krajobrazu oraz uwzględniając wykonywanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, odtworzenie zniszczonych terenów zielonych w sąsiedztwie inwestycji; w przypadku stanowisk roślin chronionych, jeśli nie będzie możliwości lokalizacji inwestycji poza nimi, należy zastosować przenoszenie okazów w inne korzystne miejsce pod nadzorem botanicznym,
- uwzględnianie w pracach budowlanych zabezpieczeń chroniących wody podziemne.

Zabiegi techniczne, mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko należy stosować, gdy nie ma możliwości uniknięcia lokalizacji danej inwestycji na obszarze cennym przyrodniczo. Powinny być one stosowane na etapie budowy, jak i eksploatacji. Wśród zabiegów technicznych, stosowanych podczas realizacji prac można wymienić:

- stosowanie najlepszych dostępnych technik (BAT), pozwalających na ograniczenie negatywnego oddziaływania w trakcie projektowania, budowy i eksploatacji, w tym technologii:
 - niskoemisyjnych, niskoodpadowych, wodooszczędnych i energooszczędnych, ograniczających emisję substancji zanieczyszczających do wód (uszczelnianie procesów przy budowie i po jej zakończeniu, w uzasadnionych przypadkach prowadzenie monitoringu jakości wód, zabezpieczenie przed wyciekami z urządzeń oraz przestrzeganie warunków pozwoleń na budowę),
 - ograniczających emisję substancji do powietrza (stosowanie pojazdów i urządzeń niskoemisyjnych) oraz przestrzeganie zastrzonych warunków pozwoleń na budowę dotyczących odpowiedniego sposobu prowadzenia robót (np. ograniczających pylenie),
- zabezpieczanie terenu budowy przed infiltracją ewentualnych wycieków z maszyn i urządzeń oraz ograniczanie do minimum zużycia kopalin, poprzez prowadzenie efektywnej i racjonalnej

gospodarki materiałami i odpadami – w celu ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb i zasobów naturalnych (kopalin),

- sprawna realizacja prac i ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko w celu skrócenia czasu i zasięgu możliwego negatywnego oddziaływania na środowisko,
- racjonalne gospodarowanie materiałami ograniczające ilość powstających odpadów,
- rekultywacja bądź przywrócone do stanu sprzed realizacji inwestycji terenów zdegradowanych w wyniku realizacji inwestycji,
- ograniczanie do minimum wycinki drzew i krzewów oraz zapewnienie ochrony drzew przed ewentualnym uszkodzeniem podczas prowadzenia prac,
- stworzenie siedlisk zastępczych na okres prowadzenia prac oraz budowa odpowiedniej ilości i jakości przejść dla zwierząt,
- wprowadzenie nasadzeń zieleni wzdłuż dróg,
- unikanie lokalizacji przesłaniających zabytki o charakterze lokalnych dominant przestrzennych,
- w przypadku inwestycji drogowych materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego, tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych dla tego obszaru,

Ze względu na charakter zaplanowanych działań w ramach Strategii ZIT, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego na istniejące obszary Natura 2000 i ich integralność.

11. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ustawa nakłada obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko, rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie dokumentu. Do zaproponowanych rozwiązań należy podać uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru. Prognoza nie wykazała znaczącego negatywnego oddziaływania jakiegokolwiek z zadań określonych w projekcie Strategii ZIT.

Możliwe negatywne oddziaływania na środowisko zaproponowanych w Strategii ZIT inwestycji, tj. rozbudowa i modernizacja dróg, termomodernizacja budynków, rozwój i modernizacja budownictwa mieszkaniowego, czy rozbudowa terenów rekreacyjnych, związane są głównie z etapem prowadzenia prac. W końcowym efekcie ich realizacja ma pozytywnie wpłynąć przede wszystkim na poprawę jakości powietrza i całego środowiska na terenie MOF.

Zawarte w projekcie Strategii ZIT ustalenia zawierają wiele rozwiązań pozytywnie wpływających na środowisko i sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi. W związku z powyższym stwierdza się, że rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Uznano, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska na terenie MOF Miasta Północy.

Ustalenia analizowanego projektu Strategii ZIT są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego, gospodarczego i społecznego obszaru funkcjonalnego. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z krajowym ustawodawstwem, dokumentami obowiązującymi na terenie kraju i województwa oraz wykorzystują instrumenty służące do jego zrównoważonego rozwoju. Ustalenia projektu Strategii ZIT bezpośrednio nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych oraz zawierają wiele rozwiązań korzystnych dla środowiska na obszarach zurbanizowanych, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach Strategii ZIT uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań na terenie MOF Miasta Północy.

Rozwiązania alternatywne mogą dotyczyć:

- ☐ innej lokalizacji (warianty lokalizacji);
- ☐ innego sposobu prowadzenia inwestycji (warianty konstrukcyjne i technologiczne);
- ☐ innego sposobu zarządzania (warianty organizacyjne)
- ☐ wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

12. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII

Zaproponowane w projekcie Strategii ZIT cele i działania nie będą powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Jednak, aby móc ocenić wpływ inwestycji, jak również postęp w realizacji założeń określonych w dokumencie i w razie konieczności podejmować na bieżąco działania korygujące, jeśli będą wymagane, należy wdrożyć także system monitoringu.

Wdrażanie rozwiązań przewidzianych w omawianym dokumencie wymaga stałego monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku pojawiania się rozbieżności pomiędzy projektowanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń Strategii ZIT, a także określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów, a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji. Strategia ZIT określa konstrukcję systemu monitorowania umożliwiającego pomiar, kontrolę, interpretację efektów realizowanych działań oraz uaktualnienia dokumentu.

W projekcie Strategii ZIT zaproponowano tryb monitorowania, wskazując wskaźniki produktu i rezultatu, które powinny pozwolić określić stopień realizacji poszczególnych działań.

Zamieszczone w dokumencie propozycje wskaźników monitorowania jego realizacji są właściwe i pozwalają wraz z wynikami monitoringów prowadzonych przez inne powołane do tego służby ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku ich realizacji.

13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Położenie MOF Miasta Północy w centralnej części Polski, w północnej części województwa świętokrzyskiego, sprawia, że nie sąsiaduje bezpośrednio z granicami państw ościennych. Zawarte w Strategii ZIT zadania będą realizowane na obszarze MOF Miasta Północy, a ich zasięg oddziaływania na środowisko będzie miał wyłącznie charakter miejscowy, lokalny, a tylko w niektórych przypadkach regionalny. Działania przewidziane do realizacji w ramach Strategii ZIT będą miały pozytywny wpływ na najbliższe regiony kraju. Będzie to możliwe, m.in. poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza na analizowanym terenie, co pozwoli zmniejszyć emisję napływową na terenach ościennych gmin. Nie zachodzą przesłanki, aby podejmowane działania mogły oddziaływać na środowisko poza terytorium Polski. Wobec powyższego nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia procedury transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

WPROWADZENIE

Przedmiotem prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt Strategii Terytorialnej Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy na lata 2023-2030 (zwanego dalej „Strategią ZIT”).

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Północy tworzy 17 samorządów, tj.: Gmina Skarżysko – Kamienna, Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, Gmina Ćmielów, Gmina Bałtów, Gmina Bodzechów, Gmina Waśniów, Gmina Kunów, Gmina Starachowice, Gmina Brody, Gmina Pawłów, Gmina Wąchock, Gmina Mirzec, Gmina Skarżysko Kościelne, Gmina Stąporków, Gmina Bliżyn, Gmina Suchedniów, Gmina Końskie.

Celem opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii ZIT, zgodnie z obowiązującymi przepisami i uzgodnieniami, jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska przewidzianych do realizacji w ramach dokumentu w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, ocena występowania oddziaływań skumulowanych i analiza możliwości zastosowania rozwiązań alternatywnych oraz potrzeby działań kompensacyjnych.

Prognoza została opracowana w taki sposób, aby wnioski z przeprowadzonych analiz, propozycje łagodzenia potencjalnych oddziaływań negatywnych, a także rekomendacje były przydatne na wszystkich szczeblach wdrażania projektu Strategii.

PODSTAWY PRAWNE I ZAKRES

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu Strategii Terytorialnej Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy na lata 2023-2030 jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, która zawiera transpozycję do prawodawstwa polskiego Dyrektywy

2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Przy opracowywaniu Prognozy przeanalizowano, zgodnie z przepisami i uzgodnieniami, oddziaływania na wszystkie elementy środowiska, w tym, m.in. na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat akustyczny, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy identyfikując stopień i rodzaj oddziaływań. W szczególności przeanalizowany został wpływ Strategii ZIT na obszary chronione, w tym objęte siecią Natura 2000 i ich integralność.

Opracowana Prognoza jest zgodna z uzgodnionym zakresem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Kielcach.

ANALIZA STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM PLANEM

W oparciu o dostępne materiały zidentyfikowano główne problemy i zagrożenia środowiska w obszarze objętym Strategią ZIT, tj. Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Północy, jak również określono jego aktualny stan. Z jednej strony służyć to powinno takiemu kształtowaniu Strategii ZIT, aby maksymalnie został wykorzystany do poprawy stanu środowiska, a z drugiej do umożliwienia oceny wpływu na środowisko i identyfikacji ewentualnych znaczących oddziaływań negatywnych oraz zaproponowania działań minimalizujących ten wpływ, wskazania działań alternatywnych i ewentualnie kompensujących. Analizą stanu środowiska objęto wszystkie jego elementy, a w szczególności: istniejący układ transportowy, klimat akustyczny, powietrze i klimat, wody powierzchniowe i podziemne, gospodarkę wodno-ściekową, ochronę przyrody, gospodarkę odpadami, gleby, zasoby naturalne, promieniowanie elektromagnetyczne oraz poważne awarie przemysłowe.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

W ramach analiz oceniono szczegółowo możliwe oddziaływania wszystkich obszarów wsparcia przewidzianych Planem na poszczególne elementy środowiska, w tym na: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, integralność obszarów chronionych, wodę, powietrze, ludzi, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Przy ocenie wykorzystano wypracowane kryteria oceny oddziaływania uwzględniające stan i największe problemy środowiska, możliwe negatywne oddziaływania i charakterystykę projektów, które mogą być wsparte przez Plan, jak też i cele dokumentów strategicznych UE oraz Polski.

Szczegółowe analizy zostały wykonane dla działań określonych w harmonogramie rzeczowo – finansowym Strategii ZIT. Ze względu na charakter i brak oddziaływania na środowisko nie analizowano działań promocyjnych i organizacyjnych. Należy podkreślić, że wobec ogólnego charakteru Strategii ZIT, przedstawione hipotetyczne oddziaływania mogą być przedstawione tylko w sposób ogólny, a konkretne oddziaływania będą zależały od lokalizacji i charakterystyki danego przedsięwzięcia proponowanego do wsparcia w ramach Strategii ZIT oraz zastosowanej technologii.

W wyniku analiz stwierdzono, że negatywne oddziaływania na środowisko mogą nastąpić w zakresie realizacji inwestycji takich jak budowa i modernizacja dróg, termomodernizacja budynków, rozbudowa sieci ciepłowniczych oraz modernizacja obiektów wytwarzania energii.

Oddziaływania negatywne w większości będą miały charakter krótkotrwały i miejscowy lub lokalny. Jednak, w długiej perspektywie należy się spodziewać, że planowane cele i kierunki działań przyniosą korzyści zarówno dla mieszkańców MOF jak i przyczynią się do poprawy stanu środowiska w regionie.

Pozytywne oddziaływania przewiduje się w szczególności na powietrze atmosferyczne, zasoby wodne i naturalne, a także zdrowie ludzi. Projekty z zakresu podniesienia efektywności energetycznej i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, służyć będą przede wszystkim ludziom, ale też mogą wpłynąć na zużycie zasobów naturalnych i tym samym ograniczenie niekorzystnej emisji gazów cieplarnianych, pyłów i innych szkodliwych substancji do powietrza. Inwestycje w zakresie rozbudowy i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, a także zwiększenie możliwości zagospodarowania wód opadowych na analizowanym terenie przyczyni się do ochrony zasobów wodnych regionu. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej zaś pozwoli mieszkańcom MOF zadbać o kondycję fizyczną, a także umożliwi odpoczynek na świeżym powietrzu, co w dłuższej perspektywie wpłynie pozytywnie na ich zdrowie i jakość życia.

Ocena oddziaływań na poszczególne elementy środowiska - podsumowanie

- realizacja dokumentu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione oraz cenne przyrodniczo,
- negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w Strategii ZIT ograniczało się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji, który wiąże się z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów, będą to oddziaływania krótkotrwałe, odwracalne, o lokalnym charakterze.
- planowane zadania nie będą wiązały się z bezpośrednim zniszczeniem siedlisk ssaków i ptaków, lecz mogą miejscowo wzmocnić efekt bariery, zastosowanie rozwiązań polegających na umożliwieniu migracji pozwoli ograniczać natężenie oddziaływania,
- oddziaływanie na rośliny będzie najintensywniejsze podczas etapu realizacji inwestycji, dla projektów polegających na budowie nowych odcinków ciągów komunikacyjnych czy lokalizacji nowej infrastruktury konieczne może być wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej na terenach sąsiadujących z obszarem wykonania prac i zapobieganie nieumyślnemu niszczeniu stanowisk gatunków chronionych,
- wśród oddziaływań na klimat akustyczny wskazano na możliwość lokalnych zmian natężenia hałasu (miejscowe wzmocnienia, a także ograniczenie emisji bądź skierowanie jej na tereny niezabudowane),
- nie stwierdzono ryzyka istotnego wpływu na stan i jakość wód powierzchniowych pod warunkiem właściwej organizacji prac,
- oddziaływanie na powietrze związane jest przede wszystkim z możliwymi zmianami emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw, ich intensyfikacja może wiązać się ze zwiększeniem natężenia ruchu po realizacji inwestycji; prawdopodobne są również ograniczenia w emisji spowodowane zwiększeniem roli transportu pieszo-rowerowego czy poprawą płynności ruchu,

- oddziaływanie na klimat, ze względu na liczbę inwestycji i ich skalę stwierdzono, że realizacja dokumentu będzie mieć wpływ na ostateczny bilans emisji gazów cieplarnianych, co bezpośrednio wynika z poprawy efektywności energetycznej na terenie MOF Miasta Północy.

ANALIZA MOŻLIWOŚCI ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNEGO

Zawarte w Strategii ZIT zadania, będą realizowane na terenie MOF Miasta Północy, zlokalizowanego w województwie świętokrzyskim, a ich zasięg oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter regionalny. Wobec tego, dokument ten nie podlega procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

OCENA SKUTKÓW W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI STRATEGII ZIT ORAZ KORZYŚCI Z JEGO REALIZACJI

Pomimo, że niektóre działania w Strategii ZIT mogą oddziaływać na środowisko negatywnie, szczególnie w zakresie rozwoju infrastruktury drogowej, to generalnie wpływ opracowania na środowisko będzie pozytywny.

Należy jednak zdawać sobie sprawę, że projekt Strategii wobec swoich celów, charakteru i zakresu finansowego nie może rozwiązać wszystkich problemów ochrony środowiska w regionie, a może być tylko komplementarny do innych programów w skali krajowej, regionalnej, czy lokalnej.

Brak finansowania poszczególnych działań zaplanowanych w Strategii przełoży się na spowolnienie w osiąganiu efektów ekologicznych na obszarze MOF Miasta Północy i brak poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska. Przede wszystkim dotyczy to stanu jakości powietrza atmosferycznego oraz stanu wód. Brak realizacji projektowanego dokumentu będzie miał następujące skutki:

- spowolnienie poprawy stanu jakości powietrza w zakresie dotrzymania standardów jakości powietrza (przede wszystkim pyłu PM10, PM2,5 i benzo(a)pirenu);
- spowolnienie ograniczenia emisji z budynków prywatnych i użyteczności publicznej;
- stagnacja rozwoju sieci komunikacyjnej transportu zbiorowego (utrzymujące się zanieczyszczanie powietrza ze źródeł komunikacyjnych);
- brak ograniczenia emisji gazowych i pyłowych zanieczyszczeń powietrza z sektora transportu;
- brak ograniczenia energochłonności budynków;
- nieefektywne wykorzystanie zasobów naturalnych, z powodu braku wykorzystania OZE;
- zahamowanie procesu zwiększania świadomości ekologicznej mieszkańców
- osłabienie dostępności infrastruktury technicznej spełniających wymagania ochrony środowiska.

Analiza powyższych skutków braku realizacji zapisów projektu Strategii ZIT może prowadzić do wniosku, iż niezrealizowanie inwestycji wspieranych w dokumencie wywołać może przede wszystkim skutki negatywne, pomimo, że niektóre działania, jak wykazano w analizach, mogą równocześnie negatywnie oddziaływać na niektóre elementy środowiska.

Podsumowując, można stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego, a także społecznego i ekonomicznego jest doprowadzenie do realizacji celów zapisanych w Strategii ZIT, przy

zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju i przy wykorzystaniu zaproponowanych w niniejszej Prognozie kryteriów środowiskowych wyboru projektów.

PREZENTACJA WARIANTÓW ALTERNATYWNYCH

W związku z nieznacznym stopniem szczegółowości Strategii ZIT prognoza nie może zaproponować rozwiązań alternatywnych. Rozwiązania alternatywne dla działań mogących negatywnie oddziaływać na środowisko mogą dotyczyć:

- innej lokalizacji (alternatywy lokalizacji);
- innego sposobu prowadzenia inwestycji (alternatywy konstrukcyjne i technologiczne);
- innego sposobu zarządzania (alternatywy organizacyjne);
- wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

PROPOZYCJE METOD OCENY SKUTKÓW REALIZACJI STRATEGII ZIT

We wdrażaniu Strategii ZIT istotna jest kontrola przebiegu tego procesu oraz ocena skutków realizacji zadań objętych wsparciem finansowym. Dlatego niezbędne jest opracowanie propozycji metod analizy, która umożliwi dokonywanie ocen procesu wdrażania oraz kontrolę realizacji założonych celów, m.in. poprzez monitorowanie uzyskanych efektów ekologicznych oraz zmian w stanie środowiska. W projekcie Strategii ZIT zaproponowano szereg wskaźników oceniających postępy realizacji założeń dokumenty. Istotne będą także wyniki rocznych ocen stanu środowiska na podstawie PMŚ, które są udostępniane przez WIOŚ w Kielcach.

WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych analiz w trakcie prac nad Prognozą oddziaływania na środowisko można wyciągnąć następujące wnioski ogólne:

1. Ocenia się, że Strategia ZIT, jako całość będzie pozytywnie oddziaływać na środowisko i sprzyjać rozwiązaniu niektórych problemów dotyczących poprawy stanu środowiska, niemniej niektóre obszary wsparcia mogą wpływać również negatywnie na poszczególne elementy środowiska. Szczegółowe wnioski w tym zakresie przedstawione są w odpowiednich rozdziałach Prognozy. Największy pozytywny wpływ oddziaływania Strategii ZIT będzie dotyczył jakości powietrza atmosferycznego, klimatu, ochrony zasobów naturalnych i zasobów wodnych, a także poprawy zdrowia i jakości życia mieszkańców.
2. Oddziaływania negatywne określone w prognozie mogą wystąpić, jednak czy do tego dojdzie decydującą rolę odgrywać będzie ich lokalizacja, zastosowana technologia oraz dokładny zakres inwestycji. Ograniczenie negatywnego wpływu będzie możliwe także poprzez zastosowanie odpowiednich działań minimalizujących i kompensujących (opisane w treści Prognozy).
3. Odstąpienie od zamiaru realizacji zadań określonych w Strategii ZIT przełoży się na spowolnienie procesów zmierzających do poprawy jakości powietrza na terenie strefy oraz zmian klimatu.
4. Na podstawie analizy celów dokumentów strategicznych wyższego szczebla stwierdza się, że Strategia ZIT realizuje cele tych dokumentów.
5. W celu ograniczenia negatywnych oddziaływań Strategii ZIT na środowisko zaproponowano: zasady monitorowania skutków realizacji Strategii ZIT.

15. SPIS TABEL

Tabela 1: Powiązania projektowanego z dokumentami nadrzędnymi ustanowionymi na szczeblu krajowym i wojewódzkim.....	11
Tabela 2: Gminy wchodzące w skład MOF Miasta Północy - podstawowe parametry	15
Tabela 3: Zestawienie stref w województwie świętokrzyskim	18
Tabela 4: Wynikowe klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2020 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	18
Tabela 5: Zestawienie substancji podlegających monitoringowi na stacji w Starachowicach.....	22
Tabela 6: Działania naprawcze przewidziane dla strefy świętokrzyskiej w ramach POP dla województwa świętokrzyskiego.....	25
Tabela 7: Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku – poziom długookresowy	28
Tabela 8: Zestawienie wyników pomiarów monitoringowych hałasu komunikacyjnego na terenie MOF Miasta Północy w 2021 roku.....	29
Tabela 9: Wykaz punktów pomiarowych stałej sieci monitoringu wraz z wynikami pomiaru w 2021 roku.	31
Tabela 10: Charakterystyka JCWPd na terenie MOF Miasta Północy.....	33
Tabela 11: Charakterystyka JCWP na terenie MOF Miasta Północy	35
Tabela 12: Sieć wodociągowa na terenie MOF Miasta Północy wg stanu na 31.12.2021 r. – podstawowe parametry.....	45
Tabela 13: Sieć kanalizacyjna na terenie MOF Miasta Północy – dane podstawowe wg stanu na 31.12.2021 r.	46
Tabela 14: Liczba zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków występujących na terenie MOR Miasta Północy w 2021 roku	47
Tabela 15: Zasoby naturalne na terenie województwa świętokrzyskiego.....	54
Tabela 16: Masa zebranych odpadów komunalnych. w 2021 roku na terenie MOF Miasta Północy.....	57
Tabela 17: Stosunek masy odpadów zebranych w sposób selektywny w odniesieniu do masy odpadów komunalnych zebranych ogółem w 2021 roku na terenie MOF Miasta Północy	58
Tabela 18: Masa zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych na terenie MOF Miasta Północy	61
Tabela 19: Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni gmin wchodzących w skład MOF Miasta Północy.....	62
Tabela 20: Rezerваты przyrody występujące w granicach MOF Miasta Północy	63
Tabela 21: Obszary chronionego krajobrazu występujące w granicach MOF Miasta Północy	67
Tabela 22: Obszary Natura 2000 na terenie MOF Miasta Północy.....	69
Tabela 23: Użytki ekologiczne występujące na terenie MOF Miasta Północy.....	70
Tabela 24: Kryteria oceny wpływu Strategii ZIT na poszczególne elementy środowiska.....	75
Tabela 25. Charakter oddziaływania.....	76
Tabela 26. Wykaz przyjętych wskaźników i ich skrótów	76
Tabela 27: Matryca oddziaływania poszczególnych grup działań zaplanowanych w ramach projektu Strategii ZIT na poszczególne komponenty środowiska	80
Tabela 28: Analiza wpływu projektowanego dokumentu na zakazy obowiązujące na wyznaczonych na terenie MOF formach ochrony przyrody	88

16. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1: Położenie MOF Miasta Północy na mapie województwa świętokrzyskiego.....	14
Rysunek 2: Miesięczna temperatura powietrza w województwie świętokrzyskim w 2021 roku.....	16
Rysunek 3: Miesięczny opad atmosferyczny w województwie świętokrzyskim w 2021 roku.....	16
Rysunek 4: Podział województwa świętokrzyskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2021 r.	17
Rysunek 5: Klasyfikacja stref w województwie świętokrzyskim dla pyłu zawieszonego PM10 oraz zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w 2021 roku.....	19
Rysunek 6: Klasyfikacja stref w województwie świętokrzyskim dla pyłu zawieszonego PM2,5 oraz zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 określonego ze względu na ochronę zdrowia w 2021 roku.....	20
Rysunek 7: Klasyfikacja stref w województwie świętokrzyskim dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz zasięg obszarów przekroczeń dobowego poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 określonego ze względu na ochronę zdrowia w 2021 roku.....	20
Rysunek 8: Rozmieszczenie punktów pomiarowych jakości powietrza w ramach PMŚ na terenie województwa świętokrzyskiego.	21
Rysunek 9: Lokalizacja GZWP na terenie MOF Miasta Północy	33
Rysunek 10: Rozmieszczenie JCWPd na tle granic MOF Miasta Północy	34
Rysunek 11: Rozmieszczenie JCWP na tle granic MOF Miasta Północy	45
Rysunek 12: Gleby województwa świętokrzyskiego	48
Rysunek 13: Użytkowanie gruntów województwa świętokrzyskiego	50
Rysunek 14: Mapa podatności gleb województwa świętokrzyskiego na suszę.....	52
Rysunek 15: Funkcjonujące regionalne zakłady zagospodarowania odpadów komunalnych (RZZO)	60
Rysunek 16: Przebieg korytarzy ekologicznych na terenie MOF Miasta Północy	71

17. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Zestawienie pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, odnotowane na stacji pomiarowej w Starachowicach, w okresie styczeń-grudzień 2021 roku	23
Wykres 2: Zestawienie pomiarów stężenia pyłu zawieszonego PM2,5 w powietrzu, odnotowane na stacji pomiarowej w Starachowicach, w okresie styczeń-grudzień 2021 roku	23
Wykres 3: Zestawienie pomiarów stężenia B(a)P w powietrzu, odnotowane na stacji pomiarowej w Starachowicach, w okresie styczeń-grudzień 2021 roku	24